Št. 12 (2118) Novo mesto, Leto XLI četrtek, 22. marca 1990
Cena: 7 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
ČETRTEK
STUDIJSKA KNJIZNICA
MIRANA JARCA
68000 NOVO MESTO
DL 068415

»JLA je zgolj papirnat tiger«

Z volilne konvencije ZSMS-LS Novo mesto — Dr. Slavoj Žižek, kandidat za člana predsedstva republike, o videnjih aktualnih problemov Slovenije

NOVO MESTO — Preteklo sredo je na konvenciji v športni dvorani Marof predstavila svoj program in kandidate za bližnje volitve novomeška ZSMS-Liberalna stranka. Prireditev je povezovala Miša Molk, popestril jo je nastop Šentjernejskega okteta, Novoteks pa je na modni reviji prikazal modno konfekcijo za mlade Teens. Po konvenciji je bil še nastop skupine Lačni Franz, za »resnejše« pa v Metropolu pogovor z dr. Slavojem Žižkom, kandidatom ZSMS za člana predsedstva Republike Slovenije.

Na konvenciji je sedanji predsednik Marjan Ristič dejal, da je ZSMS v Novem mestu že pred časom naredila potrebni preboj. Kaj jih čaka v šolstvu, je nakazala prof. Vasja Fuis z začetno trditvijo, da imamo slabo in zgrešeno šolstvo. Dr. Jože Smodej je potrdil zavzemanje za boljše zdravstvo, za zmanjšanje vsiljene administracije, za privatno prakso, za izgradnjo novomeške bolnišnice. Boštjan Kovačič je dejal, da je treba preseči slovensko obrobnost, zaustaviti ropanje družbenega kapitala, ki dvomljivo prehaja v zasebne roke, zahteval je evropsko podjetje kot model, delničarstvo, Novo mesto kot trgovski, storitveni, poslovni, kulturni, industrijski regionalni center itd.

V Metropolu je dr. Slavoj Žižek rekel, da je ZSMS stranka »zeleno zelenih«, da so razlike le v drugačnih poudarkih. »V zvezi z odnosom do JLA se zavzemamo mi za demilitarizirano Slovenijo, pri prebivalstveni politiki mi vidimo katastrofalni položaj žensk itd.« Žižek je dejal, da se v Jugoslaviji že gibljemo v postkomunističnem obdobju, saj tudi stare politične sile delujejo drugače, na nekomunističen način. Za fenomen Miloševića je menil, da gre za edinstven spoj komunizma in fašizma, da je ta celotna mašinerija uspela prikriti, da se v Srbiji nič ne spreminja oz. se na slabše zaradi lumpenproletarizma. Sicer bi si Milošević poleg JLA in še koga zaslužil medaljo za nehoteno spodbudo slovenske demokratizacije; drugo vrsto medalj bi Žižek dal tistim, ki so desetletja skrbno skrivali, kar zdaj trdijo: da niso nič imeli zraven. Sicer Žižek v Miloševiću ne vidi nevarnosti, saj ta mašinerija razpada, bolj nevarna je os Marković-JLA, ki ponuja južnokorejsko različico režima in spodbujanja gospodarstva, utegnila pa bi se tudi ponuditi kot rešiteljica v zapletenih razmerah z delanjem reda. Vprašanje supersonika pa je toliko bolj pomembno, ker na tem sloni koncept ekonomske politike z napredkom vojaške tehnologije. »Ne gre pa pretiravati, JLA je bolj papirnat tiger. Tisti hip, ko bi posegla, bi bilo konec Jugoslavije, JLA pa bo razpadla. Mislim, da jim je to jasno,« je rekel Žižek in dodal, da je po njegovem mimo čas, ko bi lahko čez noč pozaprli 300 ključnih Slovencev, in da za Slovenijo ne vidi na obzorju kake večje katastrofe.

Po njegovem je nezrelo in žalostno, da se v Sloveniji sedaj toliko govori o predsedstvu, nič pa o vladi. Poudaril je, da je treba cel državni aparat razgraditi in zgraditi potem normalnega, pri čemer se zavzema za francoski sistem, ko aparat normalno in korektno deluje naprej, ko se zamenja vlada. Ključ za dvig gospodarstva na noge vidi Žižek v stabilnem politično-pravnem sistemu s primerno ekonomsko politiko. »Potem se bo dobil denar za investicije in socialne programe.« Z modro ekonomsko zakonodajo bi se rešilo marsikaj, tudi ekologija, saj je jasno, da za vsakim slovenskim izvoznim uspehom sedaj ostaja manjša ekološka katastrofa. Žižek se je odločno postavil na stran decentraliziranega razvoja v Sloveniji, v preteklosti storjene krivice regijam naj bi popravili iz republiških virov.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

KANDIDATI SE PREDSTAVIJO — Na volilni konvenciji novomeške ZSMS-Liberalne stranke so se predstavili tudi kandidati za republiške funkcije: (z leve na desno) Gregor Golobič, Filip Robar-Dorin, Tone Anderlič, kandidati za republiški družbenopolitični zbor ter dr. Slavoj Žižek, kandidat za člana predsedstva, ki je Miši Molk kot poklicni filozof duhovito odgovoril, zakaj kandidira. (Foto: Z. L.-D.)

Nestrokovnost ovira gradnjo savskih HE

Očitki J. Nučiča iz Smelta slovenskemu elektrogospodarstvu

LJUBLJANA — Pri gradnji svojih hidroelektrarn porabijo Avstrijci več denarja kot mi, dražja pa je tudi enegija iz teh elektrarn, trdi vodja projekta HE na Savi Janez Nučič iz Smelta. Tako tudi pobija domnevi, izraženi na seji slovenske vlade, češ ali je gradnja HE pri nas res za četrtino dražja kot v Avstriji in ali bo res HE Vrhovo za polovico dražja, kot so podobne avstrijske elektrarne.

Nučič je prepričan, da bi pri nas lahko gradili elektrarne hitreje in ceneje, ako elektrogospodarstvo, še posebej pa njegova razvojna služba, ne bi oviralo gradnje s svojo nestrokovnostjo, površnostjo in še s čim. Trdi, da so za HE Vrhovo izbrali neprimerno lokacijo in tehnologijo gradnje. Po njegovem bi lahko elektrarno zgradili bolj v strugi Save, okrog 800 metrov višje, s čimer bi ohranili približno tri hektarje najboljše kmetijske zemlje.

Podobne napake je elektrogospodarstvo zagrešilo tudi pri načrtovanju HE Boštanj, HE Blanca in HE Krško, na ne katere nepravilnosti opozarjajo tudi izvajalci in vodno gospodarstvo, poudarjajo v Smeltu. Prav zato, da bi zmanjšali vplive novogradenj na okolje in pocenili gradnjo, je Smeltu uspelo po dolgih prizadevanjih doseči revizijo in spremembo prvotno izbranih lokacij za te elektrarne. Zavoljo tega v Smeltu tudi zahtevajo drugačno opremo za vso spodnjesavsko verigo, ker so prepričani, da je zdajšnja oz. načrtovana oprema predimenzionirana. Več prihodnjič!

P. PERC

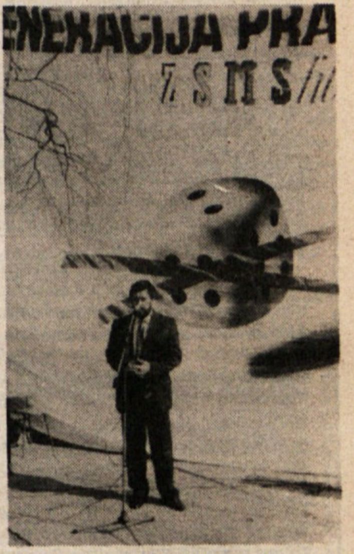

PODPISI NESMISEL — Zbrane v parku je pozdravil tudi dr. Oblak. V poluradnem pogovoru po zboru na prostem je dejal o morebitni posebni slovenski valuti, da bi bila za Slovenijo koristna. Menil pa je, da so nesmiselni predlogi, naj bi zbirali podpise za izdajo lipe, saj po njegovem politična volja ne zadošča za uvedbo valute. (Foto: L. M.)

Z masko in brez

Konvencija ZSMS Trebnje

TREBNJE — »Ne obljubljamo vam raja na zemlji in v tej občini. Imamo pa trdno prepričanje, da ne bomo dovolili laikom, da sprejemajo usodne odločitve.« S temi besedami je odločno podčrtal svojo kandidaturo za zbor občin slovenske skupščine Bruno Gričar, ko je pozdravil maloštevilne obiskovalce sobotne volilne konvencije OK ZSMS Trebnje. Sedanji predsednik OK ZSMS Trebnje je na tem volilnem zboru v parku pri spomeniku NOB še spomnil na pionirsko vlogo ZSMS v začetku 80. let, ko je tedanja mladinska organizacija začela misliti s svojo glavo in tako izzvala velike poznejše politične spremembe pri nas. O vlogah drugih v naši politiki pa je dejal, da nekateri, čakajoč na izzid volitev, še nosijo maske, in to več različnih. Liberalci po njegovem ne nosijo nikakršnih. Dodatne podrobnosti je v osebno izkaznico trebanjskih liberalcev prispevala v pozdravnem nagovoru Marica Škoda. Zahtevala je takojšnjo ukinitev sklada za nerazvite, samostojno Slovenijo ter znanega in odgovornega lastnika za sedanjo družbeno lastnino, ki je nikogaršnja. Zavzela se je za uvedbo pravih javnih financ. Njej je predvsem do boljšega današnjega dne, kajti, kot je rekla, boljši jutri je obljubljala več kot 40 let partija, pa smo gospodarsko in moralno zlomljeni. Medtem ko je Škodova poudarila geslo »Prihaja prva generacija pravih politikov in tudi političark«, je gost Gregor Golobič v tej zvezi izrazil dvom o kaki izjemni uspešnosti prihajajočih političnih garnitur. Žal bo do skupščin prišla cela vrsta politično neizkušenih ljudi, kar bo prineslo politiko, ki bo še pod evropsko ravnijo, je menil Golobič. Za čas po volitvah ni izključil koalicije ZSMS s podobno usmerjenimi strankami.

Vabilu na konvencijo v Trebnje se je odzval tudi kandidat za člana predsedstva Slovenije dr. Bogdan Oblak-Hamurabi, ki je zbranim med drugim dejal, da bi se v predsedstvu prvenstveno ukvarjal s finančnopolitičnimi vprašanji.

L. M.

JE KRŠKO OBRATUJE VARNO

KRŠKO — [illegible] svet Republiške uprave za jedrsko varnost se je preteklo sredo prvič sestal kar v Krškem v JE. Na seji sveta so kritično ocenili nestrokovno poročilo zvezne komisije za varstvo okolja. V zvezi s kritikami o JE Krško so menili, da elektrarna obratuje varno in po predpisih in ni razloga za to, da bi jo zaprli. Hkrati JE Krško sproti poravnava svoje obveznosti, združuje denar za amortizacijo in vrača kredite. Glede odlagališča RAO je že podpisana pogodba z izvajalsko organizacijo za iskanje lokacije in naročena je študija za nadomestila občinam. Slovenija in Hrvaška bosta že sredi prihodnjega leta določili po eni ali dve strokovno izbrani lokaciji za odlagališče. Ko bodo dobili tuja strokovna mnenja, pa se bodo lotili terenskih raziskav.

KRAMBERGER V ČRNOMLJU IN SEVNICI

ČRNOMELJ, SEVNICA — Tudi ta teden bo Ivan Kramberger, dobrotnik iz Negove in kandidat za predsednika republike Slovenije, obiskal naše kraje ter ljudem naznanil svoj program, ki ga bo uresničil, če bo zmagal na volitvah. Tako se bo v petek, 23. marca, ob 16. uri ustavil v Črnomlju, dan pozneje ob 11. uri pa v Sevnici.

DEMOS SE PREDSTAVI V NOVEM MESTU IN KRŠKEM

NOVO MESTO — Za petek, 23. marca, ob 19. uri pripravlja novomeška združena opozicija Demos predstavitveni večer v športni dvorani pod Marofom. Že sedaj so znani nekateri ugledni gostje, kot so Karl Smolle, koroški Slovenec in poslanec v avstrijskem parlamentu, Jean-Marie Daillet, podpredsednik IDC — krščanskodemokratske internacionale in podpredsednik EUDC — Zveze evropskih krščanskih demokracij, Lojze Peterle, predsednik slovenskih krščanskih demokratov, prišli pa bodo še mnogi drugi.

Za posavsko regijo bo podobno srečanje v soboto, 24. marca, ob 19. uri v dvorani delavskega doma v Krškem.

BERITE DANES!

na 2. strani:
- Molk je srebro

na 3. strani:
- V naših gozdovih še ni agonije?

na 4. strani:
- Pomanjšan »dolenjski Maribor«?

na 5. strani:
- Rezervat za Krambergerjevo Ančko

na 6. strani:
- Sevniški izstop iz Radia Posavje

na 8. strani:
- Nismo za narodno spravo pod pritiski

na 13. strani:
- Strupeno igrišče za golf

na 14. strani:
- Tri bolezni novomeškega prometa

PONOVNO ODKRIVANJE ZIJALA — Malo je takih, ki poznajo skrivnostni kraj, kjer dolenjska rečica Temenica drugič privre na dan. Zijalo pod veliko skalo v bližini vasi Vrhpeč je bila včasih prijetna izletniška točka Novomeščanov pa tudi šolarji so često zahajali v to temačno dolino s tremi starimi mlini, ki jim je novi povojni čas ustavil kolesa. Že desetletja je vse prepuščeno naravi, poti do izvirov ni. V Mirni Peči še nimajo turističnega društva, pa so v teh dneh že zagrizli v polepšanje svojega kraja. Koncem minulega tedna se je skupina zanesenjakov (nan sliki) spravila na ureditev poti do Zijala, saj bodo ta kraj pod »Medeno skalo« jutri obiskali slovenski čebelarji, gobarji, zeliščarji in drugi v organizaciji revije Moj mali svet. (Foto: J. Pavlin)

V Žužemberku kmalu nov program

Večja usmerjenost Iskre na zahodni trg — S 1. aprilom evropski delovni čas za režijce — Še letos delniško podjetje delavcev in tujih partnerjev

ŽUŽEMBERK — Iskra v Žužemberku se je do sedaj nekako le izogibala smrtonosnemu virusu, ki je v drugi polovici lanskega leta in v začetku letošnjega močno razsajala med Iskrinimi podjetji v Sloveniji. Prav zato še ni vstopila v Iskrino holding družbo, vendar dela vseskozi, kot da je že v holdingu, saj je čas za pristop še do konca leta. V tem času se bo izkazalo, kakšna je perspektiva znotraj holdinga, v nasprotnem pa Žužemberčanom tudi ni tuja misel o popolni samostojnosti.

»Trenutno imamo podpisano kooperacijsko pogodbo s Sovjetsko zvezo v vrednosti okoli 85 tisoč dolarjev, vsebuje pa izvoz opreme in kondenzatorjev ter uvoz drugega blaga, tako da ni problemov s plačili, glede na aktualne politične spremembe v drugih vzhodnih državah pa se močno osipa ostali vzhodni trg, zato se trudimo, da bi bistveno povečali izvoz na zahod. Lani smo izvozili za 7,7 milijona dolarjev, za letošnje leto pa načrtujemo 9,2 milijona dolarjev izvoza, kar naj bi v celotnem prihodku znašalo kar 70 odstotkov,« pravi direktor žužemberške Iskre dr. Dušan Lavrič, ki je pred kratkim doktoriral iz aktualne teme o sanaciji podjetij v sistemu socialističnega samoupravljanja. Tema mu je blizu, saj se je v času njegovega direktorovanja žužemberška Iskra zopet postavila na noge.

• Čeprav Iskra posluje predvsem z lastnimi sredstvi in nima likvidnostnih težav, pa je zaskrbljujoč osip vzhodnega trga in pa domače prodaje, saj je praktično vsa domača elektronska industrija na kolenih. Pravijo, da naročil iz Iskre praktično že skoraj ni. Razočarani so tudi nad tem, da niso dobili v sanacijo Iskre Elektronike, ki je sedaj v stečajnem postopku. Izrazili so pripravljenost, da bi si jo priključili kot obrat, sovlagatelji pa tega niso hoteli podpisati. S tem si je Iskra sama zaprla najbolj sodoben program, za katerega je imela žužemberška Iskra dovolj zainteresiranih partnerjev v inozemstvu.

S prvim aprilom preidejo vsi zaposleni izven dvoizmenske proizvodnje, torej kakih 40 odstotkov, na evropski delovni čas, se pravi, da bo trajal delavnik od 8. do 17. ure. Iskra nudi sedaj v Suhi krajini, potem ko so razmere v Novolesovem obratu Stoli na Dvoru postale negotove, edina stabilen zaslužek in delovno mesto, zato velike izbire ni. Pa še Iskra je po besedah direktorja Lavriča prenehala z zaposlovanjem z izjemo visoko kvalificiranih kadrov, ki jih še potrebuje.

V Iskri razmišljajo, da bi se še letos organizirali v delniško družbo, razmišljajo pa, da bi v tujini postavili tudi del montaže kondenzatorjev in s tem fizično napravili korak v Evropo 92. Letos je v Žužemberku tudi že stekla pilotska proizvodnja novega programa »pozistor«, elektronskega elementa na keramični podlagi, v dveh letih pa naj bi iz proizvodnje prišlo že 20 milijonov teh proizvodov. Celotna investicija znaša 25 milijard dinarjev, je pa rezultat sovlaganja Iskre in neke zahodnonemške firme, ki je prispevala kar polovico potrebne vsote.

T. JAKŠE

Dr. Dušan Lavrič

VREME

Proti koncu tedna se bo vreme postopno poslabšalo. V nedeljo so že možne manjše padavine in tudi hladneje bo.

BELGIJCI IN BAVARCI NA KOČEVSKEM

KOČEVJE — Belgijski predstavnik v svetu EGS, preko 10 novinarjev belgijskega radia, televizije in časopisov ter okoli 50 predstavnikov turističnih organizacij in prevoznikov bo dva dni (29. in 30. marca) na obisku v občini Kočevje. Preučujejo možnosti kontinentalnega turizma. Kočevsko bodo 31. marca obiskali tudi predstavniki kulturnega instituta Bavarske. Na obisku bodo do 2. aprila, želijo pa se seznaniti z ostanki nemške kulture na Kočevskem. Gre za ostanke in posebnosti v jeziku, glasbi, plesih, pesmih, noši, arhitekturi itd. Tridnevni obisk Bavarcev bo organiziran v sodelovanju s komitejem za mednarodno sodelovanje republike Slovenije.

V BETONU (SPET) VRE

SEVNICA — V SGP Posavje, kot se po novem imenuje bivši sevniški Beton, je 51 (od 121) delavcev, nezadovoljnih zaradi nizkih plač, spet zagrozilo s stavko. 20 delavcev je dobilo manjši OD od zajamčenega (1.600 din). Ker so nezadovoljni tudi z izidom glasovanja v delavskem svetu, kjer so ostali pobudniki za stavko v manjšini, delavci, pretežno iz drugih republik, pretijo s stavko oz. da bodo začeli krasti hrano po trgovinah itd., ker s takimi plačami ne morejo živeti v Sloveniji.

Narejeno v Sloveniji

Svetovni trg je sit velikoserijske ponudbe, lačen pa izvirnih, preprostih in hkrati kvalitetnih stvari. To so lahko industrijski izdelki, domača obrt, turizem. Važna pri vsem pa je predvsem kvaliteta, ki jo že s svojo prisotnostjo zagotavlja zaščitni znak. Zaupanja vrednih zaščitnih znakov ima Evropa kar nekaj, še eden pa ima ambicijo, da bi se prebil v to druščino, to je znak »MADE IN SLOVENIJA«, pospremljen z lipovim listom. Želja ni previsoka, če pomislimo, da ima Slovenija bogato tradicijo v oblikovanju lesa in železa, da je še zmožna pridelovati biološko hrano, da ima naravo, kot nalašč primerno za zeleni turizem. To so stvari, ki gredo, ki se drago prodajajo, vendar samo pod zaupanja vredno blagovno znamko. Pa tudi čas je primeren, saj smo se Slovenci pod tujimi znamkami že dovolj poceni razprodali. Zamisel odpira možnost tudi za nerazvite kraje Dolenjske, predvsem Suho krajino, ki je kot nalašč za vse našteto, poleg tega je zaradi občutljivega kraškega sveta nikakor ne smemo posiljevati z industrijo. Vendar ne smemo pozabiti, da vsak poseg v Suho krajino zahteva celovito rešitev in je zato drag, predvolilne obljube pa gredo zlahka z jezika. Doslej je že bila narejena velika napaka: ob napeljavi suhokranjskega vodovoda ni bilo poskrbljeno za odpadne vode, rezultat tega je onesnažena podtalnica.

• Dr. Peter Novak, kandidat SZ za člana predsedstva R Slovenije, je na predvolilnem sestanku v Žužemberku razložil tudi idejo o blagovni znamki »NAREJENO V SLOVENIJI«.

T. JAKŠE

SEDEM DNI

Molk je srebro

Ugledni londonski list Independent je pred dnevi objavil novico, da je bila tako imenovana Sevsova zbirka srebrna, največja in najrazkošnejša kolekcija rimske srebrnine, najdena v Jugoslaviji, natančneje v Istri, in nato leta 1977 po ukazu vplivne jugoslovanske osebnosti po diplomatskem kanalu pretihotapljena v London, ne da bi za to vedel tamkajšnji jugoslovanski veleposlanik. List dodaja, da so v operacijo prenosa vmešani tudi nekateri arabski trgovci, ki so priskrbeli ponarejena dovoljenja za domnevni izvoz zaklada z Bližnjega vzhoda ter neki Titov sorodnik.

Afera, ki ji še ni videti konca in resničnega začetka, je pokukala na dan, ko je slovita londonska avkcijska hiša Sotheby, s pomočjo katere bo sedanji lastnik umetniškega zaklada lord Northampton (poseduje 14 od 30 najdenih predmetov) skušal prodati zbirko, svetu objavila, naj se v določenem času oglasijo vsi, ki menijo, da bi skrivnostno srebro utegnilo biti njihova last. Dražba oziroma prodaja je namreč veljala le, če se ve, čigavi so predmeti. Novemu lastniku Sevsovega srebra bi lahko brez vsake odškodnine odvzeli vse kupljeno takoj, čim bi se pojavil kdorkoli, ki bi dokazal, da je izvirni lastnik zaklada. Sotheby se je preko Unesca, Interpola in drugih mednarodnih institucij obrnil na 29 držav (med njimi tudi na Jugoslavijo), naj v določenem roku dokažejo morebitno lastništvo. In glej, naše oblasti so dobesedno v zadnjem trenutku res odposlale javnosti neznane podatke, kar kaže, da Independent vendarle ni meril nenatančno.

Del hrvaških arheoloških krogov, med njimi je najbolj glasna direktorica arheološkega muzeja v Pulju Vesna Girardi Jurkić, namiguje na istrski izvor zaklada, Istra je bila v 4. in 5. stoletju (iz tega časa je 200 do 300 milijonov dolarjev vredno Sevsovo srebro) zelo bogata pokrajina rimskega cesarstva. Jurkićeva je med drugim izjavila, da misli, da so pri nas posamezniki, ki bi mogli neizpodbitno potrditi, da je bilo srebro najdeno v okviru arheološkega najdbišča Barbariga-Betiga, ki pa je pod upravo JLA, kar pomeni, da je tja arheologom dostop prepovedan. Zanimivo je, da je omenjeni londonski list namignil, da so srebro pravzaprav našle posebne enote JLA, in sicer v neki kraški votlini med Puljem in Rovinjem. Za to informacijo naj bi stal tudi Scotland Yard. Na razmišljanje Jurkićeve in Angležev se je sorazmerno hitro oglasila JLA in preko svojega zastopnika dala vedeti, da armada ni našla nobenega zaklada ter da je mešanje arheologije in vojske pravzaprav nov napad na JLA. Zanimivo je, da je v tem sporočilu govor samo o redni JLA, nič pa o delovanju in obstoju vojaško-policijskih enot s posebnimi nalogami. Od reakcij lahko omenimo še pismo Aleksandra Broza, Titovega sina, ki je zanikal vsako zvezo s srebrom.

Če v tej fazi afere potegnemo črto, je očitnih nekaj nalog in vprašanj. Tudi če srebro ni jugoslovansko. Na primer: zakaj naša JLA ne dovoljuje delovanja arheologov na zemljišču pod svojo upravo, za katero je znano, da je starinoslovsko izredno bogato. Za ilustracijo podatek, da je narodnotlačiteljska avstrijska vojska v svojem času dovoljevala posege arheologov na istem območju in seveda tudi drugod. Na ozemlju preostale Jugoslavije mora, ko bager naleti na počen glineni lonček, takoj priteči arheolog (tako je tudi prav), na vojaškem ozemlju, kjer kar mrgoli ostankov rimskih vil, pa bi na arheologe morda celo streljali. Naslednje vprašanje je, če je bilo Sevsovo srebro res najdeno v Jugoslaviji, kako je bilo najdeno in kako je zapustilo državo. Kdo je lahko ukazal, naj se 30 srebrnih posod spremeni v diplomatsko pošto? Kdo je Jugoslaviji ukradel to srebro? Naša diplomacija ima čez glavo tekočih težav (Litva, eksekucije novinarjev v prijateljskem Iraku), zdaj pa še to nesrečno srebro, ki se ga glede na vloženi zahtevek naših oblasti pri Sothebyu morda vendarle drži kakšen prašek istrskega apnenca.

Škandal pa je in še bo v vsakem primeru velik. Ne glede na to, da je 200 milijonov dolarjev tudi za državo velik denar (umetniška in arheološka vrednost sta posebno poglavje), bi nekateri radi molčali in zamolčali. Včasih so rekli, da je molk zlato. V našem primeru je srebro.

M. BAUER

Stavbni sklad ni sod brez dna

Veliki krški projekti vključno z gradnjo novega zdravstvenega doma so zaradi slabega priliva denarja v sklad stavbnih zemljišč pod vprašajem

KRŠKO — Sklad stavbnih zemljišč, v katerega sta v preteklih letih veliko prispevala zlasti JE Krško in TCP Videm, je vse bolj reven in nemara bo tako, da bodo morali v krški občini precej oklestiti načrte, ki so jih imeli z gradnjo novega zdravstvenega doma ter drugih pomembnejših objektov.

Znano je na primer, da je bil precejšen del obnove starega mestnega jedra financiran prav iz tega sklada, podobno velja tudi za novo avtobusno postajo, PTT sistem, kabelsko televizijo in podobno. Toda vsi ti objekti oz. projekti so bili v primerjavi z gradnjo novega zdravstvenega doma le mačji kašelj. Na zadnji seji krškega izvršnega sveta pa so ugotovili, da je pravzaprav še sreča, ker se gradnje zdravstvenega doma niso lotili.

Medtem ko se je še lani govorilo o treh milijonih in pol dolarjev, ki jih je prispevala JE Krško kot o stalni postavki, so to pot prav ti dolarji pa tudi tisti, ki naj bi jih prispevala TCP Videm, več kot vprašljivi. TCP Videm lani izrednega dela, ki ga plačuje zaradi onesnaževanja okolja, sploh ni plačala, prav tako pa dolguje še okoli 15 milijonov dinarjev, rednega dela, k čemur pa so prištete še obresti. JE Krško je lani plačala vse svoje obveznosti z obrestmi vred, letos je v sklad nakazala približno 2 milijona dinarjev, čeprav bi jih morala do konca februarja najmanj 10 milijonov dinarjev. Vendar nista slaba plačnika samo TCP Videm in JE Krško (slednjo pri plačilih omejuje slovensko elektrogospodarstvo), podobno namreč ravnajo tudi v ostalih delovnih organizacijah, medtem ko so v celotni vsoti teh prispevkov deleži zasebnikov tako rekoč zanemarljivi. Po letošnjih načrtih naj bi zbrali vsega skupaj 81,4 milijona dinarjev, od tega v rednem delu TCP Videm in K JE Krško 18 milijonov dinarjev, v izrednem delu pa kar 55,8 milijona dinarjev ali vsega skupaj več kot tri četrtine.

Zaradi nejasnosti okoli končnega obračuna sklada v lanskem in letošnjem letu (TCP Videm kljub dopisom letos ni poslala še niti dinarja) so se v izvršnem svetu odločili, da bodo zaključni račun sklada pripravili z obširnimi obrazložitvami za delegate. Čeprav še ni mogoče reči, da je povsem padla v vodo gradnja novega zdravstvenega doma, se v izvršnem svetu vse bolj nagibajo k odločitvi, da bi razširili sedanjega, še posebej, ker se bo verjetno iz mestnega središča izselil M-Agrokombinat. Zato bodo tudi naročili posebno študijo, ki naj bi potrdila ali ovrgla možnost za razširitev zdravstvenega doma na sedanji lokaciji.

J. S.

Ljubljansko pismo

Čigava je JLA?

Armadni vrh se težko prilagaja in sprijazni z dejstvi

LJUBLJANA — Vsa ugibanja, kako se bo obrnila JLA v vse hujši polarizaciji jugoslovanske stvarnosti, postajajo iz dneva v dan jasnejša. V besednjaku, ki spominja na stare dobre čase jugoslovanske partije, je admiral Simić jasno in glasno povedal, kaj bo branila armada. Branila bo predvsem enotno in monolitno partijo, ovito v omot »splošno jugoslovanskih interesov«.

Jugoslovanski armadni vrh se ne more pohvaliti, da je bil v zadnjem času pri ocenjevanju političnih gibanj stvaren. Nekatere politične ocene armadnega vrha so napačne in bolj izraz želja kot pa objektivne ocene dogajanj. Tako so bili generali proti večstrankarskemu sistemu celo takrat, ko je bil ta že stvarnost in ko bi ga lahko preprečili le s silo. Z zadnjimi nastopi pa so se v aktualnih političnih sporih postavili v izredno nevaren položaj razsodnika in »rešitelja« enotne ZKJ.

— Kako vrednoti JLA sedanje razmere v državi je še posebno jasno razvidno iz pisanja Narodne armije.

Težko je razumeti, zakaj so nekateri sprejeli stališča in ocene komunistov v armadi s tako ostrino. In to zlasti v tistih okoljih, ki so svobodo političnega mišljenja konstituirala kot nedotakljiv aksiom. Ali pa se za vsem tem skriva nekaj povsem drugega, se sprašuje podpolkovnik Miodrag Stojanović v Narodni armiji. Potem pa še pravi: — Admiral Simić je na seji komiteja organizacije ZKJ v JLA nastopil kot človek, ki je globoko zainteresiran za položaj lastne stranke. Zavzel se je za njeno enotnost in za to, da bi se o tem izreklo članstvo v dosledno demokratičnem postopku. Ni šlo torej za nekakšno nacionalno sektašenje, ampak nasprotno za težnjo, da bi bili v partiji vsi, ki sprejemajo njen program. Zato to ne more biti vmešavanje v »politični prostor« določene republike, kot so očitali admiralu, marveč gre za partijsko odločitev članstva ne glede na republiško-pokrajinske meje.

V JLA torej očitno ne računajo na možnost, da bi v pogojih večstrankarstva lahko zmagala in prišla na oblast katera druga stranka ali koalicija, komunistična stranka pa bi izgubila svoj monopolni položaj. O tem priča tudi neobičajen «detajl« iz dokumenta Ocene in stališča organizacije ZKJ v JLA. Komunisti v JLA so namreč predlagali predsedstvu CK ZKJ, naj da pobudo za organiziranje članov ZK Slovenije, ki niso pristopili k ZKS-SDP! Vsekakor je ta pobuda nesprejemljiva.

Čeprav se je armadni vrh pod pritiskom okoliščin zdaj opredelil za večstrankarski sistem, očitno še ne priznava možnosti, da bi ZKJ izgubila oblast. Ni se tudi še sprijaznil s tem, da je pogoj za politični pluralizem enakopraven začetni položaj posameznih strank. Proces izključno teritorialnega organiziranja političnih strank, ki se je že začel tudi v nekaterih drugih delih države, je očitno zunaj dosega armadnih radarjev. Generali se niso sposobni osvoboditi nekaterih ideoloških dogem in iluzij in ne morejo razumeti, da enotnost države ne more biti odvisna od ZKJ kot monopolistične državne stranke.

V. BLATNIK

Bo sezonsko delo postalo bolj cenjeno?

V Posavju v januarju že 1335 brezposelnih

SEVNICA — Tudi v Posavju se vse bolj povečuje nezaposlenost, in ker tudi napovedi niso prav nič obetajoče, bo poslej moralo biti vsako, tudi sezonsko delo, bolj dragoceno.

Kot so nam povedali v strokovnih službah enote republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici, pričakujejo pri sezonskem delu večjo odzivnost domačih iskalcev zaposlitve. Podjetja, ki potrebujejo sezonske delavce, naj bi pravočasno javljala svoje potrebe ter primerno organizirala delo in pošteno plačala opravljeno delo. Pričakujejo, da ob ugodnih pogojih ne bo dosti posameznikov, zlasti ne med prejemniki družbene pomoči iz naslova zaposlovanja, ki bi odklanjali tako delo, saj bi v končni posledici lahko ostali celo brez te denarne pomoči oz. nadomestila, ki znaša najmanj 1.600 din.

Po besedah Irene Pirc je bilo lani v Posavju povprečno 1.085 brezposelnih (od tega števila jih je petina prejela denarno nadomestilo), samo lani decembra je bilo brezposelnih 1274, januarja letos pa že 1335 oseb. Ob tem se zmanjšuje število zaposlenih v družbenem in rahlo narašča v zasebnem sektorju. V Posavju je zaposleno okrog 26.900 delavcev; koliko jih bo še služilo kruh ob koncu leta, je tudi zaradi precej napovedanih presežkov dokajšnja neznanka.

P. P.

• Pri sezonskem delu gre zvečine za obiranje sadja, za sajenje oz. obiranje jagod. Samo krški M-Agrokombinat bo letos zaposlil 120 do 150 sezoncev. Že v tem mesecu so pričeli pripravljati sadike za jagode, za kar potrebujejo okrog 30 delavcev, 6 brezposelnih Krčanov pa so že zaposlili za spomladansko rez. Vedeti je treba, da je obiranje jagod dokaj naporno delo, zato pri takem delu ne morejo računati na težko zaposljive ali celo invalide.

Krka je že napol v Evropi

Letos nova čistilna naprava, razvojno-raziskovalni center, inštitut in 100 milijonov dolarjev izvoza

NOVO MESTO — Če želi novomeška Krka še naprej tako uspešno izvažati, mora v naslednjih dveh letih v modernizacijo vložiti najmanj 17 milijonov dolarjev. Ta podatek je na kratki tiskovni konferenci minuli petek povedal glavni direktor mag. Miloš Kovačič. Prva naložba Krke bo ekološka in pomeni urejanje svoje lastne čistilne naprave v Ločni. Sedanja je premahna, in če želijo v Krki še naprej razvijati bazično in fermentativno kemijo na sedanji lokaciji v Ločni, so pogoj večje čistilne naprave. Slišali smo podatek, da v tem času ZDA kupujejo v Krki 100 ton antibiotikov, pripravljeni pa so jih kupiti dvakrat več, vendar v Krki tega ne morejo zagotoviti predvsem zaradi premajhnih zmogljivosti sedanje čistilne naprave. Novo čistilno napravo so zaupali GIP Pionir, ki bo gradilo tudi posebno sežigalno napravo, celoten objekt pa bo Krko veljal 3 milijone dolarjev.

NE BO VEČ SMRDELO? — V Krki so te dni podpisali pogodbo z GIP Pionir za gradnjo nove čistilne naprave v Ločni. Dela se bodo pričela že konec tega meseca, nova investicija pa bo Krki omogočala, da bo lahko proizvajala več antibiotikov in tako še povečala izvoz. Na sliki mag. Miloš Kovačič, generalni direktor Krke, in Slavko Guštin, direktor GIP Pionir, pri podpisu pogodbe. (Foto: J. Pavlin)

Druga pomembna novost v Krki bo izgradnja razvojno-raziskovalnega centra, ki ga bodo gradili kot podaljšek sedanje poslovne zgradbe. V novi stavbi, ki bo imela 5 etaž, bodo v treh etažah tiste funkcije Krke, ki so vezane na kontrolo kakovosti in raziskovalno delo. V pritličju bosta računalniški center in znanstvena knjižnica, v prvem nadstropju pa povsem nov oddelek Krke — genetski inženiring. Inštitut bo z opremo vred veljal okoli 6 milijonov dolarjev. Tretja investicija bo nov tehnološki inštitut, ki ga bodo razvili v stavbi sedanje knjižnice.

Na vstop v Evropo '92 se v Krki pripravljajo že več let. Tako so po evropskih normah že preuredili tabletni oddelek, v tem času pa zaključujejo dela v oddelku kozmetike, otvoritev pripravljajo za praznik občine.

Vse te posodobitve bodo Krki še povečale izvoz predvsem na ameriško tržišče. Letos pričakujejo za dobrih 100 milijonov dolarjev izvoza.

J. PAVLIN

Nove vodje ekspozitur SDK

Izbrali so jih izmed delavcev SDK

NOVO MESTO — Novomeška podružnica Službe družbenega knjigovodstva ima tri ekspoziture: v Metliki, Črnomlju in Trebnjem. V njih tako kot v podružnici opravljajo ves plačilni promet, kontrol pa razumljivo nekaj manj. Ekspoziture imajo seveda svoje vodje in zgodilo se je, da so se po 20 letih sedaj naenkrat zamenjali v vseh treh, ker so si dosedanji zaslužili pokoj.

Pri vodenju ekspoziture SDK Novo mesto v Črnomlju je Stanislava Vraničarja zamenjala dipl. ekonomistka Jelka Lugarič, v Metliki Marijo Matkovič organizatorka dela Milena Oberč, v Trebnjem pa Terezijo Brudar višja upravna delavka Ana Fink. Nove vodje so v SDK izbrali v skladu s svojo kadrovsko politiko izmed svojih delavcev, ki so se vrsto let konkretno spoznavali z različnimi področji dela v podružnici.

SDK je sicer ustanova, kjer si zaradi njene narave vodje ne morejo privoščiti kakšne posebne ustvarjalne svobode. Vse tri nove vodje ekspozitur so zatrdile, da se bodo še naprej v SDK trudili prilagajati in pomagati pravnim osebam, podjetjem, kolikor se pač lahko. »Želimo si čim boljših odnosov s firmami, da ne bi bilo nelikvidnosti, predvsem pa stečajev, druge probleme bomo že reševali. Želimo si tudi bolj enostavnih zakonov, ki bi tudi veljali dalj časa, a žal na to ne moremo vplivati,« pravijo nove vodje dolenjskih ekspozitur SDK.

Ana Fink — Jelka Lugarič — Milena Oberč

Naša anketa

»Da« za narodno spravo

Narodna sprava. Ko je pred leti začela govoriti o tem Spomenka Hribar, so jo obsuli z ognjem in žveplom. In danes? Milan Kučan je izjavil, da problem vojne, konca vojne, pokola domobrancev in narodne sprave obstaja. Za nazaj se ne da nič popraviti, sprava za nazaj ni mogoča, za naprej pa je nujna. Mag. Marjan Žnidarič je na nedavnem posvetu o vprašanjih zgodovinopisja NOB dejal, da ne more odpustiti tistim, ki so »nas vzgajali po vojni na Filozofski fakulteti, da nisem ničesar slišal o Rogu, Golem otoku in nekaterih drugih tabu temah«. Andrej Capuder: »Pokol domobrancev v prvem mesecu svobode 1945 (brez predhodnega sodnega procesa), je, dolgoročno gledano, najbolj zaznamovalo naš režim socialistične demokracije. Civilizirana Evropa je za sodelavce okupatorja našla rešitev: nekaj najbolj vidnih so postavili pred sodišče, 'rajo' pa so ob primernem državljanskem poduku izpustili, naj zadevo opravi s svojo vestjo in ob tem še kaj dobrega stori za domovino.« Izjava slovenskega predsedstva o narodni in državljanski umiritvi je po večinskih ocenah pomemben, a nezadosten korak. Zgodovinsko resnico o kritičnih dogodkih je treba raziskati in objaviti, resnico, ki naj bi pomirjala, vodila k odpuščanju in k spravi.

ANTON KOČEVAR, gradbeni tehnik iz Dragomlje vasi pri Metliki: »Narodna sprava in vse okoli nje moje generacije ne vznemirja, mi stvari, ki so pripeljale do vsega tega, nismo doživeli in želimo živeti v miru. Ne jaz ne moji vrstniki nismo bili ne pri partizanih ne pri belogardistih, kje pa so bili naši očetje, za nas in naše odnose ne more biti pomembno. Moja generacija s tem ni obremenjena, mi gledamo naprej. Če gre za nekakšno simbolno spravo slovenstva in če bo to pripomoglo, da bomo lepše in bolj v miru živeli, je pa tudi prav.«

TINCA CAJNKO, referentka za kadre, Iskra Žužemberk: »Mislim, da je dobro, da je prišlo do narodne sprave. To, kar je sedaj slovensko predsedstvo ponudilo, se mi zdi za začetek dovolj; da so priznali, da je treba tudi ta vprašanja razčistiti. Mislim tudi, da bi bilo dobro, če bi šli v povračilo materialnih krivic, na primer nepravično odvzete zemlje, vendar bi morali biti pri tem zelo pozorni, da ne bi delali novih krivic tistim, ki so zemljo nič krivi dobili.«

SAMO BRUDAR, komercialist v Opremi Kočevje: »Roškim žrtvam je treba postaviti spomenik. Menim pa, da za pobijanje niso krivi pobijalci, ampak tisti, ki so jim dali povelje. Upoštevati je treba, da je v vojni marsikdo izgubil svojca in da je šlo tudi za maščevanje, takrat razumljivo, danes pa ne več. Prav bi bilo, da se vse to razčisti, ni pa prav, da bi kdorkoli to trpljenje in nesrečo uporabljal v svoji predvolilni propagandi ali celo za maščevanje. Cilj naj bo sprava.«

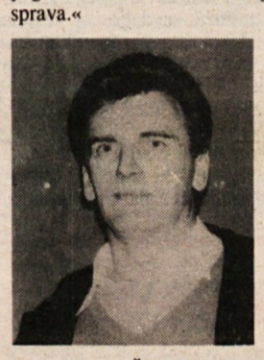

MARTIN DAJČMAN, strojni inženir v črnomaljskem Beltu: »Bolje bi bilo, da bi se odločili za spravo, kot pa za pomiritev. Čas je že, da odgovorni priznajo napake ter prizadetim in njihovim sorodnikom omogočijo normalno nadaljnje življenje. Marsikdaj so bile krivice prikazane enostransko, povedati pa je treba pravo resnico. Sicer pa želimo Slovenci živeti v miru. Zgodovine ne smemo pozabiti, ampak se moramo iz nje in zlasti iz zgodovinskih napak učiti.«

MARICA ŠKODA, kandidatka ZSMS-LB Trebnje za DPZ skupščine Slovenije: »Potezo predsedstva ocenjujem za pravo, ker je sprava nujna. Potrebujemo namreč moči, da bomo Slovenci enotni dosegli v Jugoslaviji samostojnost, razmišljati pa moramo tudi o odcepitvi. Umiritev je tudi mehanizem, ki naj bi preprečil vsakršno morebitno maščevalnost. Zgodovine ne smemo pozabiti, vendar jo je treba predstaviti znanstveno, ne pa glede na potrebe dnevne politike. Hočem pa, da bi videli resnico skozi javen način dela.«

STANE NUNČIČ, predsednik OO ZZB NOV Krško: »Strinjam se z izjavo predsedstva Republike Slovenije o pomiritvi ter seveda s tem, da zgodovinarji razčistijo vojno in povojno dogajanje. Ne morem pa se strinjati z mnenjem, da je bila pri nas državljanska vojna, da je med ljudmi vladal strah pred komunisti in podobno. Zato tudi nisem za uporabo sintagme »sprava«, ki pomeni, da bi si morali podati roke tudi s tistimi, ki so stali na okupatorjevi strani s puško proti meni. Sem za to, da se vrnejo v domovino vsi, ki nimajo krvavih rok.«

STANE POŽUN, obrtnik iz Sevnice: »Sem za to, da se javnost seznani z vsem, kar je bilo, po drugi strani pa sem za to, da pustimo vse to, ker ne kaže znova odpirati ran, ki se morebiti še niti niso dobro zacelile in je vprašanje, če se sploh kdaj bodo ob takem brskanju po preteklosti. Poleg tega se mi zdi to početje jalovo, ker mnogih odgovornih niti ne bi več mogli 'stisniti'. Sem za to, da predvsem čim bolje delamo, to je naša perspektiva.«

PROF. MARJAN GREGORIČ, zgodovinar in ravnatelj Posavskega muzeja v Brežicah: »V prvi vrsti ne soglašam, da se ta kočljiva zadeva rešuje pred volitvami in se spreminja v volilni golaž. Naj naša bodoča demokratično izvoljena skupščina imenuje komisijo strokovnjakov, zgodovinarjev in javnih delavcev, ki so neobremenjeni s preteklostjo, in naj oni začno proučevati odnose od leta 1940 naprej. Svoje ugotovitve o sporu v narodu naj nato predložijo v poročilu slovenski skupščini.«

JOŽE AMBROŽIČ, tapetnik iz Ribnice: »Kdor je izkusil vojno, ve, kaj je maščevanje in pobijanje. Vojne strahote je končno treba pametno rešiti, ne jih izrabljati za zaostrovanja in provokacijo, ampak končno vendarle doseči spravo. Tiste strahote naj nam bodo v večen opomin, da bomo znali v bodoče živeti mirno in v medsebojnem razumevanju. Tudi zaradi volitev ne bi smeli razvnemati teh strasti, saj se spet lahko vse sprevrže v splošno gorje.«

Črnomaljski drobir

ZAJEC — Bela krajina je po spomladanskih požigih trave vse prej kot bela. Požiganje pa ni le neprijetno za oko, ampak lahko povzroči tudi druge nevšečnosti. Eden od črnomaljskih lovcev je potožil, da je med požgano travo našel tudi pečenega zajca. Še sreča, da je bil toliko priseben, da ga ni nesel domov, saj bi žena zagotovo posumila, da je bil namesto na lovu na pikniku.

VINOGRADNIŠKA STRANKA — Belokranjski vinogradniki obljubljajo, da bodo na prihodnjih volitvah kandidirali tudi oni s svojo stranko. O uspehu so prepričani, saj pravijo, da ga vsak rad pije, tako da jim članov, simpatizerjev in seveda volivcev ne bo manjkalo. Sicer pa so prepričani tudi, da jim ne bo potrebno predolgo čakati na nove volitve, vsekakor pa ne 4 leta, saj bo po njihovem novo vlado, kakršna pač bo, kmalu vzel hudič.

DEMOS IN KRUH — Predstavniki Demosa na nedeljskem predvolilnem shodu res niso obljubljali z rožicami postlane bodočnosti, najbrž pa si niso mislili, da so v Črnomlju že tako na psu, da v hotelu Lahinja ne premorejo niti štruce kruha. Tja so šli namreč ljubljanski gostje večerjat, po polurnem čakanju na večerjo pa je natakar sramežljivo priznal, da kruha ni. Iznajdljivi Črnomaljci so nekaj kosov zbrali po svojih domovih, najbrž pa bi bilo najbolje, da bi prinesli s seboj tudi večerjo, saj je čakanje nanjo v hotelu trajalo skoraj v nedogled. Demosovci sedaj razmišljajo, ali ni to morda vrsta sabotaže proti združeni opoziciji.

Drobne iz Kočevja

ŽALOSTNA TOŽBA — Stanovalka iz rudniške Šlajmer kolonije nam je oni dan potožila, da stanuje na številkah 105 do 107 kar 16 strank, da se stavbe podirajo, noben pa jih ne popravlja več znotraj, ampak le včasih zunaj. Za stanovanja plačujejo malo, a bi radi več, če bi bila stanovanja boljša. Tu stanujejo baje le še »sončniki« in neumni, nobenega pametnega ni več tu. To trditev je utemeljila z dejstvom, da sicer imajo kontejnerje za odpadke, vendar jih stanovalci ne uporabljajo (menda se jih boje zasmetiti in onesnažiti), zato smeti stresajo kar okoli njih. Boljšega stanovanja pa ne more dobiti niti 80-odstotni invalid, ki bi se po zdravnikovi zahtevi moral zaradi zdravja preseliti.

POIZKUS K BOLJŠEMU — Medtem ko se nekateri ne morejo izmotati iz svoje nesreče, pa drugi poizkušajo vse, da bi priplezali na bolj ali manj zeleno vejo. Kot gobe po dežju rastejo zasebne trgovinice ali celo manjša podjetja s celodnevno ali vsaj popoldansko obrtjo. V splošni jugoslovanski nesreči si skuša pač vsak pomagati, vprašanje pa je, kolikim bo uspelo.

NOVA TRGOVINA — Trgovsko podjetje na debelo in drobno, ki prodaja avtomobilske dele in drug material, potreben avtomobilistom, je minuli četrtek odprl Vojko Krevs (blizu bencinske črpalke v Kočevju).

Ribniški zobotrebci

KAKO FINANCIRATI ORGANIZACIJE — Raznih organizacij in strank je vedno več. Vse organizacije in stranke pa ne vedo, kako se bodo finansirale. Zakon o političnem združevanju pravi: »Vse politične organizacije pridobivajo sredstva za svoje delovanje iz članarine, prispevkov fizičnih in pravnih oseb ter iz (občinskega) proračuna.«

PET REŠENIH — Po mnogih letih je v ribniški občini uspelo rešiti naslednje zadeve, na katere so delegati leta in leta opozarjali: podprt je vojaški stanovanjski blok v Majnikovi ulici v Ribnici, urejen je prehod do kmetijskih površin pri vodnem črpališču Obrh v Blatah, vrnjeno je stavbno zemljišče gasilskemu društvu Lipovec, urejeno je avtobusno postajališče v Žlebiču, v Dolenji vasi pa so urejene tudi pokrite avtobusne čakalnice. Nerešenih je ostalo 12 drugih dolgoletnih zahtev.

PRECEJ NEZNANJA — V ribniški občini zelo hitro narašča število zasebnih trgovin in podjetij. Marsikateri lastnik pa ne pozna dovolj predpisov, zaradi česar zagreši tak ali drugačen prekršek. Eno tako podjetje pa je storilo celo prestopek zaradi odkupa živine, ker za to ni bilo registrirano.

Trebanjske iveri

ZIMSKOŠPORTNA — Za splošno znano in dolgotrajno pomanjkanje snega utegne biti na Mirni kriv celo sam ljubi bog. Partizan Mirna namreč razpolaga z malo rabljeno smučarsko skakalnico in ta zimskošportni objekt si je pred leti postavil na zemljišču, na katerem so predhodno sekači podrli nadležno drevje. Za morebitno božjo jezo pa je poleg tega krivo še dejstvo, da so navedene prostorskoureditvene operacije izvajali na zemljišču, ki je še dandanašnji z vsemi dajatvami vred cerkveno.

DIM — V soboto se je pri mrliški vežici na mokronoškem pokopališču nenavadno izdatno kadilo. Del mimoidočih je že mislil, da so v Mokronogu naredili na pokopališču še najmanj upepeljevalnico. Najverjetneje pa je kdo zažigal le nesnago in torej z bogatejšo ponudbo storitev znotraj večnomirskega obzidja za zdaj ne bo nič.

ŠPORT IN REKREACIJA — V Dani so hoteli v vsem ugoditi prihajajočemu novemu direktorju, in tako so poskrbeli tudi za rekreacijska nagnjenja bodočega prvega moža firme. Na dvorišče tovarne so si namreč dali dostaviti opremo za ureditev priročnega balinišča. Ker pa niso vsi prepričani, da novi direktor v prostem času rad ravno balina, se bolj navdušujejo za načrt, da bi rekreacijsko napravo prevzel kateri izmed bližnjih telesnokulturnih družbenih subjektov.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Opozicija se ne bo priklanjala

Demos predstavil svoje kandidate

ČRNOMELJ — Na nedeljskem predvolilnem shodu črnomaljskega Demosa so občani dodobra napolnili dvorano kulturnega doma v Črnomlju. Poleg tega, da je predstavil vse svoje kandidate, je Demos povabil v goste tudi predsednika SKZ Ivana Omana, predstavnika SDZ dr. Rajka Pirnata, predsednika SKD Lojzeta Peterleta ter Igorja Bavčarja, kandidata Demosa za Dolenjsko in Belo krajino.

Oman je omenil, da je prepričan, da bo cvetni nedelji, na katero bodo volitve, sledila slovenska velika noč z zmago Demosa. Ne verjamejo tistim, ki obljubljajo evropsko kakovost življenja, 45 let pa so nas vodili stran od Evrope. Demos obljublja le trdo in pošteno delo ter za to pošteno plačilo. Pirnat pa je pristavil, da se zaveda, da bo na opozicijo padlo veliko breme. Vse pa je odvisno od tega, ali bodo najprej dosegli suvereno in svobodno Slovenijo; to pa pomeni, da ima RS svoj denar, vojsko, državno upravo in samostojen in neodvisen pravni sistem. Z ogorčenjem zavračajo govorice, češ da opozicija peha Slovenijo v državljansko vojno. Res pa je, da je duh samoodločbe v Evropi ušel iz steklenice, zato bo tudi Republika Slovenija morala storiti še letos korak naprej.

• Anton Malenšek, kandidat Demosa za predsednika črnomaljske občinske skupščine, sicer pa dipl. inž. strojništva in samostojni obrtnik iz Semiča, je dejal, da ne more obljubiti lepšega jutri, ker živimo danes zelo težko, je pa veliko možnosti, pridnih rok in pametnih glav, da lepši jutri ustvarijo. Odgovoril je tudi tistim, ki obljubljajo, da bo prišla pomoč iz republike! »Republika smo tudi mi in bolje je, da lahko mi komu kaj damo, kot da čakamo na pomoč od drugod.«

Lojze Peterle je prepričan, da bi reupblika Slovenija v novih pogojih samostojnosti lahko dosegla večjo stopnjo razvitosti, zanaša pa se na slovensko podjetnost, delavnost, znanje in Slovence po svetu. Opozoril je tudi na različne laži pred volitvami ter na to, da ne gre vsemu nasedati, predvsem pa, da ljudi ne sme biti strah. Bavčar je zavrnil 4 teze, ki jih menda podtikajo Demosu, in sicer, da je oblast oblast, pa naj bo čigar koli, kar pa ne drži, saj sedanja nad seboj nima nadzora. Očitke, da je slovenska opozicija revanšistična, je zanikal s tem, da Demos prihaja s spravo,

M. BEZEK-JAKŠE

PREDSTAVILI KANDIDATE

RIBNICA, KOČEVJE — Predstavitev kandidatov ZSMS-Liberalne stranke je bila minuli petek v Ribnici in Kočevju. V Ribnici je nosilka liste za občinski DPZ Helena Rosa (diplomirana sociologinja, kadrovska delavka v Inlesu, rojena 1962), ki je hkrati tudi kandidatka za republiški DPZ. Kandidat za zbor občin republiške skupščine pa je Stane Hafnar (sedanji sekretar ZSMS Ribnica).

V kočevski občini je kandidat za republiški DPZ Vinko Pintar (mag. vet. znanosti, direktor Klavnice, rojen 1950); nosilec občinske liste za DPZ pa je Franc Gornik (učitelj matematike in fizike v SŠTUD, rojen 1948).

Kot gost je na obeh predstavitvah sodeloval Pavle Gantar.

Boris Zupanc

Prizadevni Rom

Ukvarja se s starimi avtomobili in redno plačuje davek

KOČEVJE — V vseh občinah se pritožujejo, da imajo z Romi le težave in stroške pa tudi druge sitnosti. To velja še predvsem za njihove življenjske in delovne navade, svojstven odnos do tuje lastnine itd.

To pa ne velja za Roma Borisa Zupanca iz Rožne ulice 44 v Kočevju, čeprav ima 7 otrok. Boris je edini Rom, ki je obrtnik v občini Kočevje. Ukvarja se z nakupom in prodajo starih avtomobilov in avtomobilskih delov. Trenutno ima na zalogi okoli 500 starih avtomobilov.

Boris pravi, da ne kaže čakati na pomoč družbe, ampak si mora vsak sam po svojih močeh in sposobnosti pomagati. S svojo obrtjo pa ne pomaga le sebi, ampak tudi družbi, saj plača na 3 mesece tudi okoli 7.000 din davka. Kupcev ima največ z območja kočevske občine, veliko pa tudi iz Hrvaške.

Zdaj je zvedel, da se bo moral preseliti, ker bo prav tam, kjer ima zdaj parcelo, potekala obvozna cesta za Kočevje. Dogovarja se za novo zemljišče, ki ga bo dobil v zameno za sedanje. Pravi tudi, da razmišlja o gradnji hišice, medtem ko zdaj živi v montažni.

J. PRIMC

Rezervat za Krambergerjevo Ančko

Ljudje s Sinjega Vrha in okolice zahtevajo, naj tudi njim namenijo večjo pozornost pri razvoju — Problem s telefonom, cesto, kmetijstvom

ČRNOMELJ — Predstavniki Sinjega Vrha ter okoliških vasi in zaselkov so pretekli teden napovedali sestanek pri predsedniku občinske skupščine Mladenu Radojčiču in nekaterih drugih občinskih možeh. Niso prišli ne prosjačit ne podpisovat pogodbe o razvoju tamkajšnjih krajev, temveč z namenom, da dajo njihovemu kraju pri razvoju občine večji poudarek ter da pridejo v srednjerčni družbeni plan. Priznavajo in spoštujejo sicer vse, kar so dobili dobrega na sinjevrškem koncu, vendar pa po njihovem mnenju izgleda ta predel ob Kolpi še vedno kot rezervat za Krambergerjevo opico Ančko.

Največji problem je cesta, ki je, kljub temu da je republiška, še vedno makadamska. Vendar jim Radojčič ni dal upanja, da bi lahko začeli letos to cesto posodabljati, saj na republiški upravi za ceste ni dovolj denarja. Upajo pa, da bo letos sprejet vsaj projekt partizanske magistrale od Vinice skozi Sinji Vrh do Starega trga in naprej proti Brodu na Kolpi. Sicer pa se, kljub temu da ima črnomaljska občina med dolenjskimi največ kilometrov makadamskih republiških cest, na republiki zavzemajo, da bi najprej uredili partizansko magistralo, da bo sploh prevozna, saj sedaj med Preloko in Žuniči promet ni mogoč.

Medtem ko z elektriko nimajo težav, pa se pri vodi že postavlja vprašanje, kako pripeljati vodovod v vas, ko pa so izviri pod vasjo, ob Kolpi. Poleg tega nemočno opazujejo propadanje mlinov in jezov na Kolpi, sami pa so prešibki in premalo jih je, da bi lahko kaj naredili. Trn v peti je Sinjevrhovcem tudi telefon. Omrežje so zgradili že pred nekaj leti in zgodilo se je celo, da so hiše nekaterih naročnikov zaradi njihove smrti ostale popolnoma prazne. Telefona niso dočakali. Zapletlo se je namreč pri projektih za gradnjo prostorov za centralo v Vinici, ki pa bo, kot vse kaže, končana še letos.

Naslednji, čeprav ne zadnji problem Sinjevrhovcev je kmetijstvo, saj vanj družba pri njih nič ne vlaga. Vendar pa je tako od kmetijske zadruge kot od prebivalcev samih odvisno, kakšen bo napredek v tej panogi. Na mnogih domačijah so ostali le starčki, nasledniki pa so odšli. Zato bi po mnenju vaščanov morali z zakonom urediti, da bi njihovo zemljo obdeloval tisti, ki to zmore, in tistemu bi tudi pripadala.

M. BEZEK-JAKŠE

ŽREBANJE LIST

ČRNOMELJ — Pretekli teden je bilo v Črnomlju žrebanje vrstnega reda list za DPZ občinske skupščine, ki bo veljal na aprilskih volitvah.. V 1. volilni enoti si bodo sledile tako: ZKS-SDP, Zeleni, SZ, Demos in ZSMS — LS. V 2. volilni enoti je vrstni red sledeč: Demos, SZ, ZKS-SDP, Zeleni in ZSMS-LS, v 3. volilni enoti pa: Demos, ZKS-SDP, ZSMS-LS, Zeleni in SZ.

KANDIDATI ZELENIH

ČRNOMELJ — Zeleni Črnomlja bodo na volitvah v družbenopolitični zbor nastopili s samostojno listo. Njihovi kandidati v 1. volilni enoti s sedežem v Črnomlju so: dr. Ljiljana Špec, zdravnica iz Kanižarice, Andrej Čufer, profesor iz Črnomlja, Peter Štefanič, veterinarski inšpektor iz Črnomlja, Danijela Kure, srednješolka iz Svibnika, Tomaž Skrbinšek, psiholog iz Črnomlja, ter Andrej Kavšek, strojni inženir iz Črnomlja. V 2. volilni enoti s sedežem v Semiču so kandidati Anica Krašna, upokojena delavka, Miro Plut, profesor, in Mira Ivanovič, konzervatorka za naravno dediščino, vsi iz Semiča. Kandidata v 3. volilni enoti sta Franci Fortun, profesor iz Črnomlja, in Boris Šikonja, profesor iz Tribuč. Zeleni Bele krajine pa imajo tudi 3 kandidate na listi Zelenih Slovenije za DPZ republiške skupščine, in sicer Antona Bezenška iz Metlike, Anico Krašna iz Semiča in Francija Fortuna iz Črnomlja.

Ribnica praznuje

Spored prireditev

RIBNICA — V spomin na sijajno zmago partizanskih brigad nad enoto okupatorske italijanske vojske v Jelenovem žlebu leta 1943 praznuje občina Ribnica vsako leto 26. marca svoj občinski praznik. Praznične prireditve se bodo začele v četrtek, 22. marca, in bodo trajale do nedelje, 25. marca.

22. marca ob 18. uri se bo začel turnir v kegljanju v domu JLA, na njem pa bodo nastopile ekipe iz občin Cerknica, Kočevje in Ribnica.

V soboto, 24. marca, bo ob 11. uri svečana seja občinske skupščine v domu JLA v Ribnici, na njej bodo podelili tudi letošnja občinska odličja. Kulturni program bo izvedlo domače KUD Jakob Gallus.

V nedeljo, 25. marca, bosta zadnji dve prazrnični prireditvi, in sicer ob 10. uri v domu JLA šahovski dvoboj med Kočevjem in Ribnico, ob 14. uri pa bo v Športnem centru v Ribnici še košarkarski turnir, ki se ga bodo udeležile ekipe iz Grosupljega, Loškega Potoka, Kočevja in Ribnice.

J. P.

Načrti Osilnice

Nagrade najlepšim — Srečanje harmonikarjev — Nova trim steza

OSILNICA — Na nedavni letni skupščini Turističnega društva Osilnica so izvolili nov upravni odbor društva. Sprejeli so tudi program dela za letos. Društvo šteje nad 60 članov, sklenili pa so, da bo vsak član opravil letos 25 prostovoljnih delovnih ur.

V program za letos so zapisali, da bodo začeli z ocenjevanjem urejenosti hiš, balkonov in okolice ter najprizadevnejšim krajanom ob koncu sezone podelili priznanja. Srečanje harmonikarjev (že peto po vrsti) bo julija. Poleti bodo poskrbeli za rekreacijo, in sicer za izlete z gorskimi kolesi k izviroma Kolpe in Čabranke in po Kolpski dolini, pa tudi za jahanje. Seveda je možno tu igrati še tenis, ribariti ali se s čolni voziti po Kolpi. V programu imajo ureditev trim steze proti Malinišču, Čačiču, Podvrhu in nazaj do Osilnice. Proga bo dolga 9 km.

Osilnica turistično zelo napreduje. Zato urejajo nekateri zasebniki pa tudi v družbenih stavbah turistične sobe. Po teh sobah je še posebno povpraševanje v dneh, ko so na Kolpi kajakaška tekmovanja.

J. P.

• KOČEVSKI PREDLOGI SLOVENIJI — Občinska skupščina Kočevje je naslovila republiški skupščini Slovenije predlog, da uvrsti na dnevni red prihodnje seje tudi program revitalizacije občine Kočevje. V tem predlogu je navedenih 10 kočevskih zahtev. Med drugim je rečeno, da je za nazadovanje občine odgovorna tudi republika Slovenija, ki je z uvajanjem posebnih režimov postavila občino v neenakopraven položaj, kar naj slovenska skupščina ugotovi in potrdi. Program revitalizacije Kočevske naj postane sestavni del programa razvoja Slovenije. Slovenski izvršni svet zagotovi sofinanciranje in prednost pri uresničitvi tega programa, predvsem na področju infrastrukture in izgradnje objektov za potrebe osnovnega šolstva, zdravstva in drugih nujnih na manj razvitem in zapuščenem območju občine. Odpraviti je treba vse režime, ki zavirajo razvoj občine na področju turizma, uvedene po republiških in zveznih predpisih.

OBČNI ZBOR

KOČEVJE — Člani društva računovodskih in finančnih delavcev Kočevje-Ribnica se bodo sestali na 13. rednem občnem zboru, ki bo v petek, 23. marca, ob 19. uri v prostorih Name v Kočevju. Po končanem zboru bo kulturni program in družabni večer.

V. D.

KAKO UREDITI MOKRONOG?

MOKRONOG — KS Mokronog je javno razgrnila osnutek prostorsko ureditvenih pogojev za naselje Mokronog. Občani si lahko ogledajo dokumentacijo vsak dan od 9. do 11. ure v prostorih KS Mokronog in v avli mokronoške Iskre v delovnem času tovarne. Pripombe in predloge krajanov o osnutku PUP bo krajevna skupnost sprejemala do 27. marca.

SONJA LOKAR NA MIRNI

MIRNA — V tukajšnjih Partizanovih prostorih se bo v ponedeljek, 26. marca, ob 19. uri pogovarjala s krajani in potencialnimi volivci Sonja Lokar, sekretarka CK ZKS-SDP. Nastop Lokarjeve bodo organizatorji povezali s priložnostnim kulturniškim nastopom domačih izvajalcev.

STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE

TREBNJE — ZKS-SDP Trebnje je po razpravah članov oblikovala listo kandidatov za aprilske volitve. Kandidati ZKS-SDP Trebnje za predstavnike v družbenopolitični zbor skupščine občine Trebnje so: Jože Jevnikar, Štefan Kamin, Drago Kotar, Lojze Ratajc, Janez Zajc, Franc Žnidaršič, Peter Podobnik, Jure Žlajpah, Stane Peček, Marjan Krmelj, Marta Murenc, Stane Novak, Jože Klemenčič, Engelbert Škufca, Ivan Zajc in Janez Kovačič.

KANDIDATI TREBANJSKIH LIBERALCEV

TREBNJE — ZSMS-Liberalna stranka Trebnje kandidira za zbor občin slovenske skupščine Bruna Gričarja in za DPZ skupščine Slovenije Marico Škoda. Njeni kandidati za DPZ SO Trebnje so Bruno Gričar, Marko Kapus, Janez Dulc, Igor Kržan, Jožica Strmole, Marica Škoda, Jože Okoren, Breda Bon, Zvone Preskar, Peter Deu st., Stane Kolar, Dragomil Kraljevski, Avgust Kopač, Božo Perko, Marjan Papež in Marko Koščak.

KDO BO ZASTOPAL SLOVENSKO KMEČKO ZVEZO

TREBNJE — Slovenska kmečka zveza z okrog 1.200 člani iz vrst kmetov — kooperantov in drugih — in obrtnikov je bila do predkratkim, ko so se v občini organizirali Slovenski krščanski demokrati, edini Demosov člen v občini Trebnje. Po njenem nedavnem občnem zboru so uradno znani tudi njeni kandidati za volitve, in sicer Alojz Metelko, Marjan Jevnikar, Darko Bartolj, Ciril Pungartnik, Janez Prosenik, Tone Fortuna, Peter Brcar, Ivan Vraničar, Tone Kotar, Tone Rugelj, Alojz Zupančič, Avguštin Žnidaršič, Jože Škerjanec, Anka Gabrijel, Peter Deu ml. in Franc Vavtar. Za skupščino Slovenije je za zbor občin kandidat Alojz Metelko in za DPZ Tone Strah.

Konkurenca se je začela

Poplava zasebnih trgovin — V kratkem še trgovina in bife v ortneškem spodnjem gradu

RIBNICA — Ribniško dolino je zajela prava poplava malih zasebnih trgovin, ki prodajajo v glavnem prehrambno blago. Vse to je možno zaradi nove zakonodaje, ki spodbuja zasebno dejavnost. Z novimi prodajalnami so občani zadovoljni, saj je pri zasebnikih običajno cena nekoliko nižja kot v družbenih trgovinah, postrežba in ljubeznivost trgovcev pa večja. Seveda pa zaradi vsega tega nekoliko godrnjajo zaposleni v družbenih trgovinah, ki so dobile v zasebnih resno konkurenco.

Posebnost v Ribniški dolini pa je zasebna družba »KVM«, ki ima že več prodajaln v raznih krajih občine. Svoje prodajalne odpira tudi v krajih, kjer so že družbene trgovine. Konkurenca se je torej začela. Zvedeli pa smo, da bo ta družba odprla trgovino in bife v nekdanjem spodnjem (Kozlerjevem) gradu v Ortneku. Včasih so nekateri že predlagali, naj bi ta grad porabili za trgovino ali gostišče, vendar so bili taki predlogi zavrnjeni, češ da to ni v skladu s spomeniškim varstvom. Spreminjajo pa se časi in z njimi mišljenje, navade in predpisi, ki zdaj dovoljujejo tudi tisto, kar so še pred kratkim strogo prepovedovali.

M. GLAVONJIĆ

SOCIALISTOM PRVO MESTO

TREBNJE — Na žrebanju za vrstni red strank na zbirni listi za DPZ skupščine občine Trebnje je »zmagala« Socialistična zveza, drugo mesto je pripadlo ZSMS-LS, sledijo pa Slovenski krščanski demokrati, ZKS-SDP, Slovenska kmečka zveza in samostojni kandidati za člane DPZ SO Trebnje.

TOPLOTA JE UHAJALA

RIBNICA — Stanovalci na Prijateljevem trgu v Ribnici imajo srečo, ker je toplo vreme. Zaradi okvare je namreč topla voda, ki bi morala greti radiatorje centralne kurjave, odtekala v zemljo. Gretje je bilo slabo (na srečo je bilo zunaj sončno in sorazmerno toplo), stanovalci pa so dobivali visoke račune. Zdaj odpravljajo napako.

M. G-ć

Dolino gradov pokažimo turistu

Z okrogle mize o trških naseljih v Mirenski dolini — Kaj je jedro, ki ga je vredno ohraniti? — Podpora samo v besedah je za spremembe premalo

TREBNJE — Ta pogovor bi bil veliko boljši in koristnejši, če bi se ga udeležili vsi vabljeni, vendar so manjkali tisti, na katerih je organizator gradil smotre te okrogle mize. Tako niso prišli predstavniki krajevnih skupnosti Trebnje in Mirna, kateri tudi obravnava »Študija trških naselij Mirenske doline«, tudi se ni odzval novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, je strnil vtise po nedavni okrogli mizi o rabi prostora v Mirenski dolini Marko Kapus, predstavnik organizatorja in voditelj tega javnega pogovora. Okroglo mizo, naslovljeno Študija trških naselij v Mirenski dolini, je organizirala OK ZSMS Trebnje.

Tudi v tako skromnejši sestavi so razpravljavci zaostrili nekaj vprašanj. Med drugim so izpostavili sedanjo arhitektonsko podobo Mirenske doline in po vrsti mnenj je ondotno stavbno oblikovanje s prostorsko zasnovo naselij vred popolnoma spremenilo prvotno arhitekturo. Zategadelj je potreobno — in za to je vendarle še možnost — ugotoviti v tem območju tisto jedro, ki toliko izraža posebnosti in razvoj, da ga je vredno ohraniti, kot je menil Vladimir Mušič. Po njegovem to ohraniti ni tako zelo težko, kot se zdi. Strokovnih podlag za varstvo naravne in kulturne dediščine še do danes nismo dobili, je povedala Jožica Strmole. Vendar po njeni informaciji občina sofinancira 5 projektov, ki so narejeni za prav določeno področje in ne tipsko. V čem pa je smisel ohranjanja npr. Mokronoga, je zanimalo Bruna Gričarja. Za Mušiča je varovanje dediščine predvsem kulturno dejanje in varovanje neke identitete, vendar ugledni arhitekt opozarja na važno vprašanje, ali smo gospodarsko močni, da se gremo tako kulturnost. Ena od ekonomskih motivacij varstva dediščine je po njegovem nedvomno turizem in vse govori za to, da mirenska »dolina gradov« zanj ima pogoje.

Prvotno krajinsko podobo doline je po mnenjih z okrogle mize izrinila praksa, ko si je politika uničujoče podrejala arhitekte in zavest o vrednotah prostorskega urejanja. Novo zavest v tem smislu bi načrtovalci lahko oblikovali z bogato ponudbo tipov hiš, medtem ko vse do zdaj množično gradimo po razmeroma poceni neustreznih tipskih projektih, kot je menil Renato Repše.

• Na arhitektonsko podobo naselij so razpravljavci navezali tudi tile dejstvi iz naše stvarnosti. Kot družba smo nepremožni, kar je dovolj, da graditelji najprej izberejo cenejše tipske projekte. Samo besedna pomoč je premalo, je menila Strmoletova. Drugo dejstvo je podčrtal Mušič, ko je opozoril, da radi govorimo o civilni družbi in pravni državi. Ti kategoriji pa predpostavljata tudi brezkompromisno spoštovanje predpisov z vključitvijo represije tudi glede arhitekture. Iz socialnih vzrokov kaznovanja doslej ni bilo; črnih gradenj, denimo, niso rušili.

M. LUZAR

INO načrtuje mešano podjetje

Tesno sodelovanje INO Brežic z italijanskimi partnerji — Skupna vlaganja v nove izdelke, v posodabljanje proizvodnje in v mešano podjetje

KRŠKA VAS — Industrijska oprema Brežice je danes samostojno podjetje, saj je bila velika organizacija SCT preveč toga, da bi zagotavljala razvoj. Prodajne poti so si utrli že v zadnjih dveh letih obstoja Proizvodnje kmetijske mehanizacije Krška vas, in ker posli zunaj temeljijo predvsem na osebnem zaupanju, so se izven sistema SCT kar dobro znašli.

Na domačem tržišču s prodajo nimajo težav, povsem drugače pa je s pravočasnim plačevanjem. Proizvodnja INO temelji na kmetijski mehanizaciji, ki danes predstavlja kar 90 odstotkov vseh izdelkov. Sčasoma naj bi povečali tudi proizvodnjo industrijske opreme, predvsem avtomobilske.

Branko Kos, direktor INO, je povedal, da nameravajo v prihodnje skupaj s partnerji iz Italije ustanoviti mešano podjetje. »Italijani naj bi vložili kapital predvsem v opremo za posodabljanje proizvodnjega procesa. Skupaj s partnerji iz Padove smo že razvili nekatere nove programe kmetijske mehanizacije. Sicer pa v Italiji sodelujemo z več partnerji in z njihovo pomočjo tudi prodajamo svoje izdelke pod imenom INO po Italiji, Švici, Španiji, Franciji in delno tudi Avstriji. Na teh tržiščih smo se že precej uveljavili in tudi testi kakovosti naših izdelkov so zadovoljivi.«

INO se skupaj s partnerji pojavlja tudi na sejmih. Novembra je Industrijska oprema sodelovala na enem največjih sejmov kmetijske mehanizacije v Bologni, zdaj pa se pripravljajo za razstavljanje na sejmu v Zaragozi v Španiji. Izvaža okrog 30 odst. fizične proizvodnje, čeprav je povpraševanja še več, a zaradi neugodnega tečaja dinarja.

»Inovacije so v našem podjetju nekaj vsakdanjega, saj jih spodbujamo in tudi nagrajujemo. Poleg tega uspešno sodelujemo z znanstvenimi ustanovami, ki nam pomagajo pri razvoju novih izdelkov in pri njihovi prodaji na tržišču. Radi bi modernizirali proizvodnjo z računalniško vodenimi stroji, ki bodo povečali količino in kakovost izdelkov. Vrednost naložbe bi bila okrog 5 milijonov DEM, ki jih bomo zagotovili z vlaganjem tujega kapitala, z italijanskim kreditom, s sredstvi za manj razvita območja Slovenije (zgradili naj bi računalniško vodeno obratovalnico na Sromljah) ter seveda tudi z lastnimi sredstvi,« načrtuje prihodnost Industrijske opreme Brežice njen direktor Branko Kos.

B. DUŠIČ

Kot zatišje pred viharjem?

Delavci SOP — Klepar Krško na izrednem dopustu

KRŠKO — Krški SOP je bil včasih primer vzorne delovne organizacije, odkar je stopil na podjetniška pota, pa mu gre precej slabše. Natančneje rečeno, slabo je nekaj časa šlo v kostanjeviškem Ikonu, katerega delavci so teden dni počivali doma, 8. marca pa se je ustavilo delo še v podjetju Klepar.

V Kleparju so najprej nameravali počivati samo do 19. marca, pa se je prisilni dopust podaljšal še za en teden. Žal pa v tem podjetju ni bilo mogoče dobiti informacije od direktorja Mitje Preskarja, ker je bil prav v času prisilnega dopusta najbolj zaposlen. Mogoč je bil le neuraden pogovor z dvema sindikalnima funkcionarjema iz tega podjetja, ki pa za časopis nista hotela povedati svojih imen.

Zgodba o Kleparju je hkrati tudi zgodba o hirajočem slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu. V Kleparju so sicer prepričani, da bodo delavci dobili plačan izreden dopust, niso pa povsem prepričani, da bodo še imeli delo. V tem kolektivu, ki šteje 123 delavcev in se je šele pred dvema letoma preselil v nove proizvodne prostore v industrijsko cono v Žadovinku, znajo delati filtrske naprave za varstvo okolja, zračne komore, transportne linije, sušilnice za les in drugo. Toda čeprav je bilo poslanih na vse strani za 8 milijard dinarjev ponudb, pravega odziva med potencialnimi kupci ni in ni. V Kleparju vedo povedati, da lesna industrija v vsem povojnem obdobju še nikoli ni bila v taki krizi, v kakršni je sedaj. Ker žive iz rok v usta, seveda ni misliti, da bi naročali še nekakšne ekološke naprave. Tako zelo konkurenčen program, ki bi v normalnih razmerah veliko prinašal, potiska kolektiv v prisilni dopust. Nič bolje ni tudi na tujem trgu, zlasti v Sovjetski zvezi ali v Češkoslovaški, kjer so posle že napeljali, niso pa jih sklenili.

Neimenovana sindikalna funkcionarja na vse to pravita, da so delavci krizo podjetja sprejeli z razumevanjem, da ni bilo nobenih groženj ali izsiljevanj.

J. SIMČIČ

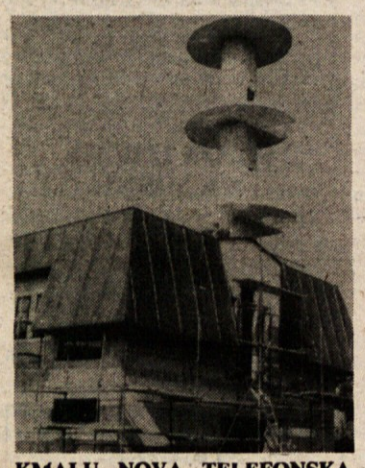

KMALU NOVA TELEFONSKA CENTRALA — V Krškem bo do konca tega meseca dograjeno poslopje za novo avtomatsko telefonsko centralo, ki jo bo dobavil Siemens. Takoj po dograditvi bodo začeli montirati opremo, kar naj bi bilo dokončano do konca avgusta. Pionirjevci zatrjujejo, da bodo dela opravili do roka, pošta pa tudi komaj čaka z montažo, tako da bodo Krčani zelo kmalu dobili najsodobnejše telefonske zveze. (Foto: J. S.)

NOVO PODJETJE

KRŠKO — Krški izvršni svet je podprl zamisel, da se v Krškem ustanovi novo podjetje za organizacijo informiranja, v katerega bi bilo vključeno kabelsko omrežje TV, delegatsko glasilo Naš glas in nova lokalna postaja TV. Novo podjetje naj bi se preživljalo deloma z dotacijami, deloma pa z naročnino, oglasi in ekonomsko propagando.

PIONIR V ŠKRIPCIH

KRŠKO — Pionirjev gradbeni sektor v Krškem se je znašel v dokaj velikih težavah. Začasno so zaustavili gradnjo novega doma upokojencev, krška stanovanjska skupnost pa bo ta teden skupaj s SPIZ-om poiskala možnosti za nadaljevanje gradnje. Pionirjevi delavci se ravno tako boje, da bodo ustavljena dela na novem poštnem poslopju, kjer bodo namestili novo krško avtomatsko telefonsko centralo. K temu je treba dodati, da še vedno ni prodanih 23 stanovanj v novem vila bloku v starem mestnem jedru, ki jih je Pionir zgradil za trg.

GRADIŠARJU NAJVEČ GLASOV

SEVNICA — Občinska volilna komisija je ugotovila, da je bilo na 29 zborih volivcev za volitve 1990 prisotnih 750 volivcev. Pri glasovanju za predsednika predsedstva Slovenije je Milan Kučan dobil 390 glasov, Jože Pučnik pa 379. Pri glasovanju za delegate zbora občin pa je na zborih volivcev največ glasov dobil kandidat Združene opozicije Sevnice dr. Cveto Gradišar — 515, kandidat Socialistične zveze Albin Ješelnik je zbral 327 glasov, za kandidatko ZKS-SDP Marinko Pucelj — Arandjelović pa je glasovalo 211 volivcev.

BEZJAKOVA PREDSEDNICA SEVNIŠKEGA SINDIKATA

SEVNICA — Na zaradi nesklepčnosti prvotnega sklica ponovljeni skupščini občinske organizacije sindikata v Sevnici v ponedeljek so za novo predsednico občinskega sveta ZSS izvolili Marijo Bezjak iz sevniške Lisce. Zapletlo pa se je že pri kandidatni listi za sekretarja OS ZSS, saj so nekateri delegati odkrito izrazili dvom, ali naj sploh ostaneta Ivan Novak in Janez Košar na kandidatni listi, je postalo jasno, da je Novak dobil od 55 delegatov podporo le trojice, medtem ko je Košar dobil večino glasov. O tem, če bo izvoljen pa bo, odločal novi 21-članski občinski sindikalni svet na konstitutivni seji. Več prihodnjič!

JOŽE SMOLE V SEVNICI

SEVNICA — Občinska konferenca Socialistične zveze vabi v torek, 27. marca, ob 18. uri v kulturno dvorano GD Sevnica na zbor socialistov. Tema razgovora s predsednikom Socialistične zveze Slovenije Jožetom Smoletom, predsednikom Sveta za varstvo okolja pri RK SZS dr. Petrom Novakom ter kandidati iz Sevnice za delegate v zborih občinske in republiške skupščine je »Naša podoba in hotenja Socialistične zveze v luči potreb sedanjega časa v Sloveniji in v Sevnici.«

SKUPNA LISTA ZSMS IN ZELENIH

BREŽICE — Na listi ZSMS in Zelenih Brežic za volitve v družbenopolitični zbor občinske skupščine so naslednji kandidati: Drago Ivanšek, predmetni učitelj; Ivan Tomše, predmetni učitelj; Melita Močnik, dipl. pravnica; dr. Andrej Zidarič, zdravnik ginekolog; Florijan Bergant, učitelj; Ivan Novak, predmetni učitelj; Miroslav Podpečan, dipl. ing. strojništva; mag. Brane Šušterič, magister računalništva; Bruno Potokar, strojni tehnik; Anton Zorko, dipl. ing. strojništva; Janez Kebe, dipl. veterinar; Mitja Jankovič, komercialni tehnik; Hrvoje Oršanič, dipl. ing. gozdarstva; Jože Piltaver, kmetijski tehnik; Vojko Bibič, dipl. ing. gradbeništva; Janez Ivšič, višji upravni delavec; Marjan Selko, upravni tehnik; Nada Pacek, učiteljica; Mojca Lovše, ekonomistka; Josip Bostič, dipl. obramboslovec; Stane Černelič, dipl. ing. strojništva; Andrej Fettich, učitelj; Boris Žugič, prodajalec.

Volite nas!

Kako so agitirali pred pol stoletja

KOSTANJEVICA — Kaj nas še čaka v bodočem večstrankarskem sistemu? Tako vprašanje si moramo zastaviti, ko nam pride v roke letak, s katerim so pred približno pol stoletja bili medstrankarski boj v Kostanjevici, ko je šlo za to, ali bo župan Kostanjevice gospod Colarič iz Slovenske ljudske stranke ali pa bo to Anton Košak iz Kmetske gospodarske stranke.

Odveč bi bilo listati po kronikah in odkrivati, kateri župan je zmagal ter kako se je obnesel pri županovanju. Dovolj zgovorna je polemična ost, naperjena proti županu Colariču. Temu očitajo vrsto nepremišljenih in slabih gospodarskih potez. Med drugim tudi to, da je za popravilo strehe na občinski hiši izdal čez 100.000 kron, medtem ko bi za pravočasno popravilo strehe lahko dal samo 10.000 kron. Sicer pa naj bi župan Colarič le malo naredil za dobrobit Kostanjevičanov, ko pa je za delovanje občinske uprave porabil kar 212.000 kron. »Z vso pravico lahko sedaj imenujemo tako gospodarstvo razmetavanje občinskega denarja...,« pišejo na letaku. »In kaj je s cesto na Oštrc? Dvajset let že obljubljajo voditelji Slovenske ljudske stranke: Dobili bodete cesto, če bodete nas volili in izvolili. Do danes pa niso za to cesto niti enega metra kamna preskrbeli.« Tako pisanje se bere na več kot poldrugi strani A4 formata, zaključujejo pa ga: »Komur je na tem, da tako poslovanje na občini preneha, bo volil Kmetsko gospodarsko listo, katere nosilec je Anton Košak, posestnik v Kostanjevici.«

Ta drobec iz naše skupne preteklosti nam kaže, da je kar dobro, če obstaja medsebojna kontrola opravljenih in neopravljenih del. Tega smo v monističnem partijskem sistemu najbolj pogrešali. Slabo pa je, če stranke obljubljajo gradove v oblakih, pa se iz tega ne izcimi niti skromna pasja uta. Zato vsi upamo, da se bomo iz zgodovine naučili česa dobrega in da se zgodovina to pot ne bo ponovila kot farsa.

J. SIMČIČ

Kritično je varstvo otrok do dveh let

Le malo staršev plačuje v vrtcih ekonomsko ceno — Še prosta mesta

BREŽICE — V raznih oblikah organiziranega varstva je v občini vključenih 756 otrok, od tega 34 v varstvenih družinah, 552 v vrtcih in 170 v mali šoli, ki otrokom po potrebi zagotavlja tudi varstvo. V vrtcih že nekaj časa ne odklanjajo otrok, tudi v mestu ne, kjer je bil pritisk staršev največji.

Edino mestna varstvena ustanova je do kraja zapolnjena, medtem ko imajo vrtci na Veliki Dolini, v Cerkljah, Globokem, Pišecah in na Bizeljskem še dovolj prostih mest. To ni nič narobe, saj čez sedem let vse prav pride in beg iz vasi se bo zaradi krize gotovo zaustavil, saj bo družba, po predvolilnih napovedih sodeč, bolje poskrbela zlasti za razvoj hribovitih krajev in za razvoj podeželja nasploh.

Zaposleni starši so v največji zadregi za varstvo najmlajših otrok do dveh let. V Brežicah ni jasli, varstvenih družin pa je premalo, da bi lahko ugodili vsem prošnjam. Trenutno je pet takih družin v mestu in ena v Cerkljah, zato si morajo starši pomagati z individualnim varstvom, kot vedo in znajo. V tem primeru so seveda tudi stroški večji, saj ne dobijo nič povrnjeno.

V varstvenih družinah plačajo starši 55 odst. cene, preostalo daje skupnost kot vzgojni delež. Najvišji prispevek staršev je 1.065 din na otroka, vendar ga plača samo ena družina. V odelkih vrtcev od drugega do sedmega leta je ekonomska cena za varstvo 910 din, vendar ga po sprejetih merilih v celoti poravna v občini le 20 družin.

V mali šoli prispevajo starši denar za prehrano, če ostanejo otroci tam dlje kot štiri ure. V tem primeru morajo seveda poravnati tudi stroške za varstvo, odvisno od tega, kako dolgo so otroci tam.

DNEVU ŽENA SE NISO ODREKLI

ŠENTLENART — Čeprav letos praznovanje dneva žena ni imelo takega sijaja kot prejšnja leta, so člani mladinske organizacije v Šentlenartu vendarle nadaljevali tradicijo. V soboto zvečer so domačinke razveselili z zabavo in s kulturnim programom, v katerem so sodelovali pevci okteta »Orlica« iz Pišec, mladi recitatorji in čarodej Dorkan, žene pa so razveselili tudi zvoki citer in skeči, ki so jih pripravili mladinci.

ŽREB DOLOČIL VRSTNI RED

KRŠKO — Žrebanje vrstnega reda strank na zbirni listi za občinski družbenopolitični zbor občinske skupščine je dalo presenetljiv vrstni red. Na prvem mestu je krška kmečka zveza, zanjo so se uvrstili socialdemokrati, ZSMS-Liberalna stranka, Slovenski krščanski demokrati, Zeleni, Socialistična zveza in ZKS-Stranka demokratične prenove. Nosilec liste posamičnih kandidatov pa je Dušan Vučajnk.

NI JIM VSEENO, KAJ PO 22. APRILU

BREŽICE — Slovenski krščanski demokrati, odbor Brežice in regionalni odbor Posavje, so v torek organizirali razgovor z novinarji, ki pokrivajo to območje. Na razgovoru so predstavili občinski in regionalni program stranke, na vprašanja pa so odgovarjali tudi kandidati SDK za občinske in republiške funkcije. Poudarili so, da jim ni vseeno, kako bo v Brežicah in v Posavju po 22. aprilu 1990.

Nezadovoljstvo v Libni dolgo tli

Delavke v tej Labodovi tovarni menijo, da so za svoje delo premalo plačane

KRŠKO — Labodovi tovarni Libna v Krškem vlada že nekaj časa naelektreno ozračje. Lani so delavke zahtevale še enkrat višjo plačo, kot so jo dobivale, letos so se pritoževale zaradi visokih prispevnih stopenj, direktor Edo Komočar pa se je pred 15. marcem znašel v škripcih, ker ni imel od kod vzeti denarja za plače, ki ga je nazadnje le dobil.

Ob vsem tem pa je v tej tovarni proizvodnja potekala zelo intezivno in so delavke celo presegle z letnim planom zastavljeno normo. Takih težav bržkone ne bi bilo, ko se ne bi manjšala prodaja doma, kjer se zlasti pozna izpad prodaje na srbsko tržišče. Prav zato so se v Libni dokaj hitro preusmerili na zunanje trge, kamor plasirajo že 60 odst. svoje proizvodnje. Zunanji partnerji izkoriščajo stiske in postavljajo komaj še razumljive roke za dobavo robe, pošiljke surovin za dodelavne posle prihajajo taki pred zdajci, ne nazadnje prihaja iz tujine material slabše kakovosti, iz katerega pa morajo delavke izdelati vrhunske izdelke po evropskih normativih. Za tako delo so na ravni Laboda delavke zaslužile lani v poprečju po 1.013 din, v Libni 912 din, letos pa znašajo plače v Labodu 3.141 din, v Libni pa 2.796 din. To pa je premalo glede na vloženo delo, meni direktor in delavke se z njim več kot strinjajo. In če bo 15. aprila letos vseslovenski tekstilni štrajk, se mu bodo delavke v Libni skupaj z direktorjem pridružile, saj je ta panoga na robu prepada in tudi propada.

Marsikaj od tega delavke razumejo, marsikaj jim pa tudi ni jasno, zato se že ob najmanjšem zapetljaju dvigne val nezadovoljstva. V tej tovarni, ki je med vodilnimi po bolniškem staležu v Labodu, so sklenili pogodbo z zdravnikom, kjer naj bi evidentirali vse bolniške. Zdravnik, ki dela dvakrat na teden samo za Libno, eni izmed delavk ni priznal bolniškega staleža za dan, ko se je pojavila pri njem. Delavka se je pritožila pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja, končno pa je zdravniški konzilij v krškem zdravstvenem domu odločil, da delavki pripada bolniški stalež. Ob tej nepravilnosti, do katere je prišlo zaradi prevelike zdravnikove gorečnosti, letijo očitki tudi na druge pojave v Libni. Ravno ta delavka se namreč pritožuje, da že 17 let dela v tovarni, a se v njej vsa ta leta ni prav nič spremenilo, saj tam delajo ves ta čas isti tehnologi in tovarno vodi ista vodilna ekipa.

• Predsednica osnovne organizacije sindikata Mira Debeljak se strinja, da delavke veliko delajo za majhne plače, hkrati pa priznava, da se direktor v tej kritični situaciji še kako angažira. Prepričana je, da bosta Labod in z njim Libna preživela, čeprav težko, in bo treba še računati na tako ali drugačno nezadovoljstvo.

J. S.

Sevniški izstop iz Radia Posavje

Sevničani očitajo vodstvu Radia Posavje nesposobnost, zaposlenim na Radiu Brežice pa neresnost — Združitev z radiom Glas Ljubljane?

SEVNICA — »Več kot mesec dni so se delavske knjižice, zdravstvene in osebne izkaznice delavk Radia Sevnica nahajale na Radiu Brežice kot sedežu Radia Posavje. 28. februarja smo se zaposlene na Radiu Sevnica na zboru odločile, da zaradi nesposobnosti vodstva in neresnosti zaposlenih v Radiu Brežice izstopimo iz Radia Posavje, ki v resnici obstaja le na papirju,« je seznanila sevniški občinski izvršni svet urednica sevniškega radia Nada Černič-Cvetanovski.

Po besedah Černičeve Radio Sevnica že vedno deluje v sklopu Zavoda za kulturo Sevnica, čeprav so že lani marca stekle aktivnosti za združitev lokalnih radijskih postaj v Sevnici in Brežicah v Radio Posavje. Vodstvo projekta so prevzeli Brežičani oz. urednik brežiškega radia Franc Hedl. S 1. 1. 1990 je bil Radio Posavje, d. o. v ustanavljanju, registriran. Od takrat do danes, pravi urednica Černičeva, pa ni bilo izpeljanih tistih aktivnosti, ki pomenijo življenje firme. »Edino, kar so nam Brežičani sporočili že v januarju, je številka žiro računa Radia Posavje. Ni pa narejen ne finančni ne programski načrt.«

Pojasnilo Nade Černič, da se sevniškemu radiu nakazuje možnost sodelovanja z radiom Glas Ljubljane, da bi Sevničani postali poslovna enota tega radia, a s popolno programsko samostojnostjo, je na seji sevniške vlade pretekli četrtek skušala dopolniti še novinarka radia Sevnica Branka Dernovšek. Povedala je, da ljudje, ki imajo v Posavju moč, očitno niso zainteresirani za posavski radio, sicer se gotovo ne bi strinjali s takimi kadrovskimi rešitvami, kakršne so obetale kvečjemu zanesljivo smrt obeh lokalnih medijev, ne pa njuno programsko in gmotno krepitev pod isto streho. Ni pa bilo v vsem tem pričevanju o nedvomno težkem položaju sevniškega radia in njegovih treh delavk, ki se morajo skoraj iz meseca v mesec boriti za pravočasno izplačilo (slabih) plač, dovolj trdnih argumentov za to, da bi sprememba statusa Radiu Sevnica v resnici prinesla boljši položaj ali vsaj rešitev iz agonije.

Sekretar sevniškega izvršnega sveta Jože Jeke je očital delavkam sevniškega radia, da so tudi one neresne; ko pa se je izvršni svet seznanil še z mnenjem sveta za kadrovsko politiko in organiziranost pri OK Socialistične zveze, ki ni naklonjen, da bi Sevničani zrušili institucijo (Radio Posavje), je sklenil, da povabijo predstavnike radia Glas Ljubljane na pogovor, da ne bi Sevničani morebiti prišli z dežja pod kap.

P. P.

Novo v Brežicah

SPET PREKMURCI — Ko smo pred časom razpravljali o tem, ali graditi hidrocentrale na Muri ali na Savi, so se vrli Prekmurci strnili in dosegli, da takih posegov na Muri ni bilo. S tem je hidrocentrale skoraj avtomatično dobilo Posavje, ki »ima že itak umazano Savo«, ki »je na manjvrednem zemljišču«, itd. Zdaj se mnogi že bojijo, da se bo zgodovina ponovila. Prekmurci so se namreč spet oglasili. Hočejo posodobitev ceste v svoj konec in pri tem so zopet tako odločni, da se je bati, da bodo Posavci tudi tokrat izgubili. Ni namreč nemogoče, da bi po vsem tem zmanjkalo denarja in da se bomo skozi naše kraje še naprej vozili po Cesti bratstva in enotnosti, cesti trpljenja in smrti.

POZABLJENA — V starem jedru Brežic se najdejo še take stvari, da človeka spreleti srh. Med njimi je tudi nekdanja stavba vrtca, ki so jo, razpadajočo in pozabljeno, prepustili društvom. Naj oglodajo kost do konca! Na njenem dvorišču je polno smeti, pravzaprav je eden od vhodov kar zasut z odpadki. Čeprav bi velika stavba v samem centru morala imeti visoko vrednost, je danes nima. Vrtec jo je uporabljal, dokler je bila zanj uporabna. Družbenopolitične organizacije so iz nje izsesale, kar se je dalo, in se preselile v novo zgradbo. Danes na srečo ne propada samo stara zgradba, ampak tudi oni!

KDOR LAŽE, TUDI KRADE — Tako učijo že otroke in nedvomno tudi drži. Ustavimo se za trenutek samo pri naših raznoraznih strankah, zvezah, njihovih odborih in podružnicah. Vsi vemo, da obljubljajo veliko, a izpolniti vsega ne bodo mogli. Torej lažejo. In ne samo to, tudi kradejo! Zadnje čase je slišati kar nekaj konkretnih obtožb o krajah kandidatov.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 15. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Metka Podpečan iz Brežic — Manco, Zinka Lipar iz Sp. Starega grada — Petra, Berta Stanjko s Sel Roka, Ljudmila Androjna iz Lukovca Andrejo, Suzana Kerin iz Brežic — Mašo, Anita Gašperin-Cigrovski iz Brežic Kristijana, Živka Mišič iz Brežic — Nenada, Marjanka Bužančič iz Brežic — deklico, Dubravka Gregurič iz Zdencev Domagoja. Čestitamo!

Krške novice

GOSPODJE — V Krškem je zbudila veliko zanimanja vest, da imajo štirje gospodje lastno skromno podjetje, seveda pa vse zanima, kdo so ti gospodje. Lahko izdamo le to, da je eden zaposlen pri zdravstveni skupnosti, dva na občini, eden pa je ravnatelj osnovne šole. Vendar zanesljivi viri trdijo, da ti štirje gospodje niso edini v občini, ki imajo lastno podjetje. Dalo bi se jih odkriti še več, med njimi so celo taki, kjer se dopoldanske in popoldanske dejavnosti pokrivajo.

MENZA — Včasih so bili komercialisti v podjetju Videm Krško uradno tovariši, neuradno pa gospodje, ki so svoje goste gostili v vrsti gostinskih lokalov. Zdaj so komercialisti tudi uradno gospodje, v resnici pa so se šele sedaj izenačili s tovariši izza strojev. Zdaj namreč svojih gostov ne vodijo več v bolj ali manj znane lokale, marveč jih morajo pogostiti kar v domači tovarniški menzi, kar je seveda posledica odločitve o bolj gospodarnem obnašanju. Potemtakem lahko kmalu pričakujemo, da bodo delavci lahko rekli, kako so se šele v zasebnih podjetjih naučili spoštovati družbeno lastnino.

GESTA — Da politični marketing v partijski novi strategiji ni zgolj gola črka na papirju, je pretekli petek dokazal dosedanji sekretar medobčinskega sveta ZK za Posavje Franc Pipan. Ta je ob koncu svojega mandata povabil posavske novinarje, ki so doslej »pokrivali« delovanje medobčinskega sveta, na kosilo, kjer se jim je zahvalil za dobro sodelovanje. To lahko ocenimo kot izredno lepo gesto do novinarjev, saj so doslej dobili le malo takih pohval in bili deležni take pozornosti. Pa še to: čeprav v bistvu tu ne gre za kosilo kot tako, je treba zapisati, da ga je Pipan plačal iz lastnega žepa.

Sevniški paberki

LAŽEJO — Pisec prispevka o občnem zboru sevniške podružnice Slovenske kmečke zveze, ki je močno razburil gozdarje in izval njihov javni odgovor (DL, 15. marca) bi rade volje odgovoril gozdarjem, a so mu to prijetno opravilo prevzeli v podružnici SKZ. Pravijo, da bo potem jasno, kje lažejo in kje govorijo resnico. V drugem spornem primeru je pisec te rubrike skušal preveriti, kaj je posnel magnetofonski trak glede pobude L. M. delegatom občinske skupščine, vendar mu je sekretar SO Boris Šlapšak zabrusil, da bi se to lahko zgodilo le, če bi šla vsa stvar do sodišča. Tako oblastniško obnašanje pa žal ne omogoča, da bi se posul s pepelom in morebiti opravičil prizadetim. Pa še to: verjetno je zelo malo politikov ali tistih, ki se imajo za politike, ki bi se (iskreno!) veselili bližnjih volitev in rezultatov. Sploh to velja za tiste, ki so zdaj na oblasti!

SREČA — Mnogi v teh kriznih časih iščejo košček sreče v raznih igricah. Avtor tehle vrstic je prejel v zadnjih dveh tednih kar 7 pisem z enako vsebino. Najlepša misel v njih je ta, da pošiljatelju ni treba pošiljati denarja, ker se sreča pač ne da kupiti, pač pa naj razpošlje naprej 20 kopij pisma na razne konce in sreča bo zanesljivo že čez nekaj dni potrkala na vrata. Ker avtor teh vrstic ne verjame v to sporočilo, je seveda prekinil verigo in se izpostavil »veliki nevarnosti«.

BESEDA IN FORMA — Pesnik Franci Šali je na 5. kulturnem večeru UIS-a bral svoje objavljene in še neobjavljene pesmi ter ob slikah Jožice Medle prvikrat razstavil tudi nekaj svojih lesenih skulptur. Večere organizira Rudi Škof (na sliki desno). (Foto: MiM)

Poezija, slike in kipi

Na 5. kulturnem večeru sta se predstavila pesnik Franci Šali in slikarka Jožica Medle

NOVO MESTO — Sejna soba novomeške Uprave inšpekcijskih služb je bila v četrtek, 15. marca, ponovno prizorišče zanimivega kulturnega dogajanja. Prizadevni sindikalist in kulturni animator Rudi Škof je pripravil 5. kulturni večer, na katerem so se predstavili trije ustvarjalci: slikarka Jožica Medle, pesnik Franci Šali in glasbenik Jure Marjetič. Kulturni večeri na UIS-u tako uspešno pestrijo novomeško kulturno ponudbo, hkrati ko omogočajo domačim ustvarjalcem pogostejše stike z občinstvom.

Ljubiteljska slikarka Jožica Medle je za to priložnost pripravila pregledno razstavo olj, akrilov, pastelov in akvarelov, ki sta jih navdihnili dolenjska krajina in kmečka arhitektura. Vse slike so novejšega datuma. Iz dveh najnovejših njenih slik pa je opazno prehajanje od krajinarstva k interieru in z njim k abstraktnejšim formam. To je njena že enajsta samostojna razstava, kar nedvomno kaže, da gre za plodovito ustvarjalko.

Franci Šali se je občinstvu predstavil s pesmimi iz obeh svojih doslej izdanih pesniških zbirk, Razkošje in Svinčeni rez, dodal pa je tudi nekaj še neobjavljenih pesmi »iz pesniške delavnice«. Obsežni predstavitvi pesniške tvornosti je Šali dodal prvo javno predstavitev svojih likovnih stvaritev. Razstavil je lesene skulpture.

Za razpoloženje je skrbel glasbenik Jure Marjetič, ki je na strunah citer bolj in manj spretno ubiral narodne in narodnozabavne melodije.

M. MARKELJ

JUTRI: NACETOVO »PREKLETSTVO«

KOČEVJE — Razgovor z Nacetom Jerebom, avtorjem knjige Prekletstvo, bo v kočevski knjižnici jutri, 23. marca, ob 19. uri. Knjiga Prekletstvo je postavljena v zgodovinski okvir, govori pa o življenju in delu ljudi na Kočevskem pa tudi odnosu med nemškimi in slovenskimi prebivalci.

CIRIL ZLOBEC TAKO IN DRUGAČE

BREŽICE — Danes teden, 29. marca, bo v Brežicah gostoval pesnik, prevajalec in politik Ciril Zlobec. Srečanje bo nekaj novega na tukajšnjem kulturnem in političnem prizorišču, saj sta v kompanijo stopila politika in kultura. Organizatorja srečanja sta Zavod za kulturo — občinska matična knjižnica Brežice in Socialistična zveza. V literarnem delu bo stekel pogovor o Zlobcu kot pesniku in o njegovem zadnjem delu, pesniški zbirki »Moja kratka večnost«. V drugem delu se bo predstavil Ciril Zlobec kot kandidat za člana predsedstva republike Slovenije. Srečanje, ki bo v Domu učencev ob 20. uri, bo vodila Milena Jesenko.

V Črnomlju še vedno predaleč do matičnosti

Premalo knjig, prostora in zaposlenih

ČRNOMELJ — V preteklem letu se je v tukajšnji knjižnici število obiskovalcev nekoliko povečalo, število izposojenih knjig pa zmanjšalo. Čeprav so precej denarja porabili za nakup novih knjig in imajo sedaj v črnomaljski knjižnici in izposojevališčih 28.000 enot knjižnega gradiva, to še vedno ne zadostuje za matičnost knjižnice, za kar bi potrebovali 36.000 knjig. Prav tako se v Črnomlju niso približali ostalima pogojema za pridobitev matičnosti: 730 m^2 knjižničnega prostora in štirim redno zaposlenim knjižničarjem.

Sicer pa za črnomaljsko knjižnico velja, da poleg svoje redne dejavnosti že vrsto let pripravlja tudi dodatne prireditve. Tako je v preteklem letu pripravila razstavo o Prešernovih nagrajencih, razstavo družboslovne in računalniške literature, na ogled so bile belokranjske vezenine Miroslave Ritonje. V knjižnici pa so imeli tudi promocijo knjige Janeza Jezerška »Arhipelag-Goli«. Vse to jim je uspelo pripraviti, kljub temu da je v knjižnici veliko pomanjkanje razstavnih prostorov.

Hiter založniški odziv

Emonica se je hitro odzvala na predvolilno mrzlico — Knjigi o Kučanu in dr. Pučniku

Politične spremembe orjejo nove brazde tudi v slovenskem založništvu. Ob velikih založniških hišah se pojavlja vse več malih zasebnih založnikov, ki si skušajo odrezati svoj kos kruha tam, kjer se velike založbe zaradi okornosti in uspavanosti ne zganejo in ne odzovejo dovolj hitro. Zasebno založništvo — nekaj primerov, ali bolje rečeno poskusov, založništva imamo tudi na našem območju, tako bogati knjižno ponudbo na trgu in odpira zanimive novosti.

Lep primer hitrega odziva na spremembe je založba Emonica, ki je pred kratkim poslala na trg dvoje knjig iz svoje knjižne zbirke Portreti Emonice, ki ne skriva, da so jo spodbudile sedanje razmere. Gre za knjigi portretov dveh od sicer štirih kandidatov za slovenskega predsednika, dr. Jožeta Pučnika in Milana Kučana. Ankete kažejo, da se ljudi Slovenci ne znajdejo, ko jim je po skoraj petih desetletjih »demokratičnih« volitev enega samega človeka naenkrat ponudena v izbiro kar četverica. V informacijski žeji, ki jo takšen položaj ustvarja, bo za politiko nekoliko bolj zagret posameznik seveda rad segel po knjižici, iz katere se mu bo razgrnila osebnost bodočega očeta naroda. Če ne že zdaj, ko teče predvolilni boj, pa bo vsaj ena od obeh izdanih knjig zanesljivo zanimivo branje po končanih volitvah.

Zbirka je zasnovana tako, da glavne poteze portretiranca v knjigi izriše osrednji obsežni intervju, dodatne barve na podobo pa naslikajo še izbrani posamezniki, ki povedo nekaj svojih misli o junaku posamezne knjige. Skupaj z biografskimi in drugimi podatki naj bi bil portret večplastno izrisan.

Za osrednji del knjige o dr. Jožetu Pučniku je pogovor opravil Janko Lorenci, ki je napisal tudi uvodno besedo, kamenčke v mozaično podobo pa je dodalo sedem javnih delavcev. Posebej zgovoren kamenček je ponatisnjena sodba zoper dr. Pučnika. Osrednji pogovor v knjigi o Milanu Kučanu je pripravil Igor Savič, portret znanega politika pa je pomagalo večplastno izrisati še 11 politikov in 4 novinarji.

M. MARKELJ

Prvinskost rasti v steklu

V Brežicah razstavljajo prosojne skulpture Dane Kočica iz Rogaške Slatine — Za uvod je nastopil dekliški septet Corona iz Boštanja

BREŽICE — Posavski muzej je v razstavo skulptur v steklu, nastalih po navdihu Dane Kočica, prvič prikazal občinstvu umetniško izpovednost v tem prosojnem materialu, skozi katerega se tokrat prelivajo barvne linije in dajejo likom nov značaj, novo mikavnost.

Večer ob otvoritvi se je 16. marca začel z nastopom dekliškega septeta Corona iz Boštanja. Na sporedu je imel slovenske ljubezenske in črnske duhovne pesmi. Na prikupni mini koncert so se poslušalci odzvali s simpatijo. Še lepše bi izzvenel, če bi opustili spremno šolsko razlago.

Delo v Rogaški Slatini živeče svobodne umetnice Dane Kočica je predstavila umetnostna zgodovinarka Jožica Vrtačnik iz Posavskega muzeja:

»Avtorico zanima v prvih delih predvsem intenzivna, konstratna barva, prelivajoča se in lebdeča, ki skupaj s prozornostjo materije in delovanjem svetlobe odkriva notranji prostor kipa. Z barvami ustvari fantazijske predelave samosvojega likovenga sveta, ki so tu in tam bliže slikarskim kot kiparskim izhodiščem. Delo Dane Kočica izhaja iz lepote oblik, ki jih ustvarja narava. Z učinkovitimi kolorističnimi efekti, s prosojnimi barvnimi linijami ter slojevitostjo rasti spominja na organske asociacije. Osnovo išče v prvinskem življenju, ki ji z asociacijami rasti ob takšnih izhodiščih dajejo povsem nove razsežnosti. Iz načetnih poudarkov barvitosti prehaja zdaj v mirnejše tonske variacije, v zadnjih delih pa se omejuje le na kontrastnost bele in črne.«

Dana Kočica ustvarja lahko samo z najboljšimi mojstri steklarstva, le oni lahko do potankosti izpihajo formę in prelive iz njenih skic,« je povedala na razstavi, kjer je občinstvo na videu lahko spremljalo nastajanje steklenih umetnin.

J. TEPPEY

RADOVIČ V BRUSLJU

Novomeški fotografski ustvarjalec Bojan Radovič se te dni predstavlja bruseljskemu občinstvu. S svojimi najnovejšimi deli sodeluje na razstavi slovenske sodobne fotografije, ki so jo odprli v galeriji Contretype v Bruslju. Poleg Radoviča razstavljajo še: Božidar Dolenc, Marko Modic, Lado Jakša in Sonja Lebedinec.

»Ah, prava reč!«

Žvižgavci so uprizorili Pečkovo igro

MIRNA — Gledališka skupina Žvižgavci, v kateri so učenci 7. b razreda OŠ Mirna, ki so se lani uspešno uveljavili s predstavo Miroslava Košute »Štirje fantje muzikantje«, je uprizorila 14. marca letos v prostorih doma TVD Partizan Mirna novo premiero. Avtor besedila in režiser predstave »Ah, prava reč«, s katero Žvižgavci nastopajo tokrat, je Stane Peček. Glasbo je prispeval Lado Jakša, scena je delo Saše Kumpa, organizacijski vodja pa je Duška Peček. Z omenjeno igro mladi gledališčniki izražajo odpor zoper ideološki in siceršnji smog, ki obdaja in ovira njihovo svobodno rast. Življenje pa je vendarle lahko zelo lepo, so namreč iskreno prepričani otroci, kakor o vsebini predstave Žvižgavcev pravi avtor predloge Stane Peček. Žvižgavci so 15. marca nastopili kot gostje na občinski reviji gledaliških skupin v Grosupljem.

Dovolj denarja za zaščito?

V letošnjem letu naj bi imeli v črnomaljski občini kar 9 akcij za varstvo dediščine

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini imajo v letošnjem letu v programu akcij za varstvo naravne in kulturne dediščine 9 akcij, ki so tudi v programu republiškega komiteja za kulturo, Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine in občinskega Komiteja za družbeni razvoj — odbora za kulturo. Večino denarja bodo v Črnomlju namenili za cerkvico sv. Duha, obrambni stolp Stoničevo hišo ter za urejanje in vzdrževanje kulturnega doma.

V cerkvici sv. Duha bodo sanirali temelje, rekonstruirali strop ter prikazali srednjeveško obzidje. Urediti nameravajo Stoničevo hišo, kulturni dom pa prekriti, urediti centralno ogrevanje in zunanjščino. Poleg omenjenih pa so v programu še krajinski park Lahinja, za katerega bodo pripravili dokumentacijo in propagandni material ter obnovili vaško kapelico v Nerajcu in podružnično cerkvico v Pustem Gradcu. Na gradu Pobrežje bodo popravili streho, za partizansko bolnišnico Gornji Hrastnik pa bodo namenili denar za vzdrževanje lesene konstrukcije. Nadaljevali bodo dela na podružnični cerkvici sv. Jakoba v Naklem, in sicer bodo rekonstruirali gotska okna in odkrivali poslikave. V podružnični cerkvi sv. Trojice na Vinjem Vrhu bodo restavrirali baročni oltar in uredili fasado, v kmečkem dvoru v Žuničih pa opravili najnujnejša vzdrževalna dela in zaščitili leseni del poslopja.

Sredstva, ki naj bi jih za ta dela namenil republiški komite za kulturo, znašajo 1,85 milijona dinarjev, vendar le pod pogojem, da enako vsoto zberejo tudi v Črnomlju. Toda po sedanjem planu znašajo celotna sredstva za kulturno dejavnost v občini za letošnje leto 200 tisočakov manj, kot je republiški delež. Iz tega denarja pa morajo Črnomaljci kriti še vrsto drugih kulturnih dejavnosti, tako da je za varstvo naravne in kulturne dediščine po sedanjem finančnem načrtu namenjena manj kot desetina potrebnih sredstev. Zato bo potreben rebalans plana, ki bo za varstvo dediščine namenil več denarja, saj je le tako moč pričakovati tudi več republiških novcev.

M. B.-J.

KRES PREBUDIL POMLAD — Pod nasovom »Prišla je pomlad zelena« se je v novomeškem Domu JLA v soboto, 17. marca, (ponovitev bo jutri ob 19.30) predstavilo folklorno društvo Kres z večerom ljudskih plesov in pesmi. Nastopilo je 10 skupin, ki so predstavile romanje na Trško goro, prekmurske, belokranjske, posavske in korčulanske plese. Posebej je navdušila otroška skupina, prvič pa so se javnosti predstavili ljudski pevci z Rateža (na sliki). Kres, ki bo letos praznoval 15-letnico delovanja, ima ta čas skoraj 100 članov in spada med boljše slovenske folklorne skupine. (Foto: J. Pavlin)

Dober uspeh glasbenikov

Vsi tekmovalci dolenjskih glasbenih šol so se iz Titovega Velenja vrnili z nagradami

V nedeljo, 18. marca, se je v Titovem Velenju zaključilo štiridnevno tekmovanje učencev slovenskih glasbenih šol in študentov glasbe. Tekmovanja, ki ga prirejata Zveza društev glasbenih pedagogov Slovenije in Skupnost glasbenih šol Slovenije, se je udeležilo preko 600 tekmovalcev iz 27 slovenskih glasbenih šol, med njimi tudi sedem učencev novomeške glasbene šole in eden iz črnomaljske. Žal na to republiško tekmovanje niso poslale nobenega predstavnika brežiška, krška, trebanjska in sevniška glasbena šola in tako je bila širša Dolenjska slabše zastopana, kot bi lahko bila.

Uspeh naših tekmovalcev je bil srednje dober, niso sicer osvojili nobene 1. nagrade, vendar se brez njih ni vrnil iz Velenja nobeden. Učenci novomeške glasbene šole so se odrezali takole: trobentač Jernej Krmc je osvojil 2. nagrado v 1. kategoriji, pozavnist Gregor Turk in trobentač Andrej Jerna (dislocirani oddelek v Metliki) sta osvojila 3. nagrado v 1. kategoriji, kitarski duo Maja Oberstar in Kristijan Ostanek ter klavirski duo Barbara Žagar in Leticia Yebuah so v 1. komorni kategoriji osvojili 3. nagrado. Trobentač Dragomir Cvejič iz črnomaljske glasbene šole pa je v 2. kategoriji osvojil 2. nagrado.

ŽAGARJEVA ODLIČJA

V Cankarjevem domu v Ljubljani so prejšnji teden slovesno podelili letošnje Žagarjeve nagrade in Žagarjeva priznanja, ki predstavljajo najvišja slovenska odličja za pedagoško delo. Žagarjeve nagrade je prejelo sedem pedagoških delavcev, priznanja pa so podelili trem ustanovam: Glasbeni matici v Trstu, Slovenskemu šolskemu muzeju in Srednji vzgojiteljski šoli v Ljubljani.

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

ŠENTRUPERT — Včeraj dopoldne je bila v telovadnici tukajšnje osnovne šole revija otroških in mladinsksih pevskih zborov iz občine Trebnje. To vsakoletno prireditev organizira zveza kulturnih organizacij Trebnje, pri tem pa jo vodi želja, da bi čimbolj razširila in izboljšala zborovsko petje.

ZA RESNICO

Občni zbor Društva piscev zgodovine NOB Slovenije, ki je bil konec minulega tedna v Ljubljani, je bil v sedanjih razmerah, ko se odpirajo polzaprte strani zgodovine NOB in prihaja, kot so menili, tudi do potvarjanja zgodovinske resnice, še posebej zanimiv. Pisci so odločno poudarili zvestobo zgodovinski resnici, ki jo naj raziskuje objektivna stroka, ne pa politika.

Mirnski Kljukec v zaletu

KUD Svoboda Mirna organizira 1. aprila prireditev Kljukec —1.000 primerkov sproščene domišljije

MIRNA — Prireditev, ki jo je njen organizator KUD Svoboda Mirna poimenoval Kljukec in ki bo 1. aprila v prostorih tukajšnjega Partizana, pritrjuje sleherniku, ki je prepričan, da je kultura neusahljiv vrelec idej, včasih celo navidezno absurdnih. Mirenski kulturniki so se pogumno lotili zbirati najboljše laži, ki poganjajo iz tal slovenske domišljije. Pisci se ocenjevalcem na Mirno lahko oglasijo s preprosto, politično in otroško lažjo; to troje so namreč tekmovalne skupine. Če se bodo odzvali na razpis in če bodo morda celo postali prvaki v spretnosti dvomljivega slovesa, ne bodo tvegali, da se jih prime slabo ime. Nad vsem bo namreč maskota Kljukec in ta velja prej za nabritega šaljivca kot za lažnivca z zlimi nakanami.

1. aprila bo popoldne vodil Toni Gašperič otroški del prireditve, zvečer pa bo glavna prireditev — verjetno ob podpori Mopedšova. Na natečaj za Kljukca je lani prispelo približno 1.000 prispevkov iz okrog 90 slovenskih krajev. O bogastvu po zemljepisni plati tudi letos ne gre dvomiti. Morda bi kdo podvomil, če je Kljukec z omenjeno zvrstjo na še primarni kulturni ravni. »Mislim, da je humor celo višja kvaliteta literature, vsekakor pa je humor kot tak enakovredna zvrst v literaturi in ga v tem trenutku celo potrebujemo. Ta ustvarjalnost je vendarle prispevek h kulturni podobi naroda,« odgovarja na morebitne pomisleke o »kulturnosti« Kljukca mirnskega Kulturno-umetniškega društva Stane Peček z ZKO Trebnje.

L. M.

kultura in izobraževanje

Napačno izračunana?

NOVO MESTO — Iz VIO osnovna šola Novo mesto so na občinsko vlado naslovili pismo, v katerem poudarjajo, da so takoj po objavi prispevnih stopenj za osnovno izobraževanje za leto 1990 opozorili takrat še obstoječi izobraževalni sis, da stopnja ne bo omogočila normalnega financiranja osnovnega šolstva in da se bodo vsi problemi v zvezi z osebnimi dohodki še poglobili. Dobili so zagotovilo, da ne bo res tako. Po objavi finančnega načrta se jasno vidi, piše v pismu, da so bila opozorila upravičena, saj za pokritje vsega programa osnovnega izobraževanja v novomeški občini za letos manjka kar okrog polovica sredstev. V VIO pravijo, da se napake v škodo osnovnega šolstva pojavljajo že leta. Zahtevajo ustanovitev sekretariata za družbene dejavnosti in svoje aktivno sodelovanje pri izbiri ljudi, ki bodo poverjeni za to področje. Zahtevajo takojšnjo preučitev možnosti oz. povišanje prispevne stopnje.

Kaj pravijo na to v izvršnem svetu? Očitkov za nazaj ne sprejemajo, lani na primer so se močno zavzemali, da so spravili skupaj potreben denar tudi za šolstvo. Pobuda o posebnem sekretariatu je vredna strokovne obdelave, že do sedaj je v upravi in vladi za družbene dejavnosti odgovarjal poseben človek. Dejstvo je, da je prispevna stopnja prenizka, a pripravili so jo v nekdanji strokovni službi sisa. Zdaj jo v upravi preračunavajo, vsi odgovorni morajo skupaj pripraviti predlog popravka stopnje in morebitnega krčenja programa. Stopnja pa mora zagotavljati tudi sredstva za amortizacijo, predvideno kot vir za gradnjo šol, in za osebne dohodke po zahtevah stavkovnega odbora, ki jih je izvršni svet sprejel. Hkrati poziva k strpnosti pri reševanju resnično nemajhnih problemov v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah.

Z. L.-D.

V knjižnici večji obisk

Cilj brežiške knjižnice: izpolniti pogoje matičnosti še letos — Odkup prostorov v Domu učencev

BREŽICE — Tukajšnja občinska matična knjižnica se v posavski in dolenjski regiji uvršča takoj za Študijsko knjižnico Novo mesto, če upoštevamo knjižni fond in izposojo. Do konca letošnjega leta ima pogojno še naziv matična, toda da bi ga obdržala, mora zagotoviti še enkrat toliko prostora, kot ga ima sedaj, se kadrovsko okrepiti in povečati knjižno zalogo tako, da bo na vsakega prebivalca imela vsaj dve knjigi.

Trenutno imajo na razpolago 14 tisoč kosov temeljnega gradiva, kar znaša 1,7 knjige na prebivalca. Lani seje zaloga povečala za več kot 3 tisoč knjig. Letos bi jih moral torej nabaviti še okrog 6 tisoč.

V preteklem letu je imela knjižnica okrog 38 tisoč obiskovalcev. V povprečju je prišel v knjižnico vsak enkrat na mesec in si sposodidl 2,5 knjige. Na leto je tako povprečni obiskovalec prebral 31 knjig. Knjižnica ima skoraj 3 tisoč rednih članov, dve tretjini predstavlja šolska mladina, eno odrasli. Stalnih članov je za 12 odstotkov več kot v preteklem letu. Izposoja se je v primerjavi z letom 1980 povečala kar za 200 odst. Obisk in število prebranih knjig na obiskovalca se tako veča iz leta v leto.

»Ker sta izposoja in obisk vse večja, ravno tako pa tudi knjižni fond, so potrebe po novih prostorih vse bolj izrazite. Upamo, da nam bo ustrezne prostorske pogoje uspelo zagotoviti še letos. Pri tem računamo na prostore v sosednjem dijaškem domu. V novem delu knjižnice bi radi uredili prostore za mirno delo in študij, pisarno uprave, prostor za zavijanje ter skladišče knjig in časopisov,« je povedala Mija Šebek, ki vodi delo v knjižnici.

Mija Šebek

»V tem letu si želimo zaposliti še eno delavko, zelo radi pa bi tudi računalnik, ki bi olajšal in pocenil delo. V občini je sicer za našo dejavnost dovolj posluha, vendar je kulturnih porabnikov več. Upamo, da bomo zbrali dovolj sredstev in izpolnili pogoje za matičnost. V tem primeru bi dejavnost še naprej obdržali v Brežicah in ne bi odvajali sredstev zanjo komu drugemu, zaradi česar bi imeli veliko več možnosti za hitrejši razvoj naše knjižnice,« razmišlja o prihodnosti Šebekova.

B. DUŠIČ

pisma in odmevi

Še o sporni gradnji kioska v Črnomlju

Pojasnilo novinarke

Čeprav je Janez Ivanetič iz Črnomlja v prejšnji številki Dolenjskega lista opozoril uredništvo, naj preneha s članki o njem (ne vem sicer, od kod ta pravica, saj mora biti po Zakonu o javnem obveščanju embargo dan vnaprej in tudi utemeljen), moram odgovoriti na njegovo pisanje. Vse informacije, ki sem jih dobila in zapisala v zvezi z njegovim spornim kioskom, sem namreč dobila povsem uradno na sejah črnomaljskega izvršnega sveta. Torej je šlo v prispevkih zgolj za poročanje z uradnega mesta ali pa za izvlečke iz prav tako uradnih gradiv, ki pa jih ni bilo malo.

Kar se tiče njegove pripombe, naj bi zadevo v zvezi s kioskom vodili ljudje, ki so za to pristojni, izobraženi in odgovorni, so doslej po mojem mnenju to počeli prav takšni ljudje, saj so bili za to tudi postavljeni na delovna mesta na občinski skupščini. In če sem kiosk prikazala v neresnični luči, je tukaj moja »krivda« le v toliko, da sem problem gradnje zapisala, nikakor pa ga nisem ustvarila.

Glede na to, da so člani izvršnega sveta o kiosku razpravljali na več sejah in zato skupaj porabili nekaj ur, da je tekla o tem beseda tudi na seji skupnosti črnomaljskih krajevnih skupnosti, na zboru volivcev in morda še kje, lahko rečem, da je zadeva še kako javna in živa med ljudmi, zato bi bil moj molk neodgovorno in malomarno opravljeno novinarsko delo. Prav zaradi tega, ker se zavedam teže problema in morebitnega subjektivnega ocenjevanja, sem doslej, dokler zadeve v zvezi s kioskom še niso dokončno rešene, o njem poročala zgolj s sej izvršnega sveta, čeprav običajno stvari osvetlim z dveh ali celo več plati.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Iz osebnih izkušenj z »bogovi«

Ob »dogodku«, ki v zdravstvu ni edini

V petek, 23. februarja, sem se v novomeški ginekološki ambulanti lahko tudi sama prepričala, kaj je v zdravstvu velik problem. Mislim na monopol zdravstvenih delavcev, nad katerimi ni nobene učinkovite kontrole. Še zlasti to velja za delavce v ambulantah. Ti si med delovnim časom privoščijo marsikaj, med drugim tudi predavanja, medtem ko ljudje pred ordinacijami čakajo kot pohlevne ovčke. Niti toliko človeškega odnosa ni, da bi čakajoče (če je že to predavanje res tako nujno, da mora potekati v času ordinacijskih ur) opozorili na pričetek in približen konec predavanja. Naveden zemljan se ne sme spraševati o enoinpolurni prekinitvi dela, kaj šele, da bi si drznil prekiniti to predavanje in povprašati za vzrok in čas trajanja prekinitve dela. To je stvar »bogov«, v katero se on pač nima pravice vmešavati.

Če pa vendarle naredim prekršek, bi postavila naslednje vprašanje: Kam se lahko tako imenovani navadni zemljan obrne ob tovrstnih prekinitvah delovnega časa in ob ostalih nezadovoljstvih z delom zdravstvenih delavcev, ki se obnašajo, kot da so pacienti tam zaradi njih? Seveda naj bi take pritožbe ne imele le »ritualnega značaja«, pač pa naj bi se čutili tudi ustrezni rezultati.

ANDREJA REBERNIK
Vandotova 4, Novo mesto

DELAVNI KULTURNIKI

Gotovo je kulturno društvo na Radovici najbolj aktivno vaško društvo v metliški občini. Tudi ob dnevu žena so člani s pestrim programom privabili v dvorano bivše šole številne krajane. V društvu sta najbolj delavni njegova predsednica Anica Bajuk ter njena pomočnica Slavica Radoš, ki jima gre pohvala tudi zato, ker sta v teh časih sploh še pripravljeni žrtvovati toliko prostega časa za kulturo, hkrati pa navajata mladino, da bo nadaljevala kulturno tradicijo v kraju. Žalostno je le to, da večnamenski dom v vasi še vedno ni dokončan, saj bi šele takrat kultura na Radovici lahko zares zaživela v polnem razmahu.

Nismo za narodno spravo pod pritiski

Opozicija širi neresnične očitke — Zgodovinska dejstva o NOB bodo ostala ne glede nanje

V zadnjem času smo priča neupravičenim in neresničnim očitkom na preteklo novejšo zgodovino, predvsem pa neutemeljenim napadom na naš narodnoosvobodilni boj. Nekateri ga želijo prikazati kot nekaj povsem zgrešenega, označujejo ga celo kot neke vrste zločinsko dejanje. Taki očitki in razmišljanja prihajajo predvsem iz vrst nekaterih novoustanovljenih strank. Njihovi predstavniki namreč ne izbirajo besed, ko ocenjujejo narodnoosvobodilni boj, zanimivo pa je, da se večina teh strank ni javno opredelila do narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda. Vse glasnejše so njihove zahteve po narodni spravi, toda za nas borce so vojni zločini in narodna izdaja dovolj tehten argument, da na take zahteve ne moremo pristati.

Vsa ta neutemeljena propaganda, ki jo v predvolilnih aktivnostih uporablja opozicija, je povzročila med ljudmi resno zaskrbljenost, saj vse to lahko pripelje do revanšizma, obračunavanja, državljanske vojne... Česa takega si pa gotovo nihče ne želi.

Tudi predsedstvo Slovenije je ocenilo, da je potrebno vse tiste, ki sejejo razdor med slovenskim narodom in pozivajo k obračunu, opozoriti, da so to dejanja, ki imajo lahko zelo daljnosežne posledice. Izjava, ki jo je slovenski javnosti posredovalo predsedstvo, poziva k moralni in državljanski umiritvi, opozarja pa tudi na odgovornost vseh družbenih slojev in ustanov, kadar gre za obravnavo tako pomembnega in občutljivega gradiva. Predsedstvo je prepričano, da mora v tem resnem času prehoda v pluralistično demokratično ureditev spregovoriti o vprašanju, ki se v javnosti obravnava kot problem narodne sprave. S tem naj bi pripomogli k nastajanju takega vzdušja v političnem in javnem življenju Slovenije, ko preteklost ne bo več bremenila medčloveških odnosov. To je problem narodne in državljanske umiritve 45 let po končani drugi svetovni vojni.

Razmer, kakršne so bile v letih 1941—1945, ni mogoče obravnavati z vidika sedanjega časa, današnje pravne ureditve pa tudi razgledanosti in prosvetljenosti slovenskega ljudstva. Dejstvo je, da so okupatorske fašistične sile razkosale Slovenijo na okupacijske cone, takoj vpeljale represivne ukrepe, ki so imeli za osnovni cilj uničiti slovenski narod. To so najprej doživeli Slovenci na Štajerskem in Gorenjskem, saj je splošno znano, kako so cele družine morale zapuščati svoje domove.

V takih razmerah je bil narodnoosvobodilni boj nujen, saj je vendar šlo za ohranitev slovenskega naroda pred uničenjem. Narodnoosvobodilni boj, ki ga je organizirala OF in v kateri so se združile vse tedanje slovenske stranke, je v t.i. Ljubljanski pokrajini (italijanski okupacijski coni) naletel tudi na nasprotovanje določenih ljudi in skupin, ki so se ob okupatorjevi podpori zoperstavili narodnoosvobodilnemu boju. S takim dejanjem so se aktivno priključili okupatorju in njegovim ciljem: uničiti narodnoosvobodilni boj. Belogardisti so se izoblikovali v vojne formacije in postali sestavni del italijanskih policijskih enot.

Po kapitulaciji Italije so belogardisti pobegnili na nemško stran, se priključili njihovim gestapovskim enotam in z zaprisego postali nemški vojaki. Cilj njihovega boja je bil isti kot pod Italijani.

Glede na to, na kateri strani so bili domači nasprotniki narodnoosvobodilnega boja in za čigave cilje so se borili, potem ne moremo govoriti o narodni spravi in kontrarevoluciji. Mi, borci NOV, smo imeli pred seboj okupatorsko vojsko, v katere sestavi so bili tudi domači sodelavci, ki smo jih imenovali, ker so tudi bili, izdajalci slovenskega naroda. Danes ti nemški »soldatje« dobivajo nemške pokojnine, kar je gotovo dovolj tehten dokaz o njihovi vlogi med vojno.

Iz vsega povedanega se jasno kaže odgovor na vprašanje, s katero vojsko, ki jo tako vztrajno zagovarja opozicija, naj bi sklenili narodno spravo. Priseganje na narodno spravo je zelo enostransko in tudi zlonamerno, da se skuša vsa odgovornost za odločitve 1941. leta naprtiti KP in OF.

Opozicija pogosto spominja kočevski proces 1945. leta, ne upošteva pa amnestije, ki je bila ob koncu 1944 in marca 1945 ponujena vsem tistim, ki si niso umazali rok z zločinskimi dejanji, da prestopijo na našo stran.

Glede belogardistov, ki so jih 1945. leta Angleži vrnili Jugoslaviji, in o njihovi poznejši usodi pa podpiramo predlog predsedstva RO ZZB NOV Slovenije, naj to ugotovi in o tem seznani javnost znanstvena komisija pri republiški skupščini. Nikakor pa ne smemo spregledati in pozabiti Zločinov, storjenih nad Slovenci in Slovenkami samo zato, ker so bili na strani OF. Vse tiste, ki tega ne vedo ali pa nočejo vedeti, naj spomnimo na množična morišča pri Urhu, pod Turjakom, na Javorovici, v Šentjoštu..., na pomor mladih skojevk v Žužemberku 1945. leta in številne spomenike NOB, na katerih so vklesana imena tisoče žrtev, likvidiranih brez kakršnih koli sodnih obravnav, na množične likvidacije Slovencev v nemških in italijanskih taboriščih. Dokazi o vseh teh groznih dejanjih so na voljo slehernemu občanu v muzejih NOB po vsej Sloveniji.

Resno moramo sprejeti opozorilo slovenskega predsedstva, ki v svoji izjavi ugotavlja: »Ne glede na poseben odnos posameznih državljanov ali posameznih skupin do dogajanj v preteklosti, ki je stvar njihovega prepričanja, je treba izhajati iz dejstva, da se je zgodovina dogodila, da je spremeniti ni mogoče in da je za mirno življenje in utrjevanje ljudi danes mogoče in treba storiti predvsem to, da se ne pojavi tisto zlo vojnega dogajanja in povojnega državljanskega obračunavanja, ki je zlo za vse.«

Ponosni smo lahko na prehojeno pot, saj smo se borili za svobodo slovenskega naroda, za enakopravno Jugoslavijo, za slovensko državnost, ki jo še danes vztrajno branimo pred vsemi tistimi, ki bi želeli pridobitve narodnoosvobodilnega boja razvrednotiti ali jih celo povsem izbrisati iz našega vsakdana.

IVAN SOMRAK
Novo mesto

PROTI PREDPISU, KI DAJE PREDNOST KMETU

V vseh javnih občilih že nekaj mesecev beremo oziroma slišimo o programih raznih političnih organizacij in združenj o tem, kaj vse se bo izboljšalo, če bodo na volitvah zmagali. Z majhno izjemo so obeti vseh enaki. Poudarjajo, kaj je treba spremeniti, kaj odpraviti in kaj na novo uvesti. Nisem pa še zasledil, da bi bil kdo proti tisti odredbi, ki daje prednost kmetu, to je tistim, ki imajo status kmeta. Ne njive, ne travnike, ne vinograde ne more lastnik prodati, ali svojcu podariti, če ta nima status kmeta! Tako se bližamo paroli: »Kdor je bogat, je lahko še bogatejši, tisti, ki je revež, bo pa še večji revež!«

Ampak ljudje so iznajdljivi, gredo mimo neumnih predpisov, da jim ni treba plačati prometnega davka.

Ko sem hotel vnuku, ki stanuje z družino v bloku, podariti skromno njivico, da bi si s ženo pridelala malo zelenjave, mi je bilo to onemogočeno. Na občini so mi pojasnili, da njivo lahko podarim oziroma prodam, le tistemu, ki ima status kmeta?! Mislim, da je tu vsak komentar odveč! Zato se zavzemam za odpravo takih predpisov.

F. LUZAR
Gabrje

»SPLOH NE KARTAMO«

V Dolenjskem listu 1. marca letos je bil v kontaktni rubriki časopisa omenjen telefonski klic bralke R. K. iz Brišljina, ki je dežurnemu novinarju potožila, da pri Murglju kartajo pozno v noč. V uredništvu se je osebno oglasil Zvone Ivanetič, ki naj bi ga bil omenjeni klic vpletel v to kartanje. Ivanetič je zatrdil, da ne karta pozno v noč, daleč od tega. »Za denar pa sploh nikoli ne kartamo!« je dejal in menil, da Lojzka Rapuž — ta je po njegovem oseba, ki je v resnici klicala v uredništvo — ne pozna resnice in da je zato tudi govorila ni.

Ob prazniku

Razstava ročnih del

V Novem mestu so na Glavnem trgu v izložbi Planike razstavili ročna dela člani Društva invalidov Novo mesto. Razstavo, ki je posvečena nedavnemu dnevu žena, mimoidoči ogledujejo z zanimanjem in na njej občudujejo stvaritve, ki so jih izdelale že ostarele, bolečе, a še vedno spretne roke. Škoda je le, da izložbeni prostor ni večji, da bi se dalo vanj postaviti več eksponatov.

To pa ni vse, kar je novomeško društvo invalidov namenilo svojim članicam. Da bi se počutile bolj praznično, je organiziralo prireditev v grmski osnovni šoli. Pozdravni govor s čestitkami je imel predsednik društva Andrej Gregorčič. Tajnik Zvone Tkalec pa je obvestil navzoče, ki jih je bilo kar lepo število, z društvenimi novicami in tudi s čestitkami grosupeljskega invalidskega društva. V kulturnem programu je zapel 12 lepih pesmi novomeški upokojenski pevski zbor pod vodstvom Sonje Pirc. Za razvedrilo je poskrbel ansambel Cof.

FANIKA MALISIC

PRIZNANJA IN PROTEST OB PRAZNIKU

Na letni konferenci DU Žužemberk smo v prvem delu počastili 8. marec. Pevci pod vodstvom Cirila Zajca so zapeli 6 pesmi, v programu pa je bila lepo sprejeta tudi pesmica, ki jo je 6-letna punčka namenila materam. V nadaljevanju so upokojenci ugotovili, da je bila dejavnost društva na rekreacijsko-izletniškem, kulturnem in socialnem področju prilagojena interesom članstva. Za večletno delo v društvu so podelili priznanje Jožici Kranjc. Nace Mrvar iz Šmihela ter Anton Vovk, Jože Prušek, Enica Mestnik in Frančiška Hrovat iz Žužemberka pa so postali častni člani društva in dobili diplome. Upokojenke smo naslovile na OK SZ in zvezo DU protestno izjavo, s katero izražamo nezadovoljstvo ob namerah, da bi ukinili in nadomestili mednarodni praznik 8. marec. Rudi Hrvatin je razložil volitve, predsednik KK SZ Žužemberk pa je pojasnil program Socialistične zveze v KS Žužemberk.

FRANCKA OŽBOLT,
predsednica DU Žužemberk

POPRAVEK

Na strani Pisma in odmevi je prišlo v članku »Izkazali so se« do neljube napake. Prireditev ob 8. marcu se je odvijala v prostorih kmetijske šole, in ne v prostorih kmetijske zadruge. Kmetijski šoli se iskreno opravičujemo.

Dr. Miloš Šetina

Po dolgi neozdravljivi bolezni se je za vedno poslovil, ko je dopolnil le 68 let starosti. Odšel je tiho, v vsej skromnosti, kakršen je bil vse življenje.

Po rodu je bil Belokranjec, rojen v Črnomlju. Tu je bil njegov oče upravnik pošte, njegov stari oče pa nadučitelj, ki je tudi veliko prispeval na področju umnejšega kmetovanja in vinogradništva.

Miloš je nekaj mesecev pred drugo svetovno vojno diplomiral na ljubljanskem učiteljišču, nato takoj nastopil svoje prvo učiteljsko mesto na Podstenicah v Kočevskem Rogu, zatem pa v Gabrju pod Gorjanci.

Že v letu 1941 se je opredelil za NOB in postal delaven član prvega terenskega odbora OF v Gabrju, kjer je sodeloval s kasneje junaško padlim narodnim herojem Vinkom Paderšičem-Batrejo in z nadvse agilnim prvoborcem Jožetom Rakošetom. V letu 1942 je bil izdan in aretiran. Iz Novega mesta so ga prek ljubljanskih zaporov odvedli v Italijo, kjer je v treh taboriščih 16 mesecev prestajal internacijo do kapitulacije fašistične Italije. Na Primorskem v Vrtovinu je po kapitulaciji Italije stopil v partizane. Njegove nadaljnje partizanske »postaje« so bile zlasti: Ribnica na Dolenjskem, kjer je bil med drugim tudi član komande mesta; njegov rojstni Črnomelj, kjer sta medtem Milošev stric in bratranec kot udeleženca NOB žrtvovala življenje; bosanski Drvar, kjer je doživel spodleteli nemški desant na Titov štab.

Miloš je kot dijak v stari Jugoslaviji opravil izpit za letenje z motornimi letali. Zato se je kot pilot javil za izpopolnjevanje na tedaj sodobnejših bojnih letalih. Prek Barija v Italiji ga je avion odnesel v Sovjetsko zvezo, v Krasnodar. Po uspešnem šolanju je kot pilot lovec priletel nazaj v Jugoslavijo in kasneje napredoval v pilota-inštruktorja.

A Milošu je prehitro opešal vid in ni smel več na samostojne polete. Zato se je odločil za študij medicine. Leta 1953 je diplomiral na ljubljanski medicinski fakulteti. Kasneje se je specializiral v medicini dela in se predvsem posvetil preventivnemu zdravstvenemu varstvu delavcev. Pred upokojitvijo je bil predsednik invalidske komisije pri SPIZ v Ljubljani.

Svoj prosti čas po vojni je preživljal med vinskimi trtami na Stražnjem vrhu pri Črnomlju, na zemlji, ki so jo obdelovali in na njej sadili in gnojili vinsko trto že Miloševi davni predniki. Sedaj zidanica sameva in zaman čaka na gospodarja...

Pokojnik je bil plemenitega značaja, miren in preudaren, hiter v odločitvah. Nikdar pa se ni potiskal v ospredje, čeprav je bil človek velikih sposobnosti in kvalitet. To dokazujejo tudi njegova visoka odlikovanja in priznanja. Prejel je red bratstva in enotnosti ter red zaslug za narod oba II. stopnje. Kot oficir je dobil red zaslug s srebrnimi meči, za delo v občinski komisiji za borce pa plaketo občine Ljubljana-Bežigrad. Še posebno pa je bil vesel priznanja vseh družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti Gabrje pod Gorjanci.

FRANCE CVENKEL

• Prerevni smo, da bi lahko zaprli JE Krško. (S. Rožman)

POLIVINIL NA LOVU? — Pred človeško nemarnostjo ni več varen niti najbolj odmaknjen kraj. Žal ni nič nenavadnega, če sredi gorjanskih brezpotij pohodiš plastenko, iz katere se še izteka strojno olje; zadnjo nedeljo sta ljubitelja Gorjancev skorajda v gluhi lozi naletela na razpršilec z rdečim avtomobilskim lakom. Fotografija pa je bila posneta na začetku prelepih prostranih žumberških košenic, ki jim domačini pravijo Korita. Tam se je pod lovsko prežo na mladem smrekovju »košatila« velika polivinilna vreča, ki jo je napis izdajal, da izhaja iz ene beljaško-celovških trgovskih hiš. Poznavalci pravijo, da avstrijski ali katerikoli drug tuji lovec ne bi tako odvrgel in pustil vreče in da je bolj verjetno to zagrešil kakšen od naših nakupovalcev v sosednji Avstriji. (Tekst in foto: A. Bartelj)

Čas, ko so hlače nekaterih zašite

Pismo o stavkah učiteljev in zahtevah po zvišanju plač — Meso v majhnih odmerkih na delavski mizi — 6.000 din za pet — V kaj rastejo?

Stavkanje učiteljev je že grožnja, izsiljevanje, sebičnost in tudi nesramnost, ko pozivajo starše k podpori. Take sebičnosti je veliko tudi v drugih ustanovah in delovnih organizacijah. Menim, da imamo delavci v preštevilnih podjetjih tudi prenizke osebne dohodke, pa s takim izsiljevanjem ne dosežemo ničesar, čeprav mnogokje delajo ljudje z visoko — ali srednješolsko izobrazbo za strojem na normo. Po izobrazbi bi jim torej denar pripadal, toda kaj, ko ne delajo v poklicu, ker pač ni delovnih mest za toliko kadra. Druga stran pa je ta, da imamo vsi enake želodce in da smo tudi mi starši otrok, katerih usta so lačna, otroške želje in potrebe pa prevelike za navadnega delavca. Z možem vzdržujeva tri mladoletne otroke, najin skupni OD z otroškim dodatkom vred ne presega 6.000 din. Za fizično delo v proizvodnji, ki ga opravljam, ker zame s poklicem ustreznega dela preprosto ni, dobim 1.300 do 1.500 din.

Takih delavcev v proizvodnji ni malo. Kako naj oblečemo, obujemo in opremimo otroke za šolo, jim plačujemo stroške prehrane v šoli in jim nudimo doma zdravo prehrano delavci s tako nizkimi plačami? Mleko, meso, kruh in podobno, kar dobe otroci staršev z lepo plačo vsak dan, si mora otrok delavca privoščiti le enkrat do dvakrat na teden ali pa razdeliti v omejenih količinah. Prav tako je s šolskimi potrebščinami, obleko, obutvijo, ki je dobra tudi ponošena, zašita, sprejeta od dobrih ljudi. Kaj vse si lahko privoščijo otroci učiteljev, uradnikov, direktorjev itd.? Res je, da so bile te razlike v vseh časih približno enake. Vendar pa menim, da naj veljajo ukrepi vlade za vse delovne organizacije, ne glede na uspešnost posameznega podjetja, in ne le za delovne organizacije v izgubah, saj smo tako v enih kot drugih prizadeti delavci, ki enako potrebujemo osnovna sredstva za preživetje sebe in družin. Pri tem ne vem, kako si predstavljajo zadeve naši učitelji, profesorji, uradniki idr.? Ali menijo, da lahko lepo živijo le eni ljudje, drugi pa naj le životarijo, celo za ceno bolezni, ki je lahko posledica slabega življenja? In prepričana sem, da učitelj z večjo plačo ne bo več naučil otroka kot sedaj. Učitelji, zdravniki in ljudje s podobnimi poklici, ki jih družba resda nujno potrebuje, menim, da so šli v ta poklic s humanim in srčnim odnosom do ljudi in ne predvsem zaradi denarja. Res je, da hodimo v službe, da zaslužimo denar, vendar ga vsi potrebujemo. Vsi plačujemo enake cene v trgovinah ne glede na debelino denarnice. Sicer tudi delavci v proizvodnji lahko začnemo, da nimamo priznanega truda pri delu, ki je v veliki meri hlapčevsko, a se za to nimamo kam pritožiti.

Za normalen otrokov razvoj, ki je neogibna skrb tako enih kot drugih roditeljev, ni dovolj, če otroka samo spodbujaš k učenju. Marsikaj mora še imeti, da razvija sposobnosti; če tega nima — kaj mu lahko pri tem pomaga učitelj začetnik s 5.000 din OD? Če starši torej ne morejo zagotoviti osnove za otrokov uspešni razvoj, kaj bo zraslo iz teh otrok? Prepričana sem, da bodo ne samo moji, ampak tudi drugi otroci, ki sedaj čutijo pomanjkanje, nekoč bodisi z izobrazbo, bodisi brez nje z vsemi silami velik problem družbe. Šele, ko bo vsem dano razvijati svoje sposobnosti in bo zagotovljena socialna varnost vseh ljudi v SRS, bomo enakopravni, suvereni in demokratični. Sistem, ki enim dviguje OD, drugi v njem pa kmalu ne bomo imeli za preživetje, ne vodi nikamor.

Bralka iz Kočevja

Iz brežiškega zornega kota

Kako gledamo na prihodnost v SDZ Brežice

Presenečenja, ki ti z njimi postrežejo politični nasprotniki, sploh niso nikakršna presenečenja, saj moraš s tem računati. Ko pa te preseneti kdo iz lastnih vrst, je zadeva nekoliko drugačna. In ravno to se je zgodilo kandidatom SDZ za republiški DPZ 14. volilne enote v petek, 9. marca, v Brežicah: misleč, da prihajamo na običajni sestanek, smo se povsem nepripravljeni znašli iz oči v oči z novinarji. Za malce nenavadnim, a premišljenim projektom je stal nagajivo smehljajoči se predsednik občinskega odbora SDZ in Demosa Miroslav Kugler, v zraku pa je lebdelo spoznanje, da življenje (nasploh in politično tudi) ni v naprej do potankosti pripravljena šolska ura, ampak sproti se spreminjajoča živost misli in dejanj. In tako smo povedali o političnem sistemu, o gospodarstvu, o šolstvu, zdravstvu in še o čem tisto, s čimer smo tako rekoč zraščeni, kar je najbolj živo v nas in kar komaj čaka za ustničnimi zapornicami, da plane na dan.

Izkazalo se je, da nihče od kandidatov ne verjame več v krpanje obstoječega političnega sistema. Šele nova ustava in nova zakonodaja v vseh ozirih suverene Slovenije lahko predstavlja temelj, na katerem bo mogoče reševati in uspešno rešiti pereče gospodarske probleme. Novinarska radovednost je sicer želela slišati konkreten strankin program gospodarske oživitve Zasavja in Posavja; namesto tega je slišala zagotovilo, da nismo pripravljeni ponavljati napak dosedanjih politikov, ki so v svoji samovšečni »vsevednosti« zagrešili prenekatero zgolj politično gospodarsko naložbo; odslej bomo to prepustili strokovnjakom, saj se zavedamo, da bodo celo najboljši med njimi komaj dorasli izredno zahtevnim nalogam.

Kljub takšnim načelnim stališčem si ne zatiskamo oči pred konkretnimi problemi. Ne da bi zapostavljali Zasavje, ki se duši v umazaniji, je potrebno izpostaviti posavsko problematiko, še zlasti v občini Brežice. Živimo v senci nuklearke, ob gnojnici podobni Savi in komaj kaj boljši Krki, živimo dan za dnem v hrupu nizko letečih vojaških letal, v bojazni, da savske elektrarne, hitra cesta in železnica prinašajo samo nove obremenitve tega prostora, a malo otipljivih koristi. Sanje o zdravem kmetijstvu, sadjarstvu in vinogradništvu pa o cvetočem turizmu so padle v umazano vodo. V obraz nam se roga — zastrašujoča in nesramno gola —gospodarska zaostalost, ob tem pa z vsakim dnem bolj očitno postajamo rit Slovenije (občutljivi bralci naj si poiščejo blažjo besedo, Brežičani tega žal ne moremo in ne smemo!). To dvoje pa nikakor ne gre skupaj. Zato bo dolžna o tem (in ne samo o Mariboru) svoje povedati Republika Slovenija. V bodočem vladnem programu Brežice morajo najti svoje mesto.

MARTIN ŠOŠKO

DVE PROSLAVI

ŽELJNE — V mesecu dni so imeli v Željnah dve proslavi. Najprej je bila proslava v počastitev slovenskega kulturnega praznika, na kateri je nastopil moški pevski zbor iz Kočevja, proslavo ob dnevu žena pa sta pripravili domači učiteljici z učenci, sodelovale pa so tudi pevke noneta »Rog«. Po proslavi je za zabavo in ples igral domačin Sandi Vidrih. Ženske so tudi pogostili.

»Pokojnik« se nam je oglasil

Poročali smo o smrti in nato domnevah, da je živ. Gre za Emila Černeta iz Clevelanda, ki se je 9. marca (tak datum nosita pismi) oglasil. V prvem, naslovljenem na Ožboltova iz Kočevja, piše:

»Hello Jože in Tinca! Ja, madonca, zdaj smo pa res že vsi trije postali slavni. Včeraj sem prejel Dol. list št. 9 z dne 1. marca 1990 ter sem videl zopet ‚slavospev', res lepo piše tale naš novinar Jože Primc... Prosim te, Jože, če daš ta list, katerega danes prilagam, novinarju Primcu... P. p.: Naknadno sem se domislil ter prilagam še 3 foto, da bo večji ‚corpus delicti', da sem še živ. ‚Pokojnik' Emil.«

Na priloženem listu zame pa piše:

»Novinarju Dol. lista gospodu Jožetu Primcu! V prvi vrsti vam moram čestitati za tako obziren in zanimiv članek, ki je bil priobčen enkrat o smrti in drugič v Dol. listu št. 9 z dne 1. III. 1990 kot delni popravek, ki meji že na kriminalko... Se zahvaljujem vnaprej za pravilno razumevanje, ker ‚štos' je največji, kar sem jih doživel v svojem grešnem življenju. Iskren pozdrav! Emil-Milan Černe.« In še pripis: »Oprosti, ker se motim, enkrat Te vičem, enkrat tičem. Tukaj smo vsi na You, Ti. Emil.«

Tako je končno zanesljivo dokazano, da je Emil M. Černe živ in dobrega zdravja. V pismu Ožboltovima pravi še, da bo skušal ugotoviti, kdo se je tako grdo pošalil z njim, da ga je razglasil za mrtvega.

J. PRIMC

Ribnica v gospodarskem vrhu

V letu 1988 se je po narodnem dohodku na prebivalca uvrstila na 8. mesto med slovenskimi občinami

Odborniki nekdanjega občinskega ljudskega odbora Ribnica so že leta 1953 določili 26. marec za praznik občine v spomin na zmago slovenske partizanske vojske nad italijansko okupatorsko vojsko, katero so enote Cankarjeve brigade ob sodelovanju drugih partizanskih enot izbojevale 26. marca 1943 v Jelenovem žlebu.

Ta dan je občina Ribnica ohranila kot svoj praznik tudi po vseh reorganizacijah, ko je pred nekaj manj kot 30 leti končno dobila svojo sedanjo teritorialno obliko.

Danes meri občina 250 km² in ima 12.700 prebivalcev. V zadnjih letih prebivalstvo narašča predvsem zaradi natalitete, ki s 17 rojstvi na 1000 prebivalcev znatno presega sedanja republiška povprečja; odselitve pa so se izenačile s priselitvami. Vse to povzroča, da se nekdaj izrazito negativna, stara struktura prebivalstva, ki je bila posledica velikih človeških izgub med vojno in povojnega izseljevanja, občutno izboljšuje, s tem da se povečuje populacija aktivnega prebivalstva.

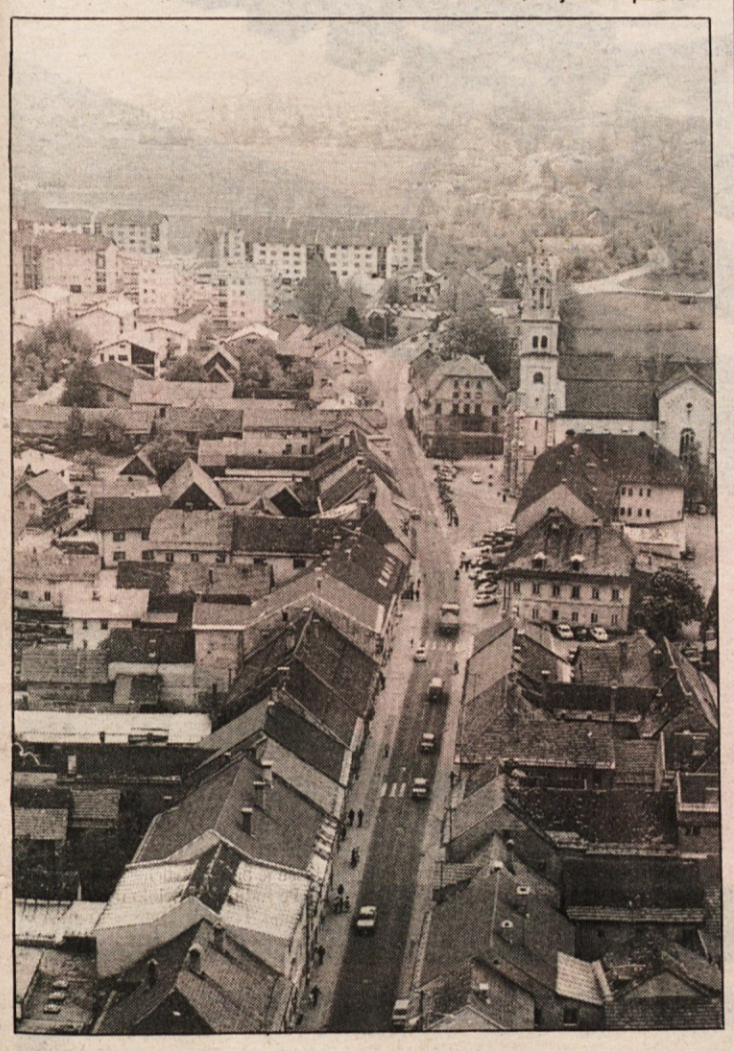

Taki premiki v strukturi prebivalstva so posledica pa tudi vzrok nadpovprečnega, razmeroma uspešnega razvoja gospodarstva v občini, ki traja vsaj že 20 let. Realno ocenjujemo, da bodo tudi zahtevni razvojni načrti sedanjega srednjeročnega plana, ki se zaključuje z letom 1990, vsaj v najbolj značilnih pokazateljih preseženi. Kljub negativni rasti industrijske proizvodnje in izvoza v letu 1989 je povprečna letna rast v preteklih štirih letih tega planskega obdobja znašala:

— družbeni proizvod 8,1%,
— število zaposlenih 3,8%,
— izvoz 21% in je v letu 1989 že presegel 80 milijonov dolarjev, tako da na zunanjem trgu dosegamo že skoraj 40% družbenega proizvoda občine.

Kljub vsemu ali pa prav zato menimo, da imamo ravno v zasebnem sektorju z angažiranjem zasebnih sredstev in ustvarjalnosti največ rezerv in možnosti za nadaljnjo rast družbenega proizvoda in števila zaposlenih, čeprav z mnogo bolj zmerno globalno rastjo.

Taka rast družbenega proizvoda oziroma narodnega dohodka je povzročila, da je Ribnica po narodnem dohodku na prebivalca v letu 1988 prišla že na 8. mesto med slovenskimi občinami in za okoli 30% presega republiško povprečje, čeprav je pred dvajsetimi leti dosegala komaj dobrih 50% republiškega povprečja.

V nasprotju z družbenim sektorjem gospodarstva, ki je v zadnjih 20 letih za več kot štirikrat povečal ustvarjeni družbeni proizvod, je zasebni sektor, ki sicer zajema celotno kmetijstvo in obrt ter večino gostinstva, v zadnjih letih nazadoval in predstavlja le še 6% ustvarjenega družbenega proizvoda občine.

FRANC LAPAJNE
predsednik skupščine občine Ribnica

občanom čestitamo za praznik občine Ribnica

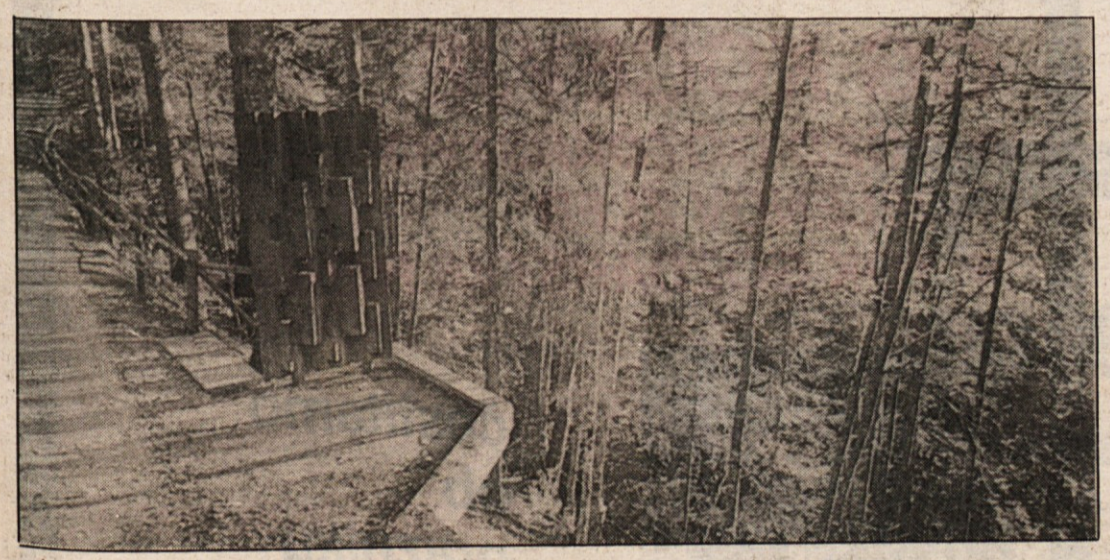

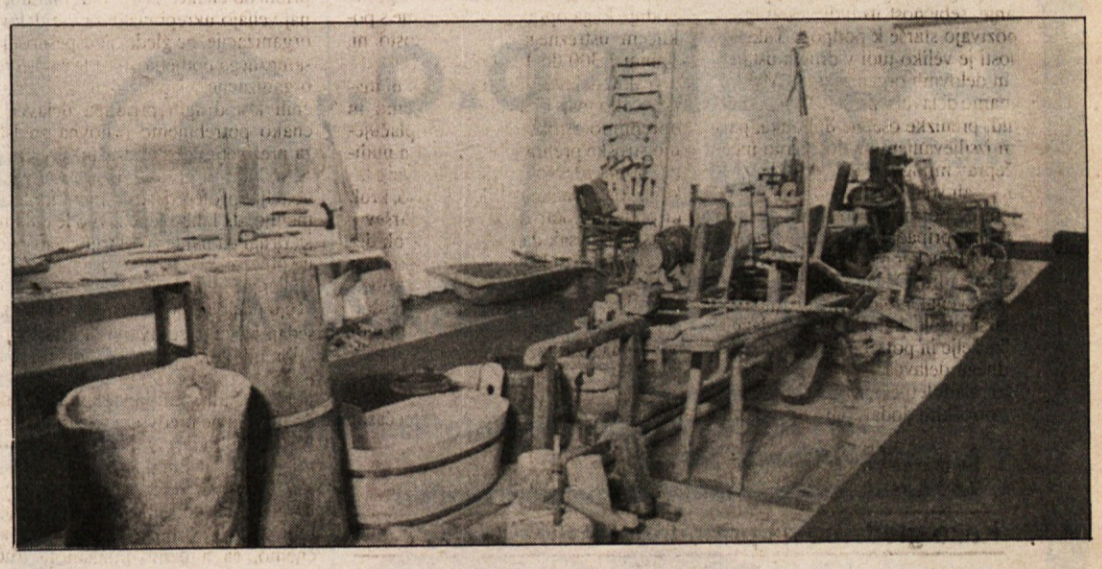

Mercator

Mercator—Kmetijska zadruga Ribnica na Dolenjskem

Članom zadruge, kooperantom in drugim občanom čestitamo za praznik občine Ribnica

KVM d.o.o. GmbH

trgovina

diskont pijač • alkoholnih & brezalkoholnih
prodaja mesa & mesnih izdelkov
prodajalna hrane & pijač
gradbeni material

gostinstvo • turizem

poslovno informacijski inženiring

61310 Ribnica • Vrvarska 3 • ☎ 061/861-980 • 861-981

PEČI ZA CENTRALNO OGREVANJE
BATERIJSKE CISTERNE
TRAJNOŽARNI ŠTEDILNIKI
ŽIČNE IN PVC TKANINE

itpp
ribnica

Vi in mi!

čestitamo
za občinski praznik

industrija termičnih aparatov, žičnih tkanin in plastike
61310 RIBNICA/DOL., Opekarska ul. 45, Jugoslavija
tel. h. c. (061) 861-038, 861-010,

DONIT,p.o.,
Medvode
TOVARNA
PLETILNICA SODRAŽICA

Proizvodni program:
- izdelovanje tehničnih žičnih in sintetičnih tkanin
- konfekcioniranje tkanin
- izdelava industrijskih filtrov po naročilu

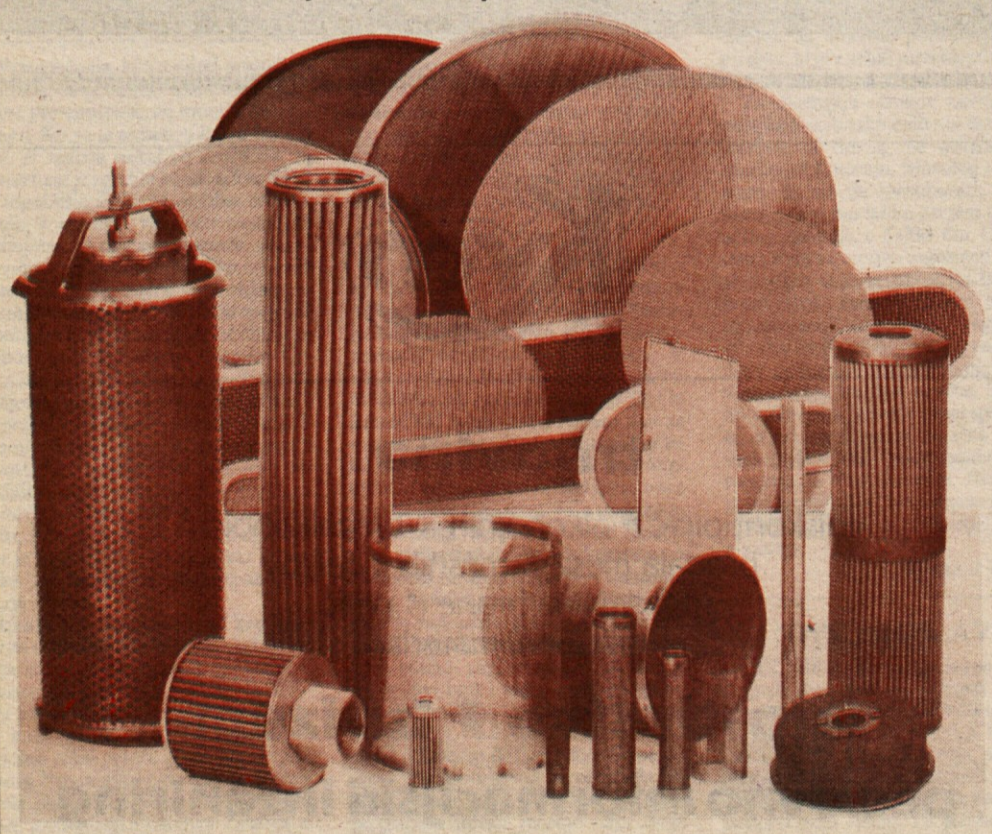

Čestitamo ob občinskem prazniku

GG KOČEVJE
- TOZD GOZDARSTVO JELENOV ŽLEB
- TOK GOZDARSTVA RIBNICA

čestitamo
ob
prazniku
občine Ribnica

Podjetje za mednarodni transport in špedicijo Ribnica p. o.

EUROTRANS®

Ob prazniku občine Ribnica čestitamo vsem občanom in poslovnim prijateljem ter jim želimo obilo delovnih uspehov

Vsem prebivalcem ribniške občine čestitamo ob občinskem prazniku

Tekstilno podjetje p. o. JURJEVICA · Jurjevica 49 · 61310 Ribnica

Občanom Ribnice čestitamo za občinski praznik

Mercator — Jelka
Trgovinsko podjetje
61310 Ribnica, Šeškova 52, d. d.

Občanom občine Ribnica čestitamo ob prazniku

1864 UNION

UNI

BREZ ALKOHOLA

V Pivovarni Union so strokovnjaki po večletnih prizadevanjih pripravili po lastnem postopku novo pijačo **UNI brez alkohola.**

Seveda je recept skrivnost naše hiše. Lahko povemo le to, da jo pripravljamo iz ječmenovega slada vrhunske kakovosti, izbranega hmelja in odlične vode, ki jo črpamo iz lastnih vodnjakov. **UNI brez alkohola** je prva brezalkoholna pijača iz žit. Vsebuje veliko mineralov, vitaminov in nizkokaloričnih hranilnih snovi. Hitro in učinkovito nadomešča izgubljeno tekočino in preganja utrujenost.

UNI brez alkohola je idealna pijača za tiste, ki se po naporih ali športnih aktivnostih želijo odžejati, osvežiti in okrepiti.

UNI brez alkohola, ko z užitkom rečeš še!

POHIŠTVO

SALON ARK
LESNA INDUSTRIJA IDRIJA

Staro in novo pohištvo — dve težavi hkrati, ki ju najlaže rešite s pomočjo Lesne industrije Idrija, saj vam prodamo pohištvo po načelu »staro za novo«. Svetovanje na domu, dostava in montaža novega pohištva in odvoz starega. Vse, kar morate storiti, je, da pokličete enega od svetovalcev LI Idrija ali salon ARK:

— v IDRIJI, telefon 065-71-855 in

ALOJZ KOPINA, tel. doma 068-44-258
STANE TURK, tel. doma 068-27-653

LI IDRIJA vam svoje pohištvo ponuja po načelu »staro za novo«!

UGODNI POGOJI ZA PLAČILO Z GOTOVINO!

KOVINOTEHNA
TOZD INŽENIRING
PROGRAM INFORMATIKA

NEMOGOČE JE MOGOČE

Za vas, ki se ne bojite Evrope 92, smo pripravili vrsto računalniških programov za sodobno poslovanje!

FINANČNO-INFORMATIVNI SISTEM *(glavna knjiga, saldakonti, menične in ostale obresti)*

MATERIALNO POSLOVANJE *(skladiščno in finančno poslovanje)*

Na ta dva osnovna programa se z istimi matičnimi podatki o dobaviteljih, kupcih, klasifikaciji materiala, kontnim planom, šiframi materialov in drugimi podatki navezujejo še programi za:

OSNOVNA SREDSTVA
OSEBNE DOHODKE
EVIDENCO KREDITOV
KADROVSKO EVIDENCO
EVIDENCO IN OBRAČUN NAROČNIKOV
KALKULACIJE IN RAZPIS PROIZVODNJE
FAKTURIRANJE
KALKULACIJSKE PONUDBE
MALOPRODAJO
DROBNI INVENTAR
EVIDENČNO DOKUMENTACIJO
PODPORO DELA PRAVNIH SLUŽB

Z našimi računalniškimi programi poslujejo že v več kot 50 podjetjih, bankah, skupnostih širom po Sloveniji. Zagotavljamo tekoče vzdrževanje in prilagajanje programov spremenjenim predpisom.

Prodajamo in vzdržujemo računalniško opremo.

Podrobne informacije na telefon (063) 29-321, interna 02 (Zlatko Gruber)

KRKA

KRKA, tovarna zdravil, p. o.,
Novo mesto
KOMISIJA ZA CENITEV IN ODPRODAJO

razpisuje
javno licitacijo, na kateri želimo odprodati naslednja sredstva:

2 kombija IMV 1900 BR, letnik 1983
1 osebni avto R-4 GTL, letnik 1984
več plastičnih kontejnerjev po 1000 l

Licitacija bo v torek, 27. marca, v »Krki« v Ločni, in to:
za vozila ob 13. uri
za kontejnerje ob 14. uri

Pred licitacijo je potrebno za vozila vplačati 10-odst. varščino.
Informacije: 22-441, int. 416 Rožič.

POSODA ZA SMETI — 240 l

— izdelano po veljavnih normativih
— vse vroče cinkano
Izdelujejo in prodajajo:

INSTALACIJE GROSUPLJE
Adamičeva 51, Grosuplje
tel. 061 772-233

Prodaja za območje Trebnjega:

KOMUNALNO PODJETJE TREBNJE
Goliev trg 9, Trebnje

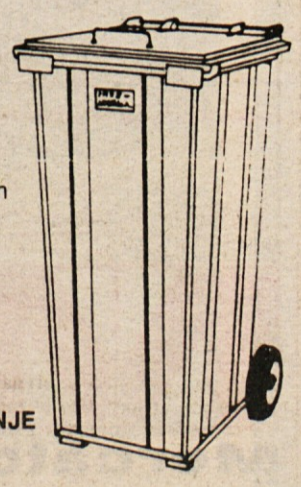

NAGRADA V BREŽICE

Žreb je izmed reševalcev 9. nagradne križanke izbral VIKTORJA SUNČIČA iz Brežic. Za nagrado bo prejel knjigo Pisatelji za demokracijo, ki je nedolgo tega izšla pri Mladinski knjigi. Nagrajencu čestitamo in mu želimo prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 2. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 11.

REŠITEV 9. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 9. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: PTAH, ARAS, ROJE, LICE, ERATOSTEN, SENAR, ATO, PERTINI, AV, SAKO, RISALO, BRADA, TITER, LANA, TRAORE, ANDREAŠ, LENTA, TAR, ORALO, DOK, ORO, PAROG, ANT.

NAGRADNA KRIŽANKA

LITER · ROMUN. FRANC. PISATELJ (PANAIT) · TRAJNA ONDULACIJA · VANADIJEVA RUDA · CIMOSOV AVTO · SESTAVIL J. UDIR · KEM. SIMBOL ZA GALIJ · ZDRAVILO PROTI GLAVOBOLU · ZADOLŽITEV · VRSTA METULJA

AFRIŠKA DRŽAVA

NEPRIJETEN OBČUTEK · SIRSKI POLITIK (HAFEZ AL) · NARODNO-OSVOBODILNI BOJ

STROJILO · PALESTINSKA OSVOBOD. ORG. · OZIR. ZAIMKI IN PRISLOVI

ŽELEZOV OKSID · SRB IZ BAČKE

DL · HRIB PRI BEOGRADU · VRSTA OBREMENITVE · ZVEZDA V ORLU · PRESTOLNICA GRČIJE · GEOLOŠKA DOBA · REDKEJŠE MOŠKO IME

LETOPIS · JUDOVSKI PREROK · FILM. IGRALKA TURNERJEVA · AGREGATNO STANJE · DALM. ŽENSKO IME

SANITETNI MATERIAL · MEJNI ZNESEK · KLJUČ ZA PREVOD INFORMACIJE · AVT. OZNAKA PANČEVA · ZAMAŠEK

GR. BOGINJA NESREČE · PRIPADNIK RIMSKO KATOLIŠKE CERKVE · NOMEN NESCIO

ANGL. GLASBENIK (ČLAN BEATLESOV, JOHN) · ORIG. IME ZA REKO, KI TEČE SKOZI RIM

OBRED · ČRNOMORSKO LETOVIŠČE · DL

MISLI

Stvarem, ki bolijo, se moraš smejati, da si tako ohraniš ravnovesje in preprečiš svetu, da bi te pahnil v blaznost.

K. KESEY

Kot posamezniki tudi narodi lahko izgube duha, ko se srečajo z izzivom, kateremu se ne morejo zoperstaviti.

A. CLARKE

Strupeno zelenilo igrišč za golf

Gradnja novih igrišč za golf je vse težja — Ekologi opozarjajo na škodljivost igrišč — Japonski zeleni so proti novim igriščem

Odkar so načrtovalci turizma oziroma »napredka« vrgli oko na zelene travnike okoli kostanjeviškega samostana in se jim je krajina zazdela primerna za ureditev igrišča za golf, je bilo prelitega kar nekaj tiskarskega črnila o teh načrtih. Na eni strani so nosilci tako imenovanega razvoja, ki se seveda zavzemajo za izgradnjo igrišča in vidijo v njem velike razvojne možnosti, na drugi pa so varstveniki narave in kulturne krajine, ki opozarjajo, da tovrstni posegi niso nedolžni, predvsem pa ne moralno opravičljivi pred sodbo bodočih rodov. Uničena kulturna krajina je pač uničena in le z velikimi denarji se da uničenje popraviti, če se seveda sploh kdaj da.

Nedvomno je zaradi vsega tega zanimivo nekoliko pogledati po svetu.

V podobne spore so prišli na Japonskem. V deželi vzhajajočega sonca je golf iz leta v leto vse bolj priljubljen in število ljubiteljev te igre v naravi hitro narašča. Sodobno življenje mestnega človeka in poslovneža je polno pritiskov, ki jih skušajo ublažiti na najrazličnejše načine, tudi z rekreacijo in gibanjem v naravi. Golf, ki zahteva umirjeno gibanje na prostem, je zaradi tega postal pri Japoncih tisto ta pravo. In ker je golf še modni krik, se ni čuditi, da kar tretjina vseh Japoncev s četrtim in petim križem na hrbtu občasno igra golf. Tako postaja golf ob tenisu skoraj nekakšen obvezen obred v poslovnem svetu, razvedrilo in odpočitek bogatejšega sloja prebivalstva.

Japoncem je na voljo 1640 igrišč, kar je seveda ob povačenem zanimanju premalo. In ker imajo do večine igrišč dostop le člani golfovskih klubov, ni čudno, če je za nekatere članarina izjemno visoka. Za članstvo v najbolj uglednih klubih je treba odšteti tudi do 30.000 dolarjev. Vendar ne manjka ljudi, ki radi odrinejo tak kupček denarja, da le dobe izkaznico in se lahko pojavijo na zelenih travnikih klubskega igrišča za golf.

Takšno zanimanje seveda kar sili lastnike primernih zemljišč, da jih prodajajo ali preurejajo v igrišča za golf. Najbolj na udaru so najlepši in najbolj neokrnjeni deli japonske kulturne krajine. Zato se je v delu japonske javnosti rodilo zeleno gibanje, ki se je odločno zavzelo proti nadaljnji gradnji igrišč za golf. Najbolj znana je skupina za zaščito zelenja in vodnih tokov.

Naravovarstveniki namreč trdijo, da so igrišča za golf sicer res videti leo urejena in zelena, vendar je to lažno zelenilo in uničujoča urejenost. Ko namreč urejajo zelene trate, vodne ovire in podobno, kar je potrebno na igrišču za golf, urejevalci na veliko uporabljajo kemijo. S pesticidi skrbe za lepo travico, s preurejanjem in preusmerjanjem vodnih tokov in gradnjo umetnih jezerc pa uničujejo naravne vodne poti. Zaradi teh posegov prihaja do onesnaževnja zraka in tal ter lahko tudi do rušenja vodnih sistemov, kar povzroča ali izsuševanje ali poplavljanje sosednjih površin.

Škode pa ne trpi le okolje. Zanimivo je, da je lahko brezhibna urejenost igrič za golf škodljiva tudi za ljudi. Zdravniki bolnišnice Osaka so med posebnim pregledom na treh večjih japonskih igriščih za golf ugotovili, da pomočniki igralcev, nosači palic in drugega priboru, ki pač največ ur preživijo na igriščih, bolehajo za razjedami v žrelu in vnetjem oči. Krivec so pesticidi, ki jih uporabljajo za uničevanje plevela na tratah.

Prišlo je tudi že do pravih ekoloških katastrof. Na otoku Hokkaido je poginilo na desettisoče postrvi zaradi zastrupitve vode s kemikalijami. Raziskava je pripeljala do krivca — igrišča za golf.

Dovolj, so rekli člani skupine za zaščito zelenja in vodnih tokov. Organizirali so zeleno križarsko vojno proti gradnji novih igrišč za golf. Ekološka bitka ta čas teče v Ogosi, kjer je pravi golfovski raj. Lepa krajina v okolici tega manjšega mesta je že zdaj posejana z 59 igrišči; v izgradnji jih je 13, pripravljajo pa še nova. Na srečanju zelenih in načrtovalcev novega igrišča za potrebe kluba Umezono je vodja zelene skupine razlagalcem, ki so govorili, kako varne pesticide bodo uporabljali za urejanje trat, ponudil steklenico in dejal: »Razredčite ta vaš pesticid tisočkrat in potem vodo spijte!« Seveda je vse ostalo pri besedah.

Na Japonskem za projekte izgradenj ni potrebno podati, kakšen bo vpliv načrtovane gradnje na okolje. To luknjo v zakonu skušajo graditelji igrišč za golf kar najbolj izrabljati. Vendar se prebivalstvo upira, ekološka zavest je močna. Zato lahko visok uradnik japonske golfovske zveze upravičeno tarna: »V bodoče bo moral biti vsak, kdor bo želel odpreti novo igrišče za golf, zelo domiseln.«

MiM

Kdor ni ptič, naj se ne utabori nad brezni.

F. NIETZSCHE

Hvaležnost in ljubezen se kmalu skrhata.

J. TRDINA

MINI ZANIMIVOST:

EVROPA ROMA

Evropske božje poti in svetišča vsako leto obišče nad 30 milijonov romarjev. Preseneča, da kar polovica vseh božjepotnikov prihaja iz Italije. Najbolj obiskan romarski kraj pa je Lurd, ki ga vsako leto obišče 5 milijonov romarjev. Božjepotni turizem narašča.

svet v številkah

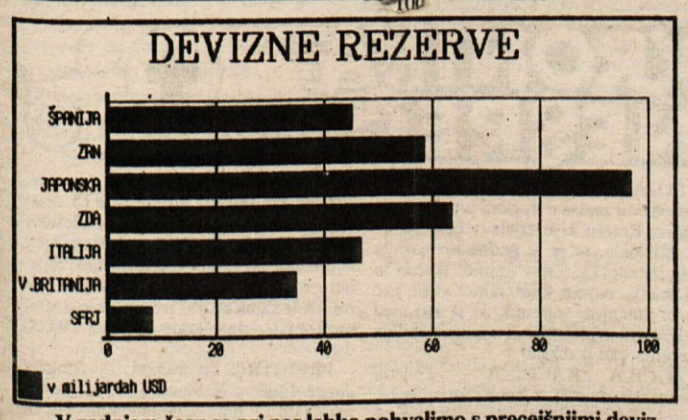

V zadnjem času se pri nas lahko pohvalimo s precejšnjimi deviznimi rezervami, zato je zanimivo malo pogledati naokoli, kako v tem pogledu stojijo nekatere druge države. Seveda precej bolje kot mi; posebno še gospodarske velesile, kot sta Japonska in ZDA. Preseneča pa, da ima zelo velike devizne rezerve tudi Španija. Sicer pa si oglejte graf tega tedna! Stolpci kažejo višino deviznih rezerv v milijardah dolarjev.

Avto na vodik

Prvi mercedesi bodočnosti že poskusno vozijo

Avtomobili bližnje prihodnosti ne bodo smradili zraka z izpušnimi plini, ne bodo spuščali v zrak ogljikovega dvokisa in ne bodo zaradi tega krivi za nevarno onesnaževanje ozračja in globalno toplo gredo, ne bodo zastrupljali tal in bližnjega okolja s svinčenimi spojinami in ne več ogrožali gozdov ob avtocestah. Avtomobili bližnje prihodnosti bodo ekološko prijazne stvarce, iz katerih se bo pri vožnji sukljalo le malce neškodljive vodne pare in prav nič drugega.

Tak avto ni samo sen varstvenikov narave. Daimler-Benz ga je že poskusno naredil. Gre za nekaj poskusnih modelov mercedesov, v katerih je vgrajen popolnoma drugačen avtomobilski motor, kot pa smo ga vajeni. Motor poganja vodik. Pri delovanju motorja pa je izpuh le vodna para.

Seveda vodikovi mercedesi še niso za na cesto. Preveč problemov je še nerešenih. Največji je še vedno dovolj poceni način pridobivanja vodika, a tudi izdelava motorja je še daleč od vsakdanje uporabnosti. Vendar so konstruktorji vodikovega mercedesa prepričani, da so na pravi poti. Čez deset let bodo na cestah vozili vodikovi avtomobili.

Prihajajo optične knjige

9 milijonov besed in 15 tisoč slik na eni plošči — Knjige brez papirja in tiskarske barve

Pred kratkim so izdali novo izdajo Enciklopedije Britannice. Za razliko od dosedanjih izdaj te svetovno poznane enciklopedije nova ne obsega običajnih treh desetin debelih knjig večjega formata in se ne šopiri na poldrugem metru dolgi polici, marveč je je le toliko, da je zlahka vtakneš v navadno šolsko mapo. A ne gre za skrajšano izdajo; še vedno vsebuje blizu 9 milijonov besed in 15 tisoč slik in zemljevidov. Za njen izid ni šel niti list papirja in ni bila porabljena nit kapljica tiskarske barve.

Čudo je razumljivo le, če povemo, da je nova Enciklopedija Britannica izšla na kompaktni plošči. Gre za tehnologijo zapisov na trajni in praktično neuničljivi zasnovi, ki jo prebira laserski žarek. Tehnologija je že dobro poznana v avdio industriji, kjer kompaktne plošče in laserski gramofoni močno izrivajo s trga klasične plošče. V tem primeru pa gre za računalniške optične diske.

V optično bralno napravo, ki je povezana z osebnim računalnikom, se vstavi mala kompaktna plošča in že si uporabnik lahko na računalniškem ekranu izbira gesla, njih opise, ustrezne risbe, fotografije in celo animirane prikaze. Brez listanja in brskanja po debelih knjigah pride do željene informacije na hiter in zares eleganten način.

Enciklopedija Britannica ni edina sodobna optična knjiga, če bi temu mediju lahko tako rekli. V svetu izhajajo že množice podobnih kompaktnih plošč z najrazličnejšimi uporabnimi podatki. Predvsem gre za velikanske baze podatkov, skozi katere se je v knjižicah težko prebiti in najti ustrezno informacijo. Če je to bodočnost knjig, pa bomo še videli.

Čast daje človeku poštenje in pridnost, ne pa gizdavost in napuh.

J. TRDINA

Živeti se da veliko dlje

Poskusi biologov kažejo, da se da življenje bistveno podaljšati — Ključ je kasnejši razplod

Zakaj se vsa živa bitja starajo in umirajo? Molekularni biologi imajo svoj odgovor. Pravijo, da je postopno propadanje in končen propad ali smrt živega organizma notranja, neodstranljiva lastnost živih celic. Dvojica razvojnih biologov s kalifornijske univerze pa je s poskusi podaljševanja življenjske dobe sadnih mušic zbrala dovolj dokazov za drugačno gledanje. Živa bitja naj bi se začela starati in umirati preprosto zato, ker z dozoritvijo in razplodom njihovih potomcev za bivanje ni več pravega razvojnega razloga.

V skladu z razvojno teorijo vrste uspevajo s postopnim prevzemanjem lastnosti v razplodu in obstoju najbolj uspešnih posameznikov, se pravi s prenašanjem genov najuspešnejših na naslednje generacije. Temu se reče naravni izbor. Mnoge vrste to sili v kar se da zgodnji razplod. Pri tistih vrstah, kjer se razplod pojavlja kasneje, je življenjska doba običajno tudi daljša. Ključ do dolgega življenja naj bi bil na nek način v kasnem razlojevanju.

Michael Rose in Joseph Graves sta podvrgla to zamisel praktičnemu preverjanju s poskusi na sadnih mušicah. Običajno živi sadna mušica dva do tri mesece. Raziskovalca pa sta s svojim poseganjem v naravno dogajanje dosegla, da so živalce dočakale tudi do 60 odstotkov daljše življenje.

V poskusni skupini sadnih mušic sta dopuščala dozorevanje le tistih jajčec, ki so jih zlegle najstarejše samičke. Le njihovi potomci so se lahko razpoljevali naprej. Tako sta umetno ustvarila razmere, ko so imeli največ možnosti za razplod in preživetje potomci starejših živalic, se pravi tistih, ki so se razplojevale pozneje. Tako sta dosegla, da se je v poskusni skupini zaradi teh posegov življenjska doba sadnih mušic bistveno povečala.

Teh bioloških raziskav in izsledkov ni mogoče kar tako prenesti na vsa živa bitja. Še posebej je vprašljiv prenos na ljudi. Kljub temu pa je za rezultate poskusov Rosea in Gravesa veliko zanimanje. Ameriški inštitut za staranje je že zaprosil raziskovalca, da pripravita projekt za podoben poskus, kot sta ga opravila na sadnih mušicah, tudi za male sesalce.

»Ne verjamem, da ima dolgost življenja, mušic ali ljudi, kakšne zunanje absolutne omejitve,« pravi Rose.

Vznemirljiva misel, mar ne?

MiM

(Vir: Discover)

Komet presenetil

Ubira krajšo pot, kot jo je pred desetletji

Lani septembra je Brorsen-Metcalfov komet pripravil posebno presenečenje za astronome. Po svoji poti je pribrzel najbližje Soncu 15 dni prej, kot pa so računali. Za stronomijo, ki do sekunde natančno ugotavlja gibanje takih nebesnih teles, je bila napaka v izračunih pravi šok. Presenečen ni bil le francoski astronom Michel Festou, ki je edini predvidel zgodnejši prihod kometa. Te dni je pojasnil, kaj se je dogodilo.

Svoje izračune je francoski astronom izpeljal na osnovi natančnih pregledov zapisov zadnjih opazovanj tega kometa leta 1919. Že takrat se je pokazalo, da gre za nebesnega strica posebne vrste. Astronomi so pred desetletji ugotovili, da je komet v vsej svoji moči zažarel prej, kot pa je priletel najbližje Soncu. Ker običajno kometi zaradi sončnega vetra in toplotnih vplivov Sonca svetleje žarijo, ko se prično od Sonca oddaljevati, opazovani pa ni, je Festou na osnovi dobrega poznavanja narave kometov sklepal, da Brorsen-Metcalfov komet izgublja orbito, kar pomeni, da je vse krajša in se vse bolj približuje Soncu.

Izkazalo se je, da je res tako. Orbita Brorsen-Metcalfovega kometa se je skrajšala za 15 dni.

Radovedni Kos

Uspešno vohunsko letalo Black-bird so upokojili

Med najbolj slavnimi vohunskimi letali je gotovo ameriško izvidniško letalo, ki nosi uraden naziv SR-71, bolj poznano pa je pod pridevkom Kos (Blackbird). Ta kovinski ptič je celih 26 let letal na izvidniške naloge, letos pa so ga generali in politiki upokojili, saj so vohunjenje prepustili satelitom. Zdaj bo Kos počival v Nacionalnem letalskem muzeju. Pravzaprav bo v muzeju dokončni počitek našel le eden od štirih Kosov, preostale tri je vojska konzervirala. Za vsak slučaj, če bi jih še potrebovali.

Kovinski Kos je svoje naloge opravljal v velikih višinah, največkrat celo več kot 30 kilometrov visoko, opazoval pa je s pomočjo najsodobnejše elektronske opreme, kaj se zanimivega dogaja na tleh Sovjetske zveze, Kitajske in drugih komunističnih dežel. Letel je izredno hitro, saj je dosegel hitrost do 3000 kilometrov na uro. Čeprav je bilo nanj izstreljenih več kot 1000 protiletalskih vodenih izstrelkov, ga ni noben nikoli zadel.

Vohunsko letalo Kos je zaslužno za mnoge dragocene podatke, od odkritja eksplozije prve kitajske atomske bombe leta 1964 do fotografskega zemljevida Teherana, ki je opogumil Jimmyja Carterja, da se je odločil za akcijo reševanja zajetih talcev leta 1980.

Ob slovesu je Kos pokazal, da nikakor ni za staro šaro. Na zadnji poti je žvignil preko ozemlja ZDA od pacifiške do atlantske obale v rekordnih 68 minutah in 17 sekundah.

Ni hujšega kot izgubljen čas.

B. MICHELANGELO

Ni bil pravi

Pri umetni oploditvi pomotoma zamenjali seme

Ameriško sodstvo se je znašlo pred problemom, ki ga doslej ni poznalo. Razsoditi bo moralo, kolikšna odškodnina gre 30-letni ženski, ki toži zdravnike klinike za umetno oploditev, ker so ji zaplodili napačnega otroka. Ne samo da hči, katero je rodila, ni potomka njenega moža, tudi po rasi je drugačna od staršev, je namreč črnka, njeni roditelji pa so belci.

Zaplet se je začel leta 1985, ko je mladi zakonski par iz New Yorka sklenil, da ženin pred začetkom zdravljenja za rakom shrani spermo v manhattanski semenski banki. Tako bi se zakonca v primeru, da mož po zdravljenju ne bi bil sposoben zaploditi otroka, vseeno lahko odločila za potomce. Leto dni kasneje se je žena dala umetno oploditi in decembra 1986 je rodila hčer. Toda prav nič se ji ni zdela podobna ne možu ne nji sami.

Sum jo je mučil vse do moževe smrti lani. Letos pa je zahtevala preiskavo. Testi hčerne genske snovi in moževega semena v depoju semenske banke so pokazali, da med njima ni nikakršnih genskih vezi.

Ženska se čuti prizadeto, čeprav ima svojo hčer rada. Vendar pa otrok ni od njenega zdaj pokojnega moža, kot je pričakovala in načrtovala.

vaša zgodba

Pujski so kot otroci

Septembra 1942, ko je po Dolenjskem divjala italijanska ofenziva, je Zagorčevo družino izpod Taške pri Črneči vasi pregnalo zdoma topovsko obstreljevanje. Gospodar Janez je odšel z živino in starejšima otrokoma, mati Zalka se je odpravila za njim s tremi manjšimi in košem. Jokajoča otroka sta vprašala mater, kaj bo z njihovo pujcico. Zalka je obstala. Potlej je spraznila koš z otrokom in pobrala iz svinjaka v koš šest komaj štiri dni starih pujskov, pujcico privezala z vrvjo in jo vabila s koruzo vse tja do nekaj kilometrov oddaljenih Židovskih jam. Tam je cela »družina« preživela nekaj dni.

Podobno smo ujčkali pri nas mlade pujske, potem ko je stara jorkširka kmalu po porodu poginila. Nekaj »sirotic« smo razdali med sosede, ki so živalce imeli nekaj časa na toplem kar v kuhinji. S staro mamo sva jih dali v slamo v zaboj v svinjski kuhinji in jih prehranili — z dudami. Stara krava Sivka se je tako navadila na nočno dojenje, da je vsakič vstala takoj, ko je babica odprla vrata hleva. Pridni otroci, ki so tako kot tedaj jaz skrbeli za pujske, so dobili od izkupička za pujske darilo. Meni so prinesli domači zlate uhane. Stara mama je dobila lepe čevlje. Z darili v roki pa sva obe spoznali, da so nama bili ljubši pujski kot podarjeni spominčki.

Ne pomnijo pa ljudje pujcic le potem, kako so te živali negovali, ampak jim je marsikatera pujcica ostala v spominu tudi zaradi svojevrstnih navad. Neka lepa jorkširka, vzemimo, je imela navado opravljati vse potrebe v korito, in to le v čisto!

S čestitko za to novo leto sem dobila pismo, v katerem mi draga prijateljica, upokojena učiteljica, ki k netuje pri Krškem, sporoča o »mladini« — osmih pujskih. Gojila jih je v zaboju pod žarnico. Šestkrat, na vsake tri ure, jih je dajala k pujcki, da so se napili. Skotila je še ena njena pujcka. Obe je po porodu »pocartala« s po pol hlebca kruha, napojenega z vinom.

V zadnjih petdesetih letih se torej odnos do živali v prelepem sončnem delu Dolenjske ni spremenil. In prav je tako.

M. O.

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

OB DENAR IN PIJAČO — 17. marca zvečer je nekdo vlomil v osebni avtomobil Andreja Resmana, ki je vozilo pustil pred gostinskim lokalom na Kuzarjevem Kalu. Resman je bil ob 200 din in liter žgane pijače, skupne škode pa je za 700 din.

GOREL PRALNI STROJ — V metliškem domu počitka so 15. marca prali perilo. Pralni stroj, ki nosi letnico izdelave 1986, pa se je nenadoma pričel čudno obnašati: iz njega se je kmalu zatem pokazal dim, nato še ogenj. S slednjim je na srečo dovolj hitro opravil hišnik. Preiskava je pokazala, da je do požara prišlo zaradi pregretja transformatorja, materialne škode pa je kar za 50.000 din.

IZGINILO KOLO — Mirko Kermc iz Novega mesta je 16. marca ob 6.30 pripeljal svoje kolo z motorjem do Mercatorjeve trgovine na Cesti herojev v Novem mestu. Vozilce je pustil nezaklenjeno, zato se verjetno ni preveč čudil, ko ga ob njegovi vrnitvi ni bilo več. Oškodovan je za 5.000 din.

KJE SO ŽAGE? — Črmošnjiški gozdarji so 9. marca po končanem delu v revirju Resa nad Starimi Žagami spravili dve motorni žagi med skalovje in ju prekrili z listjem. Na delo so se ponovno vrnili 12. marca, toda žagati so morali na roko — motornih pripomočkov ni bilo več.

OB KOLESI — 33-letni Franc Molek iz Velikega Lipja je 13. marca popoldne pustil osebni avtomobil v Žužemberku, sam pa se je z avtobusom odpeljal v Novo mesto. Med tem časom pa je nekdo z vozila snel obe prednji kolesi, vredni vsaj tri tisočake.

MRTEV NA KRAJU TRČENJA

TREBNJE — V nedeljo, 18. marca, je ob 19.25 prišlo na dolenjski magistrali še do ene hude prometne nezgode. 39-letni Radomir Romić, začasno na delu v Švici, se je z osebnim avtom peljal proti Ljubljani in pri Pluski v nepreglednem desnem ovinku prehiteval kolono vozil. Ko je bil na levi, mu je z osebnim avtom pripeljal nasproti 62-letni Novomeščan Ivan Zorec. Trčenja ni mogel preprečiti, po silovitem poku je njegovo vozilo odbilo s ceste. Zorec je hudim poškodbam podlegel na kraju nesreče.

Tri bolezni novomeškega prometa

Slobodan Novaković o avtobusni postaji, predvideni obnovi Ceste herojev in Partizanski cesti — Tehnični prevzem postaje zavrnjen

NOVO MESTO — Novomeške prometne zagate se nadaljujejo, navsezadnje kaj drugega ni moč pričakovati, številnih napak iz preteklosti pa tudi sedanjosti pač ni mogoče popraviti čez noč. Nova avtobusna postaja in z njo povezana nova prometna ureditev ter gradnja novega mostu z vsemi posledicami, ki jih prinaša — predvsem gre tu za Cesto herojev in že zloglasno Partizansko cesto — so najpogostejše teme številnih sestankov, pogovorov, tudi sporov in kritik. Slobodan Novaković je predsednik komisije za promet in zveze pri sekretariatu za urbanizem in varstvo okolja SO Novo mesto, vidi se, da ima prometno problematiko v malem prstu, drugo vprašanje je, kaj in koliko njegovih želja je uresničljivih.

Tudi zaradi take vrste samovolj, kot si jo je privoščil Pionir, ki je s kratkim obvestilom v prejšnji številki Dolenjskega lista zaradi del za ves promet zaprl Prešernov trg med 21. in 29. marcem. »Naša komisija je rekla, naj bo zapora med 19. in 27. marcem, hkrati smo od Pionirja zahtevali, naj o tem obvesti vse prizadete, predvsem krajane, trgovce, ki so vezani na dostavo, skratka vse uporabnike. Prav tako smo rekli, da bo moč Sokolsko ulico zapreti šele, ko bo dokončno urejena in za promet sposobna Škrabčeva ulica. V Pionirju se tega očitno niso držali, zaporo so opravili na svojo roko, ne da bi izpolnili naše pogoje,« z grenkobo in jezo razmišlja Slobodan Novaković.

In kako je z avtobusno postajo? »Tehnični prevzem je bil opravljen, toda najdenih je bilo toliko pomanjkljivosti in napak, da ga bo potrebno ponoviti. Upam, da kmalu, vse je odvisno od tega, kdaj bodo napake odpravljene. Menim pa, da bi nemara navzlic temu lahko cesto že odprli in se izognili obvozu, ki povzroča hudo kri, toda odločitev je v rokah republiške prometne inšpekcije.« Za kakšne vrste napake in pomanjkljivosti je šlo, Novaković ni govoril, ena med njimi je tudi ta, da se je šele sedaj ugotovilo, kako avtobusi zglobniki na postajo enostavno ne morejo zaviti (!). Sicer pa je upanje vseh, da bo nov tehnični prevzem vsaj do 1. maja, ko naj bi avtobusna postaja, kakršna pač že je, vendarle pričela služiti namenu.

To slednje bo seveda močno obremenilo promet na Partizanski cesti in že sedaj je postalo jasno, da ta cesta ob odprtju še novega mostu prometu ne bo kos. Tudi predvidena prometna ureditev govori proti temu in na dlani je, da bo rešitev potrebno iskati drugje. Prišla je z izhodišči za pripravo nove lokacijske dokumentacije, ki govorijo o tem, da bo bodoči most povezovala nova cesta, ki bo zgrajena ob Krki vzporedno s Partizansko. Slednja bo ostala mestna ulica in bo služila za dostop k bolniškemu kompleksu. Če si kdo ob tem zastavlja vprašanje, čemu je bila potem potrebna taka vrsta obnove Partizanske ceste, ki je lani požrla toliko živcev, in kako to, da o novi cesti takrat nihče ni razmišljal, naj odgovor poišče drugje.

In za konec še nekaj o Cesti herojev, ki naj bi — če bo seveda vse potekalo po planu in brez težav, o čemer pa močno dvomimo — pričela novo podobo dobivati že med letošnjimi počitnicami. Slobodan Novaković pravi takole:

»Pripravljeno izhodišče za izdelavo lokacijske dokumentacije predvideva temeljito rekonstrukcijo te ceste, ki ji bo domala povsem spremenila podobo. Ta cesta naj ne bi imela videza magistralne ceste, pač pa mestne ulice. To bo seveda pomenilo nekaj posegov v okolje, predvsem v šolski okoliš, predvideno je rušenje nekaj hiš in seveda tudi zaprt izstop z Ulice talcev. Širina cestišča samega se kaj dosti ne bi spreminjala, pač pa bi vse do Koštialove ulice naredili nove pločnike, kolesarske steze, kar pa pomeni vsaj še enkratno širino, kot je vozišče samo. Ob cesti naj bi bilo tudi veliko zelenja, dreves, povedati velja še to, da sedanji načrt predvideva pločnike v višini ceste in ne, kot je bil tudi govor, po osnovnošolskem in gimnazijskem dvorišču. Če s prizadetimi ne bo nobenih problemov, sodim, da bi lahko obnovo Ceste herojev, seveda gre zgolj za cestišče, pričeli že s pričetkom letošnjih šolskih poletnih počitnic.«

B. B.

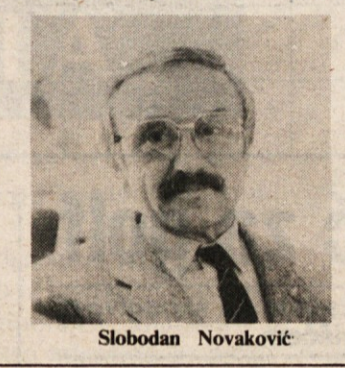

Slobodan Novaković

Eni rišejo, drugi brišejo

Zanimiva razprava ob ponedeljkovi predstavitvi smernic obnove novomeške Ceste herojev

NOVO MESTO — »V svetu ceste ob šolah zapirajo v korist večje varnosti otrok, mi pa cesto bližamo šoli,« je bilo slišati odmev na ponedeljkovo večerno več kot štiriurno predstavitev smernic za izdelavo lokacijske dokumentacije za obnovo novomeške Ceste herojev. Projektanti že za letošnje poletje načrtovane prve faze obnove resnično predvidevajo pomik sedanjih obstoječih škarp za dva metra bliže osnovni šoli in gimnaziji, kar bo že tako skromno šolsko okolico še zmanjšalo. A to ni edini problem. Kakšen bo hrup, onesnaženost zraka? Domala vse učilnice ima osnovna šola Katja Rupena obrnjene na cesto, oken že sedaj ne morejo odpirati, kasneje bo še hujše, semaforji bodo kolone vozil podajšali. Kaj bo z varnostjo otrok? Zakaj ob nesporno predvidenem večjem prometu, ki ga bo prinesel novi most, ni podhodov za pešce, ko pa je znano, da so ob Cesti herojev kar štiri šole z več kot 3 tisoč učenci? Štetje gostote pešcev je pokazalo, da jih je vsako jutro ob in na cesti blizu 2 tisoč.. Kaj bo z dostopi do šol? Predvidevamo nove pozidave, nove poslovne in stanovanjske prostore, toda kje so parkirišča? Še bi lahko naštevali takšna in podobna vprašanja, nekatera so v ponedeljek ostala kar brez odgovorov.

Onesnaženost zraka bo zagotovo večja, to priznavajo tudi predlagatelji, hrup naj bi zmanjšala nova gladka cestna površina, najzanesljivejše orožje proti njemu pa bo trislojno tesnjenje oken, pravijo(!). Z novo cesto, ki predvideva 7 metrov široko cestišče, kolesarsko stezo, pločnik in drevodred z zelenicami na vsaki strani, bo potrebno urediti tudi dostope do osnovne šole in gimnazije, projektanta pravita, da je eden od možnih izhodov porušenje prizidka med šolo in športno dvorano, kar bi sprostilo dostop, ki je bil že nekdaj. »Podhode za pešce lahko rišemo v projekte, toda kaj, ko nam jih nekdo vztrajno meče ven. Vedeti morate, da prometa v Novem mestu ne urejamo projektanti, pač pa politika,« je žebljico na glavico zadel arhitekt Marjan Lapajne, ki je skupaj z Dušanom Blatnikom tudi pripravil in predstavil smernice za obnovo Ceste herojev.

Ni dvoma, da je ta cesta potrebna obnove, predvsem obnove, ki bo povečala varnost tisočih otrok ob njej. Ne pa obnove, katere izhodišče je, da bo Cesta herojev postala najprometnejša novomeška vpadnica s še gostejšim prometom, kot ga na njej imamo že danes. Krajani in ostali prizadeti so to v ponedeljek zvečer dali jasno vedeti.

B. BUDJA

Tisoč kuponov za tisoč vzornih vozil

Minulo soboto, 17. marca, so Zavarovalna skupnost Triglav, Republiški sekretariat za notranje zadeve in Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije pričeli novo akcijo. Predstavili so jo prejšnji teden v Ljubljani, njen cilj pa je povečati število tehnično brezhibnih vozil v prometu. Kako?

Zavarovalna skupnost Triglav bo nagradila prvih tisoč voznikov, pri katerih bodo miličniki po Sloveniji ugotovili, da vozijo z vzorno vzdrževanim in neoporečnim avtomobilom. Nagrada voznikom bo 10-odstotni popust za katerokoli avtomobilsko zavarovanje, popust pa bo lahko nagrajenec uveljavljal v roku enega leta po dnevu vročitve kupona. Seveda le, če v tem času ne bo zakrivil kakšnega trka ali nezgode. Tako od sobote naprej slovenski miličniki med svojimi rednimi kontrolami prometa iščejo vzorne voznike in vozila. Kolikšen prihranek lastniku avtomobila pomeni kupon, pove podatek, da je ta znesek pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti osebnega vozila do 44 kW (jugo, golf) kar 357 din na dan veljavno premijo.

NEZGODA V IMV

NOVO MESTO — 17. marca so v novomeški IMV, tozd Revoz, na traku za izdelavo avtomobila R-5 delavci Tehnograda iz Dervente opravljali pogodbena dela. Ob 17.25 so sestavljali kovinsko rešetkasto konstrukcijo, med opravilom pa je 12 metrov dolg del zdrsnil delavcem iz rok in padel na tla. Dvema je uspelo še pravi čas odskočiti, pač pa je železna konstrukcija padla na nogo 22-letnemu Dušku Miliću. Poškodovanega po nogah so prepeljali v novomeško bolnišnico.

ZADUŠILA STA SE

SREDNJA VAS — V Srednji vasi v občini Kočevje je 15. marca ponoči prišlo do tragedije. V njuni hiši na številki 29 so našli zjutraj mrtva mater in sina. 94-letna Frančiška Žagar je ležala mrtva v hodniku na tleh, 56-letni sin pa je ležal prav tako mrtev ob postelji. Oba sta se zadušila, ker se je v kuhinji vnel divan in tudi tla. Pomoč je poklicala soseda, ko je videla, da se iz hiše sumljivo kadi, vendar je bilo za oba že prepozno.

Dve leti zapora za tri življenja

Še sodni epilog tragične februarske prometne nesreče v Karteljevem — Belgijski državljan obsojen na dve leti zapora — Zavestna malomarnost

KARTELJEVO — Vrsto hudih in tragičnih pokov je minule tedne prinesla dolenjska magistrala med Ljubljano in Zagrebom, postala je tudi najbolj krvava in najbolj črna slovenska cesta, med najhujšimi nesrečami pa velja omeniti tisto, do katere je prišlo letošnjega prvega februarja. V razbitinah osemnajstice z dobojsko registracijo sta dve osebi izgubili življenje na kraju trka, eden kasneje v novomeški bolnišnici. Krivec morije je bil 26-letni voznik tovornjaka s priklopnikom belgijske registracije Artur Claus, doma iz Waregema.

Mladenič je moral pred dnevi stopiti pred sodnike, ves čas do sojenja je preživel v priporu. Tragičen dogodek je z njegovo pripovedjo znova oživel. Ura je bila 7.35, ko je iz kolone vozil, ki je peljala po karteljevskem klancu navzgor, zavil tovornjak s priklopnikom in prehiteval je drugo tovorno vozilo; takrat pa je nasproti z osebnim avtom R-18 pripeljal 46-letni Fahrudin Krdžalić iz Doboja. Miličniki niso na mestu trčenja našli enega samega metra zavorne poti. Temu primerne so bile posledice: Krdžalić je bil na mestu mrtev, enako njegov sopotnik Enes Karalić, ostala sopotnika, Vedada Čatovića in Hrvoja Jakića (vsi so doma iz Doboja), so hudo ranjena prepeljali v novomeško bolnišnico. Od tam je prišla 14. februarja vest, da je Jakić hudim ranam podlegel.

Artur Claus je zaposlen pri belgijski prevozniški firmi, ki prevaža počitniške prikolice iz novomeške IMV po zahodni Evropi. Tisti dan ni prvič peljal tovornjaka na Dolenjsko, zadnjih enajst mesecev je bil domala vsak teden v Novem mestu, tako da je cesto dobro poznal. V zagovor je povedal, da je bil tega dne nezbran, da sta imela s sovoznikom zaradi dokumentov težave že v Stuttgartu s policijo. Med potjo sta tudi zamujala, v Novem mestu bi morala biti že ob šestih, pa sta bila od pol osmih šele na karteljevskem klancu. »Kolona je vozila kakih 20 do 30 kilometrov na uro, odločil sem se, da vozilo pred seboj prehitim s kakšnimi 30 do 40 kilometri na uro. Zavil sem na levo in kakih 50 do 100 metrov pred seboj zagledal osebni avto. Nazaj nisem mogel več, vozilo je, ne da bi se umikalo, čeprav je bil od tovornjaka do roba ceste vsaj poldrugi meter razdalje, s hitrostjo kakih 80 kilometrov na uro trčilo v moj priklopnik,« je sodnikom pripovedoval vidno prizadeti Claus.

Prav obžalovanje, priznanje in skrb za tri mladoletne otroke mu je senat novomeškega sodišča štel v olajševalno okoliščino in mu tako izrekel dve leti zapora. Veliko ali malo za tri ugasla življenja?

Namesto po znanje v šolo po plen

Peturni vlomilski obisk v OŠ Podzemelj — Vreče plena — Borisu Hudorovcu-Baredi dve leti enotnega zapora — Vlomil z mladoletnikoma

PODZEMELJ, NOVO MESTO — 25-letni Boris Hudorovac-Bareda iz romskega naselja »Štiri Roke« v Coklovcu pri Semiču ni kaj dosti izbiral družbe, s katero je zahajal na kriva pota, prav so mu prišli tudi otroci in mladoletniki. To se je najbolje potrdilo lanskega 16. decembra, ko sta s sestro prišla na obisk k mlademu Janezu K. Beseda je hitro dala besedo in načrt je bil kmalu skovan, vanj sta pritegnila še prav tako mladoletnega Dragana M.

Da so se v noč odpravili z namero, da vlomijo, priča že to, da so s seboj vzeli nekaj orodja, predvsem pa vreče za plen. Ponoči so jih dodobra napolnili. Odšli so namreč do osnovne šole Janeza Marentiča v Podzemlju, kjer je mladoletni J. K. s sekačem razbil okno učilnice drugega razreda in pot v šolo je bila prosta tudi za ostalo dvojico. V šoli so nato vlomili še dvanajst vrat, med nočnim obhodom po prostorih, ki je trajal kar štiri do pet ur, pa so s seboj vzeli lep plen. Odnesli so tri zračne puške, tri radiokasetofone, ustno harmoniko, deset polkilogramskih ribjih konzerv, deset kilogramov konzerv paštete, 4,35 kilograma prekajenih svinjskih rebrc, pol kilograma kave, gotovine in vrednostnih bonov za 1.053,40 din, štoparico, enajst glasbenih kaset, nekaj cigaret, klešče, dve kladivi, delovno haljo, vse skupaj v vrednosti kar 5.645,90 din.

Za nameček je Hudorovac tisto noč skupaj z mladoletnikoma vlomil še v osebni avto Martina črnuglja v Pozdemlju in iz njega vzel 3 litre žganja, s katerim so si dajali poguma med nočnim pohodom na šolo. Plen so si razdelili, uslužbenci novomeške UNZ so ga nekaj našli skritega v grmovju pri Stranski vasi blizu Coklovca.

Boris Hudorovac-Bareda je moral zaradi teh dogodkov pred dnevi sesti na zatožno klop novomeškega temeljnega sodišča. Izgovarjal se je, da ga je k vlomu nagovoril mladoletni J. K. — mimogrede: J. K. je tisti mladoletnik, ki ima v lanskem letu na vesti nič več in nič manj kot 72 raznih kaznivih dejanj — in da tudi v šoli ni jemal ničesar. Dokazi so govorili drugače, tudi preostali dve priči sta Hudorovčevo vlogo opisali dovolj temeljito in prepričljivo. Senat ga je zategadelj obsodil skupaj z že pravnomočno kaznijo šestih mesecev zapora, ki pa je še ni prestal, na enotno kazen dveh let zapora. Sodniki niso mogli mimo dejstva, da je Boris Hudorovac-Bareda njihov stari znanec in specialni povratnik, o čemer govori tudi podatek, da je bil šele 28. novembra lani izpuščen iz zapora, kjer je prestajal neko drugo kazen.

B. B.

Hektolitri mleka po 4 din

Kako je inflacija vplivala na lanskoletno delo dolenjskega in posavskega javnega tožilstva?

DOLENJSKA, POSAVJE — Novomeški temeljni javni tožilec je bil lani dobesedno zasut s številnimi kazenskimi spisi, njihovo število se je namreč krepko povečalo. Zoper polnoletne storilce je prejel 2.154 kazenskih ovadb, zoper mladoletnike 273, zoper storilce gospodarskih prestopkov nadaljnjih 131, ovadb zoper neznane storilce je bilo 1.413, da podanih predlogov sodnikom za prekrške ne omenjamo. Edino, kar velja ob tem dodati je, da se je število ovadb povečalo tako na novomeškem kot na brežiškem tožilstvu.

In njihova struktura? 30 odstotkov vseh ovadb odpade na različne premoženjske delikte, omenimo le tatvine, vlome, goljufije; 17 odstotkov je kaznivih dejanj v prometu, 10 pa zoper življenje in telo. Nemara ob tem ni odveč dodati, da je tožilstvo lani izredno kritično obravnavalo prejete ovadbe zoper polnoletne storilce, domala četrtino vseh pa so zavrgli, bodisi da sum ni bil dovolj utemeljen, bodisi da kaznivo dejanje sploh ni bilo storjeno.

Visoka inflacija in pa sprememba kazenskega zakona Slovenije sta v veliki meri označevali tožilsko delo v minulem letu. Prav inflacija je bila tista, ki je vrednost ukradenega ali protipravno pridobljenega premoženja v sila kratkem času naredila docela nepomembno; v ilustracijo navedimo le en primer: znan je spis na tožilstvu, ki sedaj omenja 4 konvertibilne dinarje protipravne premoženjske koristi, v resnici pa se za temi štirimi dinarji skriva nič več in nič manj kot 1.500 litrov mleka.

Podobne vrsto zmedo je prinesla tudi spremenjena zakonodaja. Ne le da je vse vrednostne meje povečala desetkratno, pač pa je precej spremenila opise nekaterih kazanivih dejanj. Tako je, denimo, velika večina prometnih nezgod, kjer je prišlo do zgolj materialne škode ali pa lahke telesne poškodbe, obravnavana le kot prekršek, in ne več kot kaznivo dejanje. Prav tako je spremenjena zakonodaja odpravila domala vsa kazniva dejanja nedovoljene trgovine. Tudi zato so kakršnekoli primerjave in analize lanskega leta z obdobji poprej nesmiselne, odveč ni nemara le podatek, da se struktura ovadb kaj prida ne spreminja, le prehod na tržno zakonodajo prinaša nekaj novosti med gospodarskimi prestopki. Zlasti pa se spreminja njihovo število, kajti novi zakoni razveljavljajo stare, tudi take, sprejete šele včeraj.

B. B.

V enem trku pet mrtvih in štirje ranjeni

DRUŽINSKA VAS — Dolenjska magistrala med Ljubljano in Zagrebom še naprej neusmiljeno pobira krvni davek. Do ene v zadnjih letih najhujših prometnih nesreč je prišlo v soboto, 17. marca, ob 3.05 pri Dobruški vasi. Kar pet življenj je ugasnilo, štiri so še ogrožena.

22-letni Ferid Šabeta iz Sarajeva se je z osebnim avtomobilom peljal proti Ljubljani, najbrž je bil namenjen po nakupih onkraj meje. Pri Družinski vasi je v nepreglednem levem ovinku, koder je vrisana bela neprekinjena črta, pričel prehitevati tovornjak pred seboj. Takrat pa mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Salih Hadžić iz Divićanov, začasno na delu v ZRN. Sledil je silovit pok, podoba po njem je bila strašna. Na kraju nesreče sta umrla voznika Šabeta in Hadžić, ob njiju še sopotniki: 38-letna Menmuna Šahinpašić, 56-letni Ahmet Šabanović in 32-letni Arif Vražalica, vsi iz Sarajeva; Vražalica je ranam podlegel med prevozom v novomeško bolnišnico. Hudo ranjeni so bili še sopotniki Dilista Šorša iz Zagreba, Sedjida Hadžić iz Divićanov ter Zagrebčana Nataša in Oliver Šorša, stara komaj 16 oziroma 13 let. Promet na magistralki je bil zaprt vse do 5.20, potekal pa je po obvozu med Otočcem in Dobruško vasjo.

Materialne škode je bilo za 90.000 din.

PO DOLENJSKI DEZELI

- 21-letni Pavle P. iz Vinjega Vrha je sicer prejšnji teden z obešanko zavaroval svojo garderobno omarico v novomeški IMV, tozd Revoz, vendar zaman. Med popoldanskim šihtom je nekdo, ki je očitno delal v isti izmeni, premogel dovolj znanja in spretnosti, da je iz omarice zmaknil 1.100 din. Kdo je na tak način podesetril svoj dnevni zaslužek, še ugotavljajo.
- Stanislava O. iz Drage si bo prejšnji teden zagotovo dobro zapomnila. Med službovanjem v prodajalni KZ Trebnje sta 16. marca popoldne v trgovino stopila moška in kupovala hlače. Prodajalka jima je za pomerjanje velikodušno odstopila prostor, kjer se sicer preoblačijo trgovci. Možakarja sta to znala s pridom izkoristiti. Hlač sicer nista kupila, namesto njih sta s seboj vzela žensko torbico Stanislave O., v njej pa je bilo 1.100 din, nekaj ključev in ličila ter devizna hranilna knjižica z ne neznatnim zneskom mark.
- Brez treme in strahu pa je bila tudi 47-letna E. B. iz romskega naselja Žužemberk. Meni nič, tebi nič je 18. marca okoli 13. ure stopila v odklenjeno hišo Draga L. v Žužemberku, odšla v spalnico in si tam po omarah ogledovala oblačila. Najprimernejša je zložila v potovako in se namenila proti izhodu. Na njeno nesrečo jo je Drago zalotil, kmalu pa so bili v hiši tudi miličniki.

Nevarne najdbe še naprej grozijo

NOVO MESTO — Navzlic opozorilom, da je potrebno najdbe neeksplodiranih predmetov takoj prijaviti občinskemu centru za obveščanje, telefon 985, ali postaji UNZ na telefonsko številko 92, je v zadnjih dneh prišlo kar do dveh nepravilnih postopkov občanov.

V prvem primeru je krajan spravil italijansko ročno bombo paradajzarico, ki so mu jo prinesli otroci, na senik, kjer pa so jo mladi ponovno našli. Eden izmed otrok je bombo sprožil in samo srečnemu naključju gre zahvala, da jo je eden med njimi skupil le z lažjimi poškodbami noge. Je pa zato ob eksploziji prišlo do požara, ki je docela uničil gospodarsko poslopje.

Drug je primer, ko je občanka med grabljenjem listja našla topovsko granato. Vedela je, da gre za nevaren predmet, zato je poklicala na pomoč soseda lovca. Ta je granato vzel, jo ocenil kot nenevarno, rekel najditeljici, da jo bo vrgel v prepad, v resnici pa jo je odložil v manjšo skalnato votlino, le nekaj deset metrov od njiv in travnikov ter na bregu, primernem za otroške igre. Kako dobro je granato 'skril', priča podatek, da jo je novomeški pirotehnik sam našel po vsega dveh do treh minutah.

Prav zaradi takšnih malomarnosti novomeški sekretariat za ljudsko obrambo znova obvešča občane, da so ostanki eksplozivnih teles iz druge svetovne vojne še vedno zelo nevarni, zato naj jih ob najdbi ne premikajo. Mesta naj le označijo in zavarujejo, o najdbi pa nemudoma obvestijo pristojne na telefonskih številkah 985 ali 92, lahko pa tudi člana štaba civilne zaščite v krajevni skupnosti.

GORELA BARAKA

PUŠČAVA — 13-letni G. Z. s Puščave je 13. marca popoldne v bližini železniške postaje Mokronog požigal suho travo. Ogenj pa se je hitro razširil na leseno barako, last Stanislava Krištofa iz Sajenic, ki je objekt uničil. Škode je za 30.000 din.

KRONIKA NESREČ

POJASNILO — K prejšnji teden objavljenemu zapisu o tragični prometni nesreči na Ratežu, ki je terjala življenje Janeza Mihaliča, se je v podnaslov vrinila neljuba napaka. Žrtev nesreče seveda ni bil Branko Nosan, ki je traktor vozil, pač pa že omenjeni sopotnik, ki je stal med traktorjem in prikolico. To je navsezadnje razvidno tudi iz teksta.

POČILA ZRAČNICA — 23-letni Damjan Podveršič iz Nove Gorice je 13. marca ob 18. uri peljal tovornjak s prikolico po cesti od Žagreba proti Ljubljani. Pri Biču mu je nenadoma spustila desna prednja pnevmatika, avtomobil je zategadelj zaneslo na travnato bankino in kasneje v jarek. Škode je bilo za 130.000 din, promet pa je bil oviran tri ure.

IZSILJEVAL PREDNOST — 39-letni Nikola Milić iz Adlešičev je 15. marca ob 19.15 peljal tovornjak od Adlešičev proti Črnomlju. V križišču v Dolenjcih je z neprednostne ceste pred tovornjak zapeljal z osebnim avtom 30-letni Mirko Starešinič iz Žuničev. Pri trčenju se je slednji ranil, materialne škode pa je za 10.000 din.

PREHITRO JE VOZIL — 33-letni Janez Juršič z Velikega Cerovca je 16. marca ob 17. uri z osebnim avtomobilom zapeljal s parkirnega prostora gostišča Pavlin v Mačkovcu na cesto proti Otočcu. Pri tem pa ga je zaradi prevelike hitrosti zaneslo, zdrsnil je s ceste in se prevrnil na streho. Juršič je bil le laže ranjen, materialne škode pa je za 3.000 din.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — zahod, ženske, 13. KOLO: LIK KOČEVJE — BLED 1:3 (-10, -3, 13, -10)

LIK Kočevje: Uran, Klun, Škufca, Turk, Ibrahimović, Drobnič, Briški, Hočevar.

Vnaprej odigrano srečanje 14. KOLA: IGMAN — LIK KOČEVJE 3:0 (10, 8, 14)

LIK Kočevje: Klun, Turk, Škufca, Ibrahimović, Briški, Hočevar, Drobnič.

LESTVICA: 1. Železničar 24, 2. Pula 20 ... 4. LIK Kočevje (tekma več) 16 itd.

I. SOL, ženske, 17. KOLO: TRIGLAV — PIONIR 3:2 (-10, 13, 7, -8., 13)

Pionir: Plut, Brglez, Barun, Ostroveršnik, Koncilja, Kučera, Šteblaj, Hočevar, Vernig.

LESTVICA: 1. Koper Cimos 26 ... 8. Pionir 18 itd.

V 18. kolu igrajo pionirjevke doma s Fužinarjem.

rokomet

I. SRL, moški, 13. KOLO: INLES RIKO — USNJAR 22:23 (14:12)

Inles Riko: Lapajne, Djokić 1, Mohar, Šilc 1, S. Mihelič 3, Lesar 5, A. Mihelič, Karpov 1, Tomše 2, Mate 8, Fajdiga 1, Goleš.

KRŠKO — ORMOŽ 27:20 (12:9)

Krško: Kuhar, Bizjak, Kozinc, Iskra 1, Bogovič 1, Keše, Žagar, Kekič 5, Glaser 14, Voglar 3, Bernardič 3, Brodnik.

LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 20, 2. IUV Usnjar 19 ... 6. Inles Riko 13, 10. Krško 10 točk.

Pari prihodnjega kola: Šešir — Inles Riko, IUV Usnjar —Krško, Bakovci — Slovenj Gradec.

košarka

SKL, moški, 22., ZADNJE KOLO: COLOR MEDVODE — NOVOLES 116:99 (62:43)

Novoles: Černe 2, Brodnik 36, Zupančič, Bajc 9, Oberstar 8, Novina 37, Kek 2, Zaturovski 2.

KONČNA LESTVICA: 1. Celje 41, 2. Mineral Slovan 39... 10. ID Ježica 30, 11. Rudar 28, 12., zadnji Novoles 28.

KVALIFIKACIJE ZA I. SKL: UNITEHNA — ISKRA GORICA 97:92 (53:54)

Unitehna: Kotar 27, Rajar 2, Zarabec 7, Erčulj 6, Skube 29, Bevc 15, Bunc 9, Grandovec 2.

V soboto igrajo Trebanjci doma s Slovensko Bistrico ob 19.15.

Črna serija odbojkaric Kočevja

V enem tednu kar dva poraza LIK Kočevje — Klonili pred Bledom in zadnjim Igmanom — Tudi Novomeščankam spomladi ne cvetijo rože

Po končanih prvoligaških odbojkarskih obračunih se tudi prvenstvo v II. zvezni in prvi republiški ligi preveša v zaključni del. Odbojkarice LIK Kočevja so po dveh uvodnih zmagah pripravile kar tri neljuba presenečenja; tokrat so najprej klonile doma pred vrsto Bleda, prav tako pa so izgubile vnaprej odigrano srečanje 14. kola z zadnjeuvrščeno ekipo Igmana.

Najprej nekaj o slovenskem drugoligaškem derbiju. Presenetljivo, toda zasluženo so ga dobile Blejčanke, ki so se tako na lestvici povsem približale ekipi Kočevk. Gostje so vodile že z 2:0 v nizih in bile na pragu uspeha tudi v tretjem setu, vendar so tega po ogorčenem boju Kočevke le odločile sebi v prid. Maloštevilni gledalci so po tem razumljivo pričakovali preobrat, toda gostiteljice so vnovič zaigrale slabo in nezbrano ter načrtovani točki prepustile gostjam. Toda to še ni vse. Na željo Kočevk je bila vnaprej odigrana tudi tekma 14. kola v Igmanu z istoimeno ekipo. Pogled na tabelo je obetal zanesljivo zmago gostij, kajti Igmančanke so doslej v trinajstih prvenstvenih kolih vknjižile vsega en uspeh. Toda zgodilo se je nasprotno, Kočevke brez poškodovane Uranove niso imele prav nikakršnih možnosti za pričakovani točki, gostiteljice so zmagale kar s 3:0. Po takšnem razpletu dogodkov so Kočevke krepko zdrsnile po lestvici navzdol, ekipa, ki so ji nekateri pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva dajali celo nekaj upanja v boju za naslov prvakinj, je po treh zaporednih porazih sedaj šele četrta.

S serijo porazov pa nadaljujejo tudi odbojkarice novomeškega Pionirja v prvi republiški ligi. Tokrat so gostovale v Kranju pri ekipi zadnjeuvrščenega Triglava in prav tako nepričakovano ostale praznih rok: Boj za točke je bil ogorčen, zmagovalka pa je bila odločena šele po petih nizih. Sreča je bila v odločilnih trenutkih na strani Kranjčank, ki so odločilni set dobile s 15:13. Upajmo, da bodo Novomeščanke črno serijo prekinile v soboto, ko bodo igrale doma s Fužinarjem.

ITASOVKE PRIPRAVLJENE

KOČEVKE — Rokometašice kočevskega Itasa so se pred dnevi vrnile s petdnevnih priprav v Izoli in, kot vse kaže, pripravljene pričakujejo pričetek prvenstva v prvi republiški ligi. Cilj rokometašic Itasa je, da se resno vključijo v boj za osvojitev naslova prvakinj. V ta namen se je ekipi pridružil Nikola Radić, sicer trener mladih rokometnih upov iz Ribnice.

M. G.-č.

Pričetek nogometne spomladi

V nedeljo igrajo elanovci doma s Steklarjem

NOVO MESTO — Nogometaši novomeškega Elana, novinci v I. slovenski republiški ligi, ki so jesenski del prvenstva končali na dobrem sedmem mestu, se za nedeljski start spomladanskih bojev za točke pripravljajo že od 3. januarja. Po besedah trenerja Vlada Klinčarovskega je ekipa dobro pripravljena, fantje so bili štiri dni na pripravah v Poreču, odigrali pa tudi devet prijateljskih tekem.

»Prvenstvo nadaljujemo s povsem enakim igralskim kadrom, izgubili smo le Kronija zaradi hude poškodbe. Na spisku je tako danes vsega 15 igralcev, kar je za nastopanje v prvi slovenski ligi odločno premalo. Če k temu dodam še, da Kostrevc v prvem kolu ne sme igrati in da ima osem igralcev po en rumeni karton, potem je podoba še jasnejša. Toda na srečo bomo o svoji usodi odločali le sami, menim celo, da bo odločilnih prvih pet kol. Če v njih osvojimo šest točk, potem se nimamo česa bati. Takšen razplet bi bil dober tudi zategadelj, ker bi v nadaljevanju lahko dal več priložnosti mlajšim, denimo Primcu, Matjašiču, Milanoviću.«

Po mnenju Klinčarovskega sta največja kandidata za naslov ekipi Izole in Slovana. Z obema elanovci igrajo doma in bodo po svoje krojili tudi vrh lestvice.

»Želim si, da bi naše tekme spomladi obiskovalo več gledalcev, prepričan sem tudi, da bodo tekme kvalitetnejše. Navsezadnje želim pred odhodom iz Novega mesta dokazati, da nam je uspelo sestaviti čvrsto in homogeno ekipo, ki je ne more nadigrati noben slovenski ligaš.«

M. GORENC

Vlado Klinčarovski: »Naš nedeljski nasprotnik Steklar nima najmanjših možnosti za uspeh. To bo naša prva spomladanska zmaga.«

USPEH KRKAŠEV V ZAGREBU

ZAGREB — Skupina kolesarjev novomeškega KD Krka se je v nedeljo udeležila tradicionalne dirke na kronometer okoli Jaruna. Med dekleti je zmagala Marjeta Sajevec, 2. je bila Krnčeva, 3. Pavličeva, 4. Gošnikova (vse Krka); pri mlajših mladincih je bil Gimpelj (Krka) drugi, Zupanc (Videm) tretji, Markovič peti, Murn sedmi in Mihalič (vsi Krka) deveti. Med starejšimi mladinci je Kranjec zmago izgubil za tri sekunde in bil drugi, medtem ko je bil Majde četrti.

Šport

ŠAHOVSKI KOTIČEK

● ŠK Milan Majcen in OŠ Savo Kladnik iz Sevnice sta pred dnevi v prostorih sevniške osnovne šole pripravila regijsko posamično prvenstvo Zasavja in Posavja za pionirje in pionirke. Med mlajšimi pionirkami je zmagala Volaričeva pred Hočevarjevo in Cesarjevo (vse OŠ Loka), med mlajšimi pionirji Goršek (Zagorje) pred Glavačem in Percem (oba OŠ Savo Kladnik), pri starejših pionirkah Pozničeva (Izlake) pred Korenovo (OŠ Savo Kladnik) in Piklovo (OŠ Izlake) ter pri starejših pionirjih Hrovat pred Gerdinom (oba Krško) in Grilcem (OŠ Savo Kladnik). Prvenstva so se udeležili fantje in dekleta iz Zagorja, Sevnice in Krškega, k organizaciji tekmovanja pa je pripomogla tudi sevniška ZTKO. Urška Poznič in Uroš Hrovat sta si priborila tudi pravico do nastopa na republiškem posamičnem pionirskem prvenstvu. (j. blas)

● V Starem trgu ob Kolpi pa je bilo regijsko šahovsko prvenstvo Dolenjske ekip osnovnih šol. Kar trije naslovi so pripadli vrsti gostiteljev, ki so še enkrat dokazali, da imajo najobetavnejše mlade šahiste in šahistke. Med mlajšimi mladinkami je zmagal Stari trg pred Kočevjem in Mirno Pečjo, pri mlajših pionirjih Kočevje pred Starim trgom in novomeškim Grmom, med starejšimi pionirkami Stari trg pred Mirno Pečjo in Kočevjem ter med starejšimi pionirji Stari trg pred Kočevjem in Ribnico. (-ob)

Lesarji spomladi še brez točke

Porazen start rokometašev Inlesa Rika v spomladanskem delu prvenstva v I. SRL — Doma izgubili z Usnjarjem — Dragocena zmaga Krčanov nad Ormožem

Drugo spomladansko kolo v prvi republiški rokometni ligi za moške je prineslo ribniškim ljubiteljem tega športa še eno neljubo presenečenje. Igralci Inlesa Rika so namreč v derbi srečanju sobotnega kola doma ostali praznih rok proti ekipi IUV Usnjarja, ki je s to zmago napovedovala resen boj za osvojitev naslova prvakov. Ribničanom ostaja v uteho, da niso igrali slabo, usodne zanje so bile zadnje minute tekme.

Kakih 300 gledalcev v dvorani ribniškega športnega centra je videlo eno boljših letošnjih predstav, vsi so bili tudi prepričani o uspehu domače vrste, še posebej, ker so gostitelji vodili domala skozi vso tekmo, ob koncu prvega polčasa celo s štirimi zadetki prednosti (14:12). Toda tudi to za zmago ni bilo dovolj. Odločilna za potek tekme je bila 55. minuta, ko so gostje prvič v drugem delu povedli. Gostitelji v teh zadnjih minutah igre niso znali zadeti gostujoče mreže niti iz najugodnejših položajev, kar so igralci Usnjarja seveda izkoristili. V razburljivi končnici so prišli do izredno dragocenih točk, ki jim v boju za naslov zelo veliko pomenita. S tem porazom je usoda Ribničanov slej ko prej že zapečatena, vrsta, ki je oblubljala lov za vodilnim Slovenj Gradcem, se bo očitno na koncu morala sprijazniti z mestom nekje v sredi prvenstvene lestvice. To pa je za ekipo, kot jo ima Inles Riko danes, odločno premalo!

Izredno pomembno zmago v boju za obstanek pa so v soboto izbojevali Krčani. V Leskovcu so igrali z neposrednim tekmecem na dnu lestvice, ekipo Ormoža, ki je teden poprej doma presenetljivo premagala Ribničane. Krčani se niso pustili presenetiti. Od vsega začetka so zaigrali na vso moč, priigirali so si tudi lepo prednost, ki so jo Ormožani v 20. minuti sicer izničili, a to je bilo tudi vse. Predvsem po zaslugi izredno razpoloženega Glaserja, ki je v soboto dosegel kar 14 zadetkov, so si priigrali zanesljivo zmago, s katero so se vsaj začasno odlepili z dna prvenstvene lestvice.

In še napoved za sobotno 14. kolo. Ribničani igrajo v gosteh s Šeširom, kjer bodo skušali popraviti uvodna spodrsljaja. Upajmo, da ekipa ni ostala brez volje in motivacije, brez tega v Škofji Loki ni možnosti za uspeh. Zelo pičle so tudi možnosti Krčanov v tekmi z Usnjarjem v gosteh. Zmagovalca v srečanju med ekipama, od katerih se ena bori za naslov, druga pa za obstanek v ligi, verjetno ni težko napovedati.

B. B.

TURNIR ROKOMETAŠEV IMV

NOVO MESTO — V soboto je bil v športni dvorani pod Marofom zanimiv turnir ženskih ekip, ki v soboto pričenjajo boje v prvi republiški ligi. Nastopile so ekipe Olimpije, Krima, Itasa in IMV Novega mesta. Rezultati: IMV — Olimpija 17:14 (12:9), Krim — Itas 8:14 (4:8), Olimpija — Itas 14:16 (8:8), IMV-Krim 26:19 (14:10), Itas — IMV 12:14 (4:7) in Olimpija —Krim 12:13 (7:8). Najboljša strelka in igralka turnirja je bila Jeričeva (Itas), medtem ko je bila Novomeščanka Hočevarjeva najboljša vratarka.

ODBOJKA ZA PRAZNIK

MIRNA PEČ — Minulo nedeljo, 18. marca, je bil v Mirni Peči odbojkarski turnir v počastitev krajevnega praznika. Nastopile so štiri ekipe, zmagala pa je vrsta Slona I, druga je bila Mirna Peč, tretja Drska in četrta Drska II.

S KEGLJAŠKIH STEZ

● Pred dnevi se je končalo letošnje prvenstvo Dolenjske med dvojicami. Tekmovanje je bilo v Ivančni Gorici in Črnomlju, prvič letos pa brez predstavnikov Novega mesta. REZULTATI: 1. N. Goleš — Tkavc (Trebnje) 3389, 2. Hutar — Štupar 3381, 3. J. Popovič — Ž. Goleš (vsi Metlika) 3327, 4. Klevišar — Muslimović (Črnomelj) 3227, 5. Rojc — Logar (Trebnje) 3204, 6. Ljubenko — Ivanovič (Črnomelj) 3202 itd. Zmagovalni par se je uvrstil na republiško prvenstvo.

● Danes se pričenja dolenjska kegljaška liga za moške. Na kegljišču Kanižarica se bosta pomerili vrsti črnomaljskega Rudarja in Metlike, tekma bo ob 16.30, v Ivančni Gorici pa bo ob 9. uri dvoboj med Mercatorjem in Novim mestom.

KRANJC ŠESTI

SARAJEVO — Na državnem prvenstvu v streljanju s standardnim zračnim orožjem, ki je bilo minulo soboto in nedeljo v Sarajevu, je zablestel član SD IMV Brežice Robert Kranjc. Nastreljal je 665 (571) krogov in zasedel imenitno šesto mesto ter s tem izpolnil normo za naziv športnika zveznega razreda.

E. SEČEN

DANES PREDAVANJE

NOVO MESTO — Planinsko društvo Novo mesto pripravlja za danes, 22. marca, ob 19. uri v novomeškem domu JLA nadvse zanimivo predavanje. Gost večera bo alpinist Matjaž Fištrovec, ki bo predstavil svoj vzpon na Šišan Pangmo, to je bila lani najuspešnejša alpinistična odprava v Himalaji. Ljubitelji gora in alpinizma vabljeni!

V dveh letih do uspeha

Robert Kranjc zašel slučajno med strelce — Zdaj v republiški, cilja pa na zvezno reprezentanco

BREŽICE — Robert Kranjc je športnik, za katerega pravijo, da se je pojavil iznenada in uspel. V občini in tudi širše pa ga premalo poznamo, saj se ukvarja s strelstvom, tihim in disciplinirano športom, ki ima le peščico privržencev.

S streljanjem se je kot večina drugih srečal v šoli. Zares pa se je začelo v letu 1987, ko je slučajno nastopil za strelsko ekipo na delavskih športnih igrah v Brežicah. Po tem nastopu je še vadil in se nato vključil v ekipo IMV. Prve osnove streljanja in pravila, ki jih pri tem športu ne manjka, mu je razložil Ernest Sečen. Ta ima mnogo zaslug, da se je Robert resneje oprijel strelstva. In še ena oseba obstaja, ki ji je Robert hvaležen, to pa je njegova žena Karmen, tudi sama izvrstna strelka in članica strelske družine IMV.

Prve vidnejše rezultate je dosegal na občinskih in regijskih tekmovanjih s serijsko zračno puško. Nekaj pozneje se je lotil tudi streljanja s serijsko malokalibrsko pištolo in se uvrstil na republiško prvenstvo v streljanju s tem orožjem v Ljubljani. Po uspešnem nastopu je nadaljeval s treniranjem in v zimskem času z zračno pištolo že dosegel take rezultate, s katerimi bi se lahko kosal tudi na zvezni ravni.

Na pozivnem turnirju v Sarajevu je dosegel 530 krogov, kar je bil za »outsiderja«, kot si sam pravi, zelo primeren rezultat. Republiško prvenstvo v streljanju z malokalibrsko pištolo je sicer zamudil, a se je dogovoril, da bo normo za državno tekmo izpolnil na ostalih tekmah. Normo je dosegel in celo za 4 točke presegel rezultat republiškega prvaka. Tako se je lani poleti uvrstil na državno prvenstvo v Ohridu in osvojil odlično 4. mesto.

Robert Kranjc ima torej za sabo dve leti tekmovanj v streljanju, a že vrsto dobrih rezultatov, občinskih in regijskih rekordov, zmag na republiških tekmah, lepih uvrstitev na zvezni ravni in končno: uvrščen je v republiško reprezentanco. To so bili tudi Robertovi načrti za minulo leto.

»Odločil sem se, da bom treniral samo streljanje s pištolo. Z njo dosegam boljše rezultate, še posebno, odkar mi je strelski tovariš Rajmund Debevc prinesel boljši tip zračne pištole. Od avgusta do novembra sem treniral vsak dan. Na republiških tekmah sem dosegel dve zmagi in se uvrstil v republiško reprezentanco za turnir republik in pokrajin v Osijeku. Upam, da mi bo čez čas uspela tudi uvrstitev v državno reprezentanco,« je povedal Kranjc.

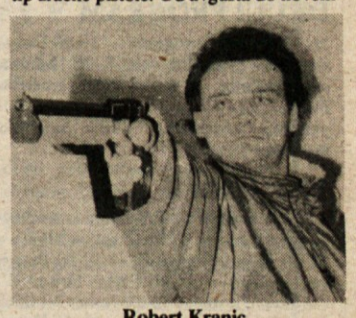

Robert Kranjc

B. D.

TRIJE NA DRŽAVNO PRVENSTVO

HRASTNIK — Na 34. republiškem prvenstvu v streljanju s serijsko zračno puško, ki je bilo minulo nedeljo v Hrastniku, so dolenjski predstavniki dosegli lep uspeh. V konkurenci 51 ekip so se tri uvrstile na državno prvenstvo, ki bo 8. aprila v Osijeku. Normo so izpolnili strelci Leskovca, ki so bili peti, Boštanja, ki so bili 13., medtem ko je bila ekipa SD Iskra Semič 18. Med članicami je normo za udeležbo na državnem prvenstvu izpolnila tudi Novomeščanka Smiljana Kos, ki je nastreljala 356 krogov.

T. STONIČ

Novoles zapušča prvo ligo

Presenečenja v zadnjem kolu ni bilo — Pričakovan poraz v Medvodah — Po dolgih letih iz prve SKL

Čudeža le ni bilo. Košarkarji novomeškega Novolesa po dolgih letih domovanja v prvi republiški ligi zapuščajo družčino in se selijo v nižji tekmovalni razred. Za novomeško košarko je to vsekakor hud udarec, hkrati pa znak, da bo potrebno poslej vse moči zastaviti za delo z mladimi, edino ti so lahko porok, da bo košarka v Novem mestu še kdaj zasedla mesto, ki ji po tradiciji, če že po drugem ne, tudi pripada.

Zadnje sobotno prvenstveno kolo je bilo bolj ali manj le formalnost. Novomeščani so gostovali v Medvodah, z zadnjega mesta bi jih rešila le zmaga. Toda proti nasprotniku, ki jih je ugnal že na domačem parketu v prvem delu prvenstva, takšnih možnosti niso imeli. Medvodčani so brez težav zmagali in tako v veliki meri pomagali tudi trboveljskemu Rudarju, ki je v soboto doma ostal praznih rok proti Mavrici Iliriji, vendarle pa obdržal predzadnje mesto, ki ob ugodnem razpletu v I. B košarkarski ligi še daje upanja za obstanek v družbi najboljših republiških ligašev. Tudi v soboto je bil daleč najboljši mož novomeške vrste Brodnik, ki je zadel kar devet trojk, priložnost pa so dobili tudi mlajši. Novolesovci so tako dvaindvajset prvenstvenih kol zakjučili z zanje res neuspešnim izkupičkom: šestnajst porazov in vsega šest zmag. Ob tem ne pozabimo, da so še med prvenstvom nekateri v klubu zagotavljali, kako borba za obstanek sploh ne pride v poštev, ko imajo vendar ekipo, ki lahko poseže tudi po četrtem mestu. Prvenstvo je pokazalo precej drugačno podobo in na teh spoznanjih, pa najsi bodo še tako boleča, kaže graditi v prihodnje. Seveda bo potrebno pričeti s temeljev.

Za razliko od Novomeščanov pa je kakih 100 Trebanjcev v soboto pozdravilo prvo zmago Unitehne v kvalifikacijah za vstop v I. republiško ligo. Uspeh mlade trebanjske ekipe, ki za končni podvig seveda nima nikakršnih možnosti, je tolikanj večji, saj je premagala doslej najresnejšega kandidata za vstop v družčino najboljših republiških ligašev, novogoriško Iskro.

KOLIKO ZA IGRANJE TENISA?

NOVO MESTO — Teniški klub Novo mesto obvešča svoje člane, da bo letošnja igralnina znašala za člane 700 din, za mladince in študente 500, za pionirje pa 350 din. Članarino lahko poravnate v komisijski trgovini Dolenjke na Kidričevem trgu 1 vsak dan med 8. uro in 15.30, ob sobotah pa med 8. in 12. uro. Še to: do 15. aprila se lahhko včlanijo samo igralci, ki so plačali članarino že za lani, po tem datumu pa tudi ostali.

Iz pionirjev jutri drugoligaši

Razcvet novomeškega namiznega tenisa — Novotehna pokroviteljica kluba — Z današnjimi pionirji jutri do II. zvezne lige

NOVO MESTO — Očitno se novomeškemu namiznemu tenisu pišejo lepi dnevi. Danes ima Novotehna gotovo eno najnadarjenejših pionirskih vrst v Jugoslaviji; Tomaž Kralj, Matjaž Retelj, Borut Miklič, Mario Brumat in še nekateri so navzlic komaj desetim, dvanajstim letom že imena, ki jih namiznoteniška javnost dobro pozna.

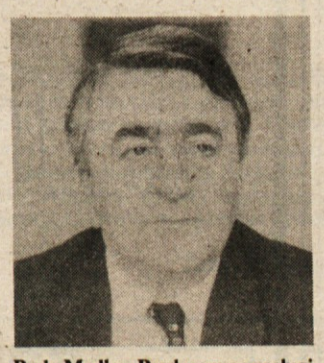

Rado Medle: »Predvsem po zaslugi delovne organizacije Novotehna imamo pogoje, kot le malokateri klub v Sloveniji.«

› Pogoje za delo v klubu imamo, kot le malokatera vrsta v Sloveniji,« z neskritim ponosom razlaga Rado Medle, predsednik NTK Novotehna. »Velika zasluga za to gre delovni organizaciji Novotehna, ki je lansko jesen prevzela generalno pokroviteljstvo nad klubom. Brez nje bi danes komajda životarili, v ilustracijo naj povem, da smo za letos dobili od novomeške ZTKO vsega 35.000 din, računamo pa, da jih bomo za vso sezono potrebovali precej več kot 100.000. Danes je v klubu dvanajst igralnih miz, imamo dobro opremo, video kamero za snemanja, televizor, veliko nam je pomagala ZTKO, ki nam je namenila malo dvorano v hali pod Marofom. Z lastnim delom in sredstvi jo bomo sedaj še preuredili, uredili tuše in še kaj. Brez Novotehne in njenih partnerjev, ki nam prav tako pomagajo, vsega tega ne bi bilo.«

Nima pa novomeški namizni tenis le močne pionirske vrste, članska ekipa nastopa v I. republiški ligi in je ta čas na 4. mestu (zanjo igrajo Jamšek, Jakobčič, Kočevar in Vidmar, vsaj po enkrat so se jim na tekmi pridružili tudi prej našteti pionirji). Sicer pa o rezultatih slednjih še nekaj podatkov. Letos so bili ekipno drugi na mednarodnem prvenstvu v Senti, v Zagrebu na državnem prvenstvu sta dve novomeški ekipi zasedli prvo in drugo mesto, na tekmi v Varaždinu pa prvo in tretje. In posamično? Kralj in Miklič sta bila v Senti 3. do 4., v Zagrebu je bil Kralj 3., Miklič, Retelj in Brumat pa so bili na 5. do 8. mestu. Podobno je bilo v Varaždinu, medtem ko je pred dnevi na republiškem prvenstvu v Ljubljani Kralj zmagal, Miklič je bil četrti, Retelj in Brumet pa med 5. do 8. mestom.

»Od te generacije pričakujemo še veliko. Cilj nam je, da bi v sezoni 1993/94 z njimi prišli v II. zvezno ligo, kar bi bil vrhunec novomeškega namiznega tenisa. Pogoji in dovolj strokovno delo z mladimi — za slednje skrbi lasten kader trenerjev od Žabkarja, Selaka, Makaroviča, Vindiša do Pezlja — dajejo takšnemu cilju dovolj trdne temelje,« optimistično razmišlja Rado Medle. Njegovih načrtov in želja pa s tem še ni konec.

»Vemo, da je za popularnost slehernega športa še kako potrebna tudi kaka vrhunska prireditev. Razmišljamo o tem, da bi že to jesen v Novem mestu organizirali kakšen kvalitetni turnir, nemara skušali dobiti celo organizacijo kakšne meddržavne tekme evropske super lige.« Razcvetu novomeškega namiznega tenisa bi kaj takega gotovo zelo koristilo.

B. B.

● V klubu skrbijo tudi za rekreativce. Vsak torek in četrtek zvečer jim namenjajo po dve uri igranja. Zanimanje je veliko, kar je novo potrdilo priljubljenosti tega športa v Novem mestu.

● Mlada novomeška pionirska vrsta je s svojimi rezultati že zbudila pozornost namiznoteniških strokovnjakov. Zvezni trener je vrsto povabil tudi na zvezne in republiške priprave.

OBETAVEN MLADI ROD — Skupina mladih novomeških namiznoteniških igralcev, ki obetajo preporod tega športa v mestu ob Krki. Od leve proti desni so: Borut Miklič, Matjaž Retelj, Bojan Vertuš, Samo Ivaneš, Tomaž Kralj, trener Egon Žabkar, Mario Brumat, drugi trener Igor Selak in Tina Oklešen. (Foto: B. B.)

ROKAVEC POŠKODOVAN

TREBNJE — Znani trebanjski motociklist Branko Rokavec, ki je imel za letošnjo sezono velike želje, bo bržkone nekoliko kasneje startal na prvih dirkah, kot je sam načrtoval. 18. marca okoli 16. ure se je namreč z dirkalnim kolesom peljal z Mirne proti Slovenski vasi, ko pa je v Sotli zavozil v desni ovinek in nato na most, je izgubil ravnotežje, padel in se poškodoval. Precej poškodovan je tudi motor; škode na njem je za 3 tisočake.

POTAPLJAŠKI TEČAJ

NOVO MESTO — KPA Novo mesto in oddelek za oddih in rekreacijo v tovarni zdravil KRKA organizirata potapljaški tečaj in tečaj za voditelje čolnov. Informacije in prijavnice dobite v KRKI (v oddelku za oddih in rekreacijo) na tel. 22-441 int. 537.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 23. III.

8.40 — 11.25 in 15.00 — 1.45 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
9.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
9.40 IZROČILO ZA PRIHODNOST
10.00 SLOOVENSKI STEBER
10.20 PARACELSUS, 7., zadnji del
15.25 SVET NA ZASLONU, ponovitev
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 TV MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
17.50 PLANICA DAN PRED FINALOM
18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 TAJNE SLUŽBE, 3. del franc. dok. serije
21.15 KOTLAR, KROJAČ, VOJAK, VOHUN, 5. del angl. nadalj.
22.10 DNEVNIK 3
22.30 EX LIBRIS: ZVEZDE, ZNAKI IN LJUDJE
23.25 CIKLUS FILMOV SAMA PECKINPAHA:
DIVJA TOLPA, ameriški film
1.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi —17.50 Studio Maribor — 19.00 Videomeh (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana — 21.45 Skupščinska kronika —22.15 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Povejte mi, kaj naj delam — 9.00 Šolski program —12.30 Poročila 12.40 Prezrli ste, poglejte —13.25 Kvizkoteka — 14.55 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Lipicanec (poljudnoznanstveni film) — 17.50 Povejte mi, kaj naj delam — 18.20 Številke in črke — 18.45 Muppet show — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Zakon v Los Angelesu —20.55 Zabava vas Biljana Ristić — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 O sole mio (oddaja o kulturi) — 23.00 Šport danes — 23.05 Noč z vami — 1.10 Poročila

SOBOTA, 24. III.

8.05 — 14.15 in 15.15 — 1.00 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
10.50 PLANICA: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH
13.45 NAŠA PESEM
15.40 VIDEO GODBA, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 SPORD ZA OTROKE IN MLADE
16.55 IZZIV ZA LASSIE, ameriški mlad. film
18.10 GLASBENA PARADA RADENCI 90
PLESNI ORKESTER RTV SARAJEVO
18.35 POSLEDNJA OAZA, 3. del dok. oddaje
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KRIŽKRAŽ
22.05 DNEVNIK 3
22.25 LEPI UPI, 10. del franc. nadalj.
23.20 SILAS MARNER, angl. film
0.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Danes skupaj — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Za vsako ceno (ameriški film) — 22.15 Jugotonov klub (zabavnoglasbena oddaja) — 22.55 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskegka programa — 10.35 Čebelica Maja — 11.00 Saga o Forsythih — 13.00 Prezrli ste, poglejte — 14.30 Ciklus filmov W. Disneya: Za mano, fantje (ameriški film) — 16.00 Kritična točka — 16.45 Dnevnik 1 —17.00 TV dražba (1. del) — 17.30 Boljše življenje — 18.15 TV dažba (2. del) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Alf (1. del ameriške nanizanke) — 20.50 Arthur (ameriški film) — 22.30 Dnevnik 3 —22.45 Športna sobota — 23.10 Noč z vami — 1.15 Poročila

NEDELJA, 25. III.

8.00 — 23.45TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 OTROŠKA MATINEJA
9.50 LEPI UPI, 8. del franc. nadalj.
10.50 PLANICA: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH
13.45 DEDIŠČINA GULDENBURGOVIH, 12. del namške nadalj.
14.55 KOLO SREČE
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 PRISLUHNIMO TIŠINI
17.25 POROČILO OB ENAJSTIH, ameriški film
19.05 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BALKAN EKSPRES, 1. del nadaljevanke
21.00 ZDRAVO
22.20 DNEVNIK 3
22.40 SOVA
KHAN, ameriška nanizanka, 1/7
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaje za JLA in igrani film — 13.00 Kmetijska oddaja —14.00 Nedelsko športno popoldne — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Biblija (2. del angl. dok. oddaje) — 20.50 Kočevska je ena žalostna dežela (dok. oddaja) — 21.30 Satelitski programi —21.50 Športni pregled — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.25 Risana serija — 9.50 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.10 Kmetijska oddaja — 12.10 Resna glasba —13.00 Bertinijevi (serijski film) — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.05 Po letu 2000 (avstralska poljudnozn. serija) — 17.00 Igrani film — 19.10 TV sreča —19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Neka čudna dežela (zadnji del nadalj.) — 21.00 Zabavna glasba — 21.30 Dnevnik 3 — 21.50 Športni pregled — 22.40 Noč z vami — 22.45 Fame (ameriški film — 0.15 Noč z vami — 0.40 Poročila

PONEDELJEK, 26. III.

8.40 — 10.45 in 15.05 — 0.10 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK, ponovitev
15.30 SOVA
KHAN, ponovitev 1. dela amer. naniz.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK
ZDRAVO, ponovitev
18.25 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 SORODNIKA, francoska drama
21.05 VOLITVE 90: PREDVOLILNA TRIBUNA
22.15 DNEVNIK 3
22.35 PREGLED ČEZ MODERNI BALET
23.05 KHAN, 2. del amer. naniz.
0.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.55 Pustolovščina slikarstvo —19.30 Dnevnik — 20.00 Osmi dan — 20.40 Po sledeh napredka —21.10 Sedma steza — 21.25 Fluid (zabavnoglasbena oddaja) —22.10 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Čeveljčki — 8.45 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, poglejte — 14.50 Poročila — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke —18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Ciklus komedij B. Nušića — 21.00 Paralele — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Poročila v angleščini — 22.05 Noč z vami — 0.05 Poročila

TOREK, 27. III.

8.40 — 12.05 in 14.35 — 23.25 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
9.05 SPORD ZA OTROKE IN MLADE
9.35 ŠOLSKA TV
10.30 NEMŠČINA, 4. lekcija
11.00 TV MOZAIK, ponovitev
11.00 SEDMA STEZA
11.15 OSMI DAN
15.00 NEMŠČINA, ponovitev 4. lekcije
15.30 KHAN, ponovitev 2. dela nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 TV MOZAIK: ŠOLSKA TV, ponovitev
17.55 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ZAPELJIVEC, 3. del angl. nadalj.
21.00 ZNANI IGRALCI — ČAROVNIKI, ameriški show program
22.00 DNEVNIK 3
22.20 SOVA
KHAN, 3. del amer. naniz.
23.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet športa — 19.00 Zvegla (folklorna oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Žrebanje lota — 20.35 Boulez danes (glasbena oddaja) — 21.30 Zabavni torek — 22.30 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski programi — 12.40 Prezrli ste, poglejte — 13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke 18.20 Številke in črke —18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Serijski film — 21.35 Teme in dileme — 22.35 Dnevnik 3 —23.05 Noč z vami — 1.00 Poročila

SREDA, 28. III.

8.40 VIDEO STRANI
9.05 MOZAIK
9.20 SORODNIKA, franc. drama, ponovitev
10.55 ZAPELJIVEC, 3. del angl. nadalj.
15.00 ŽARIŠČE
15.30 KHAN, ponovitev 3. dela nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 TV MOZAIK
18.05 SPORD ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA
»Z«, francoski film
22.10 DNEVNIK 3
22.30 PERESTROJKA JAZZ
23.15 SOVA
KAHN, 4. del amer. naniz.
0.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.30 Alpe-Jadran — 19.00 Divji svet živali — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Norma (opera) — 22.30 Svet poroča

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.30 Poročila —12.40 Prezrli ste, poglejte — 13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Potopis — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmoskop in igrani film — 22.35 Dnevnik 3 — 22.55 Šport danes — 23.00 Noč z vami — 1.00 Poročila

ČETRTEK, 29. III.

8.40 — 11.10 in 14.35 — 0.05 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.30 ŠOLSKA TV
10.30 MOZAIK, ponovitev
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 KHAN, ponovitev 4. dela nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BLUEBELL, 4. del angl. nadalj.
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3
22.25 RETROSPEKTIVA SODOBNEGA SLOVENSKEGA FILMA
PRESTOP
23.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 19.55 košarka Jugoplastika:Lech
16.30 Satelitski programi — 17.50 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Življenje je stavilo na zeleno (poljudnoznanstvena oddaja) — 21.15 Plesni nokturno — 21.30 Izziv (potopisna reportaža) —21.50 Večerni gost: Pogovor z Melito Vovk — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Družba Pere Kvržice — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezrli ste, poglejte — 13.45 Šolsksi program — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Otroški program — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarni program — 19.15 Maajhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 19.30 Dnevnik 2 —20.00 Politični magazin

„Da' za ljubezen do živali, a ne na škodo otrok

Ob mali pasji vojni

Ljubezen do živali je hvalevredna reč, ki kaže tudi na plemenitost človekovega značaja. Vendar mora lastnik poskrbeti, da z njo kakorkoli ne prizadene drugih ljudi, zlasti otrok, kot se to dogaja v že zdavnaj ne več beli Ljubljani, kjer se je vnela prava mala vojna med lastniki psov in drugimi meščani za poslednje koščke zelenic, ki jih onesnažujejo pasji iztrebki. Da stvar ni tako nedolžna, povzemamo iz članka pariškega L'Ekpressa, ki govori o tem, kakšen obseg in posledice ima ljubezen do živali v bogati Franciji.

Psov in mačk imajo francoske družine dvakrat več kot otrok. Letno pojedo oboji več mesa kot vsa Španija. Samo pariški psi pustijo vsak dan na ulicah in zelenicah 20 ton iztrebkov, čiščenje pa stane na leto kar 42 milijonov frankov. To pa še ni najhujše. V pasjih iztrebkih se prenaša toksokaroza, s katero je okužena skoraj polovica vseh psov, lahko pa prenašajo tudi druge bolezni. V Hannovru so raziskovalci ugotovili, da približno vsak šesti pes izloča z blatom tudi jajčeca toxocara canis, nevarnega parazita, ki dolgo ostanejo živa in ki jih otroci kaj lahko prek ust zanesejo v svoje telo. Še nevarnejši pasji zajedalec je echinoccocus granulosus, ki povzroča nevarno ehinokokozo.

Vse to je povzročilo, da so v večini zahodnoevropskih velikih mestih močno zaostrili kazni za lastnike psov, ki onečejajo ulice. Se lahko česa takega obetamo tudi pri nas?

-n

Suhokranjske drobtinice

GENOCID? — Če bi se ravnali po zgledu nekaterih južnih pokrajin, bi lahko naši Suhokranjci zagnali vik in krik. Celo genocid bi temu mirne duše lahko rekli. Lep primer je vas Ratje. Pred vojno je štela blizu 350 prebivalcev, sedaj pa jih ima še 32, torej je izgubila več kot 90% prebivalstva. Tudi po drugih vaseh ni dosti bolje. Če že ne pustimo preštevati naših manjšin na Koroškem in v Italiji, pa se enkrat pošteno preštejmo doma v osrčju Slovenije in se vprašajmo, kam to pelje in zakaj!

ZOBJE — Za krajevno skupnost Hinje so včasih imeli v prevolski osnovi šoli na razpolago zobozdravnika kar dvakrat na teden. Potem so njegove obiske zmanjšali na enkrat tedensko, letos v začetku leta pa se zobozdravnik brez vsakega obvestila krajanom ni več prikazal vse do marca. Kako bo vnaprej, se ne ve, pravijo, da je pacientov premalo, vendar se velja vprašati, zakaj. Za zgled dajejo obiske splošnega zdravnika, ki je na razpolago v ambulanti redno dvakrat na teden in ima vedno dovolj pacientov.

POŠTA IN PTT — Če so prebivalci hinjske krajevne skupnosti sedaj kar zadovoljni s poštarji, saj jim nosijo pošto razen ob sobotah in nedeljah vsak delavnik, pa se hudo jezijo na telefonijo. Zadnje čase je še na tistih nekaj linijah, ki jih imajo v krajevni skupnosti, vedno vse narobe in srečni so lahko, če dobijo zvezo z mestom. Tam pa je zdravnik, veterinar, bolnica, so uradi in vse drugo. Če pomislimo, da so v krajevni skupnosti pretežno starejši ljudje, brez lastnega prevoza, potem si lahko predstavljamo, kako nevšečno je to.

PREVEČ VODE? — Vodovod suhokranjskim kmetom škodi, saj so merilci kvalitete mleka zaradi ugotovljenih primesi vode v mleku nekaterim strankam celo odpovedali sodelovanje za določen čas. Kmetje pa se pridušajo, da so krivi merilci in da mlekarna že ne bo nikoli več dobila od njih niti kapljice mleka ne vode, zadruga pa ne živine.

SPET ZELIŠČA — V poskusnih nasadih zelišč pri prevolski osnovni šoli — zanje je skrbel šolski vrtnarski krožek — so lani posadili 40 vrst zelišč, od katerih jih le 8 ni dobro uspevalo. Letos nameravajo po posredovanju KZ Žužemberk za ljubljansko firmo poskusno posaditi kar 70 vrst zelišč. Za tolikšno količino so že pričeli krčiti zagrmovljene površine v bližini šole. Lani so učenci dobili od zadruge za nagrado 100 l nafte, s katero so si osmošolci pocenili zaključni izlet.

ČIŠČENJE — Še pred koncem marca bodo v celotni krajevni skupnosti Hinje izvedli pomladansko čiščenje. Nosilci akcije bodo učenci prevolske osnovne šole, ki so se že lani izkazali pri čiščenju pokopališča v Hinjah in tudi drugod.

Slovenija Moja dežela.

OPREMA SE PREDSTAVI — Še danes in jutri (23. in 24. marca) bo v prostorih Domusa v Ljubljani odprta razstava proizvodnega programa Oprema Kočevje, ki so jo odprli 14. marca. Na njej prikazujejo specialno pohištveno opremo (za bolnice, zdravstvene ustanove, laboratorije itd.), razne sodobne talne, stropne in zidne obloge ter police; novo tkanino oprelon; svojo zadnjo novost, tkanino porotex, ki prepušča znoj, ne pa vetra in vode, in je posebno primerna za izdelavo oblačil za vrhunske smučarje, alpinistične odprave, jamarje itd., ter še tesnilno maso plastizol. Na otvoritvi razstave je predsednik podjetja Božidar Zajc prisotne seznanil še z načrti podjetja na področju turistično-gospodarskega programa, ki ga to podjetje tudi razvija. Na fotografiji: z otvoritve razstave. (Foto: Primc)

IVAN KRAMBERGER V BREŽICAH — Na predvolilni shod pred Blagovnico je privabil blizu dva tisoč ljudi. In kaj bo naredil, ko bo postal predsednik in oče Slovenije? Vpeljal bo zasebno zdraviliško prakso, iz šol bo vrgel predvojaško vzgojo, srbohrvaščino in še kaj, namesto tega pa naj bi otroke učili srčne kulture, spoštovanja starih ljudi. Denar, ki ga vojska namerava zapraviti za izdelovanje dragih avionov, bo namenil kmetijstvu in otrokom, ukinil pa bo tudi preletavanje letal nad Brežicami. Boril se bo za ženske, za njihov boljši položaj v družini in družbi, za drugačno, svobodnejšo Slovenijo. Vse te misli je zabelil s svojimi dovtipi, da se poslušalci ne bi dolgočasili in prehitro zapustili prizorišča. (Foto: J. Teppey)

BOJ GLOBOKO POD ZEMLJO — V rudniku v Kanižarici so onemogočili vdor vode v rudniške rove tako, da so v celoti zabetonirali dva rova, enega na dolžini 15, drugega pa na dolžini 19 metrov. V prirejenih 200-litrskih bencinskih sodih so morali spustiti v jamo na globino 300 metrov blizu 600 kubičnih metrov betona, hkrati pa še velike količine črpalne opreme. Na sliki pred enim od betonskih čepov stojijo (desno) direktor Vladimir Breznik s sodelavcema Matijo Ljubenkom in Miralemom Imširovičem. (Foto: Mirko Vesel)

ugoden nakup
v
salonu pohištva
novoles
novo mesto
samo do 30. 3. 1990
10% popust za vse proizvode
prodajni pogoji:
na 1 + 5 obrokov
1. obrok 30%
za ostalih 5 obrokov 8% obresti

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, opravljena vsa ceplenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije: Jože Prosenik, gostilna Humek, Dobova, tel. (0608) 67-607. (P8-6MO)

ROLETE IN ŽALUZIJE izdelujem ter montiram. Pokličite na telefon ((068) 44-662! (P12-3MO)

RJAVE JARKICE, odlične nesnice, prodajamo vsak dan po 15. uri. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, tel. 42-060. (958-OB-12)

MESARSTVO BOBIČ ŠKOCJAN

Razpisuje naslednja delovna mesta za nedoločen čas:
— dva delavca — prodajalca mesa v Kandiji
— en delavec-mesar klobasičar

Interesenti naj se zglasijo v Škocjanu ali po telefonu 76-223.

Republika Slovenija
OBČINA NOVO MESTO
SEKRETARIAT ZA OBČO UPRAVO

POPRAVEK

V razpisu prostega delovnega mesta »tehničnega referenta za gradbene zadeve«, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 15. 3. 1990, je pomotoma izpadlo naslednje besedilo:

»Smer zahtevane visokošolske izobrazbe je gradbena ali arhitekturna. Rok za prijavo se podaljša do 30. 3. 1990.«

Življenje in veselje,
oj, kako lepo.
Kap na kap grenkoba,
oh, kako hudo.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj in preveč iznenada nas je zapustil dragi sin, brat, stric in nečak

ALOJZ ŠILER

Prečna 20

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo sorodnikom in sovaščanom za pomoč, zlasti Dularjevim, Opalkovim, Veselovim, Kapševim in Jožetu Dragmanu, pevcem in gasilskemu društvu. Hvala gospodu župniku za ganljive besede slovesa, kakor tudi vsem govornikom in tistim, ki so z nami sočustvovali in nam stali ob strani, tako pokojnikovim nekdanjim sodelavcem iz Biokemije, delavcem iz Pionirja MKI kot tudi sosedom iz Nove Gore.

Žalujoči: vsi njegovi

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni,
a ostala je tišina, ki močno boli.

V SPOMIN

21. marca bodo minila žalostna štiri leta, odkar nas je zapustila naša draga

REZKA BEKTAŠEVIĆ

Semič 73

Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

Žalujoči: mož Silvester, otroci Julijana, Marta, Maja
TIHI DOM

OSMRTNICA

V boju z boleznijo je omahnil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

LADISLAV STIBRIČ

iz Paderšičeve ul. v Novem mestu

Na njegovo željo smo se od njega poslovili v družinskem krogu v torek, 13. marca, na šmihelskem pokopališču.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, teta in botra

JOŽEFA JORDAN

rojena Cesar

iz Dolenje vasi 9

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so pokojno spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: mož in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 82. letu nam je umrla naša mama, stara mama, sestra, tašča in teta

MARIJA MURN

iz Škrjanč

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in krajanom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu in sindikalni organizaciji IMV-tozd Revoz, sestram diabetičnega dispanzerja interne bolnišnice Novo mesto, pevcem iz Šmihela in gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 76. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

DANIJEL ADAMIČ

iz ulice Mirana Jarca 29

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki ste ga spremili na zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrazili sožalje. Posebna zahvala velja GG Novo mesto in ZB Novo mesto za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in patronažni sestri Bradačevi za lajšanje trpljenja.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je po neizprosni bolezni v 42. letu zapustila žena, mamica, hčerka, sestra, snaha, svakinja in teta

MARIJA KLOPČIČ

roj. Šmalcelj

iz Semiča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste našo Mimico spremili na zadnji poti in ji darovali cvetje. Posebna hvala kolektivu Iskre Semič, govornikoma in pevcem. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe,
ljubi mož in očka, več v našem domu ni.
A spomin nate vsak dan vse
bolj živi, saj zlatih src, kot si imel
ga ti, malo še živi. Le zakaj si moral
ravno ti umreti, ko je s teboj bilo
tako lepo živeti.

V SPOMIN

24. marca bodo minila tri leta, odkar nas je zapustil naš dobri in skrbni

MIHA LOKOVŠEK

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in ga obiskujete na njegovem večnem domu. Hvala!

Žalujoči: žena Fani, sinova Darko in Slavko z Vero in vnuček Aleš

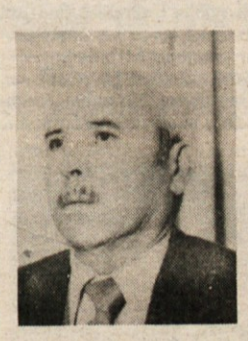

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast

MARTIN GERKŠIČ

z Gor. Suhorja 3

Najprisrčneje se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojnika spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju ZD Metlika in internemu oddelku novomeške bolnice za vsestransko pomoč, govornikoma Stanetu Željku in Antonu Šukljetu, pevcem, GD Suhor, ZB Suhor, DO IMV Novo mesto, Astri Ljubljana, Beti Metlika ter gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE PAVLIN

iz Koštialove ul. 29, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in izraženo sožalje, darovano cvetje in številno udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in bolniškemu osebju ORL oddelka v Novem mestu za zdravljenje, nego in lajšanje bolečin, g. proštu za iskrene besede slovesa ob grobu in lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Malči, sin Jožko in hči Renata z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 56. letu starosti je tragično preminil naš dragi mož, oče, sin, brat in stric

JANEZ MIHALIČ

z Rateža 44

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za nesebično pomoč, izraženo sožalje, podarjeno cvetje ter tako številno spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo lovcem LD Brusnice in sosednjim LD za organizacijo pogreba, obema govornikoma za poslovilne besede, Tonetu in Marini Vovko za veliko pomoč ter g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala GD Ratež, kolektivom Mercator-Kopitarni Sevnica, LB DB Novo mesto, Novoteksu-trgovini Julija, DPVZ Novo mesto, SŠPTNU Novo mesto ter nekdanjim sodelavcem Temeljnega sodišča Novo mesto. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Ljubila si svojo družino,
ljubila si delo in dom.
Ostali smo z bolečino,
ti odšla si v večni dom.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je po hudi bolezni v 46. letu življenja zapustila naša nadvse ljubljena žena in mamica

NADI PLAVEC

iz Prečne 2

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim vaščanom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in denarno pomoč. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju in patronažni službi, še posebej pa nevrološkemu oddelku bolnice za lajšanje bolečin ter sodelavkam in sodelavcem iz tovarne zdravil Krka in OŠ Šmihel. Vsem, ki ste našo Nadi v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, ter gospodu župniku za lepo opravljen obred še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Jože, sinova Jože in Marjan ter ostalo sorodstvo

Portret tega tedna

FRANC ŠTIRN

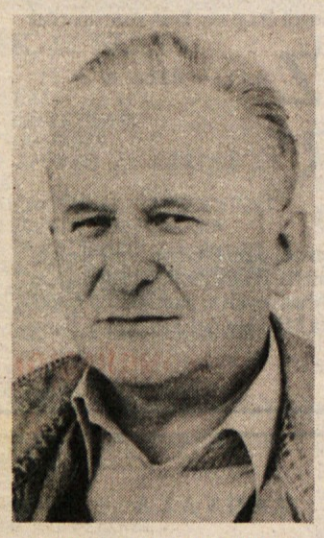

»Ljudje so zelo dobri. Nikoli ne smeš biti krivičen, saj si krivico ljudje najbolj zapomnijo,« pravi 57-letni diplomirani veterinar Franc Štirn iz Šentjanža. Verjetno je ravno njegova dobrohotnost in popustljivost, tista »deviza«, ki prinaša zlasti pri kmetih izjemno zaupanje in tudi priljubljenost. Kot živinozdravnika, ki ne gleda na uro, vreme in se tudi ne izgovarja, češ da ni dežurni, ako ga ljudje v stiski poiščejo, ga dobro poznajo številni kmetje na Dolenjskem, v Mokronogu, Šentrupertu in na Trebelnem, kjer dela že od leta 1961.

Nekoliko manj je Štirn morebiti znan mlajšim živinorejcem v domačih šentjanskih hribih in v Tržišču, koder je hodil kot živinozdravnik 12 let, potem pa je bilo dela že preveč tudi za njegovo presenetljivo veliko življenjsko energijo in voljo. Tako ga je pravzaprav ena izmed reorganizacij dolenjskih in posavskih veterinarjev, ki jim je delo uokvirilo znotraj določene občinske meje, le nekolikanj razbremenila. Ako je bila ta in druga reorganizacija ravno najbolj pametna rešitev, Štirn ne razglablja glasno. Zdaj je že nekaj časa vodja trebanjske veterinarske postaje oz. enote Dolenjsko-posavskega veternarskega zavoda Novo mesto, toda čeprav je »šef«, se še vedno najraje drži v ambulanti v Mokronogu in pomaga ljudem v teh krajih kot že 29 let.

Gotovo je Štirnu mnogo lažje vzpostaviti pristen stik s kmeti, ker je tudi sam po rodu, srcu in prepričanju predvsem kmet. »Kmetom se je godila krivica vsa povojna leta. Kot kmečki sin sem skusil kolektivizacijo in obvezno oddajo, ko je oblast predvsem gledala, kako bo kmeta spravila ob zemljo ter njega in otroke spravila v tovarno. Tudi naša kmetija seveda ni bila izvzeta. Zadržali smo le še ohišnico, in čeprav so rekli, da je ta nedotakljiva, je nekoč prišel iz Trebnjega kamion in naložili so še zadnje štiri prašiče, ki jih je mama redila, da bi lahko plačali mizarja, da bi imeli za sestrino poroko in moje šolanje. Še danes se živo spomnim, kako je valpet (za možaka, ki je še med živimi, ne morem drugače reči!) odrinil mamo, ki se je upirala, na gnoj in ji niti ni hotel izročiti listka, nekakšnega potrdila. Oj, ko bi vi slišali, kaj so vse tedaj delali z ljudmi!« pripoveduje Štirn.

Vseeno pa misli, da je njihovo posestvo rešilo to, da so ga razen gozda in hektarja ohišnice dali v »najem« zadrugi, kajti potem so sledile arondacije. Nekaj lepe zemlje Štirnovih še danes zaseda hmeljišče, Franc pa odkritosrčno pravi, da je 23 ha zemlje, od tega je dobrih 5 ha obdelovalne, zdaj, ko so štirje otroci že v šolah, in trije pridejo domov le ob koncu tedna, kar dovolj za njiju z ženo, ki je sicer učiteljica, in najmlajšo hčer. 22-letni sin Franci študira 2. letnik veterine, najstarejša hči je v 2. letniku medicinske fakultete, srednja hči pa je na srednji veterinarski šoli. Otroci imajo sicer vsi radi zemljo in živali. Verjetno jim je oče nekaj te ljubezni vsadil.

P. PERC

Jožef jih je krstil

Veliko vzorcev na Salamiadi 90 na Ratežu

RATEŽ PRI NOVEM MESTU — Jožeti in njihovi prijatelji so v ponedeljek zvečer nestrpno čakali na rezultate ocenjevalne komisije, da so se potem lahko še sami vrgli na ocenjevane dobrote, poskušali in zalivali pozno v večer ob zvokih domače frajtonarice. Tako je Salamiada 90 na Ratežu po začetnih težavah le uspela, še najbolj sita pa je bila ocenjevalna komisija, v kateri so bili priznani strokovnjaki Dušan Fortuna, Jože Jaki, Niko Veselič, Tone Celič in Drago Hadl, saj je morala pokusiti kar 49 poslanih vzorcev salam in 7 klobas.

V Turističnem društvu Ratež, ki je organizator prireditve, so lahko zadovoljni z udeležbo, še bolj pa so zadovoljni udeleženci. Za salame so dobili diplome Franc Štritof iz Artič, Janez Ivanetič iz Črnomlja in Stane Lah iz Šentjerneja, za klobase pa Jože Kranj iz Malih Brusnic, Danica Šenica iz Novega mesta in Pater Lenče iz Črne na Koroškem.

BOGASTVO OKUSOV — Take imajo Dolenjci! Novinarji Kaja, mariborske revije, ki je prevzela pokroviteljstvo nad Salamiado 90, so se samo čudili.

Priznanja za salame so po vrstnem redu prejeli še: Janez Tršinar, Šentjernej (1. in 7. mesto); Marjan Zupančič, Šentjernej; Jože Mrak, Sela pri Ratežu, Alojz Vrtačič, Šentjernej; Andrej Šenica, Novo mesto; Janez Ruperčič, Šentjernej; Franc Kostrevc, Ratež; Branko Jurič, Brežice (9. in 16. mesto); Ivan Mikulič, Novo mesto; Karl Rožman, Brežice; Alojz Vesel, Novo mesto; Iztok Likar, Novo mesto; Anton Meglič, Trebnje; Janko Badovinac, Metlika, in Peter Lenče iz Črne na Koroškem.

T. J.

Nova podoba parka v Mokricah

Z načrtnim urejanjem bomo ohranili in obnovili nekdanje vrednosti

»Sto let se v palači ni zganilo prav nič, niti miška ne. Zunaj jo je okrog in okrog obrasla trda hosta, le streho je bilo še videti nad krošnjami dreves,« pravi pravljica o Trnuljčici. Prav podobno zgodbo pa bi lahko zapisali tudi za grad Mokrice oziroma pripadajoči grajski park, ki ga uvrščamo med najpomembnejše spomenike oblikovane narave v Sloveniji.

Grajski park je bil zasnovan v preteklem stoletju v krajinskem slogu vrtnega oblikovanja. Kulise dreves, igra svetlobe in sence ter preplet sosledja jas ustvarja slikovita krajinska prizorišča. V parku je evidentiranih okoli 70 eksotičnih in avtohtonih drevesnih in grmovnih vrst. Izstopajo veličastno razrasle platane, gabri, bukve, tise in tulipanovci. Pomembni parkovni prvini sta tudi voda, ki nastopa kot umetno jezero in baročne skulpture štirih letnih časov. Vizualno park ne izstopa, temveč se staplja z okoljem in s pripadajočo grajsko arhitekturo ter z objekti v parku.

Kljub izjemnim potencialom in pomenu pa je stanje parka zaskrbljujoče, saj praktično od prve svetovne vojne ni bil več vzdrževan. Prepuščen je bil tako rekoč samemu sebi oziroma naravnim silam. Nekdanji parkovni koncept je dodobra zabrisan, saj je park začel dobivati gozdni značaj, v katerem so se razbohotili številni samosevci in gozdni plevel. Nedvomno je svoje prispeval tudi čas oziroma biološka zrelost, v kateri je danes večina prvotno zasajene parkovne vegetacije.

In tako, kot se je prebudila Trnuljčica, je tudi mokriški park pričel dobivati novo podobo. V skladu s konservatorskim programom sanacije in ureditve parka, ki ga je pripravil naš zavod, so se ob finančni pomoči Kulturne skupnosti Slovenije, Občinske kulturne skupnosti Brežice in Term Čatež pričeli izvajati prvi sanacijski ukrepi.

Lani smo z drevesnokirurškimi posegi poskrbeli za posamezna obolela drevesa, zatem pa smo nadaljevali s sistematičnimi urejevalskimi deli ob cesti, ki vodi v grad. Zahtevno delo je opravil gozdar Milan Šercer iz Ljubljane.

Pred kratkim pa smo pričeli odpirati vedute na grad. S postopnim odstranjevanjem visokorasle vegetacije z grajskega griča je tako mogočna grajska arhitektura ponovno pridobila svojo nekdanjo vlogo in pričela obvladovati prostor.

Veliko sprememb je tudi v osrednjem parkovnem delu, kjer trenutno odstranjujemo vsa bolna in suha drevesa, nekatere samosevce in drevesa, ki ne sodijo v parkovni koncept. Tako bomo postopno z načrtnim urejanjem ohranili in obnovili prvotne vrtnoarhitekturne kvalitete tega pomembnega spomeniškega objekta in jih hkrati vključevali v razvoj kvalitetne gostinsko-turistične ponudbe.

Dela so še v polnem teku, zato bo mesec maj najbolj primeren za prve sprehode po parku, kjer začetna dela že kažejo prve rezultate: odpirajo se novi pogledi na grad, kapelo, parkovne detajle in prijetne kotičke ... Pridite in poglejte!

ANDREJ HUDOKLIN
Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto

DOBRODELNI KONCERT V LESKOVCU

LESKOVEC — Jutri ob 17. uri bo v prostorih tukajšnje osnovne šole dobrodelni koncert »Odpiramo srca tistim, ki so izgubili sonce«. Organizira ga Društvo za pomoč duševno prizadetim Krško v sodelovanju s Studiom D iz Novega mesta. Izkupiček s koncerta bodo namenili ureditvi še enega razvojnega oddelka za predšolske otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, v katerega bi se lahko vključili otroci iz cele krške občine. Na petkovi prireditvi, katere sponzorji so Videm in JE Krško ter Studio D Novo mesto, bodo nastopili Pop design, Don Mentoni blues band, Romeo, Memories, Božidar Wolfand Wolf, Simona Weiss, Majda Arh, Nace Junkar, Helena Blagne, Sandra Dimnik, Zlatko Dobrič, Anika in Tina Horvat, Rudi Radin in Stanka Macur. Na koncertu bodo študentje prodajali svoje ročno izdelane igrače, izkupiček pa bodo namenili prav tako za ureditev oddelka. Predšolski otroci imajo na prireditev prost vstop.

»STUDIO N« IN ZDRAVJE IN LEPOTO

VAS — Pred kratkim je dr. Stanko Nikolić, ki vodi zdravstveni postaji v Vsi in Osilnici, zaprosil občinsko skupščino Kočevje za opravljanje postranskega poklica. Odpreti namerava »Studio N«, v katerem bo skrbel tako rekoč za zdravje in lepoto ljudi. Za nego telesa ima v svoji hiši na Hribu bazen, naprave za vodno, ročno in elektro masažo, savno in solaris. Ukvarjal se bo še z zdravljenjem na osnovi tradicionalne kitajske medicine, zeliščarstvom in zdravljenjem z zdravilnimi zelišči. Odprtje »Studia N« bo nov prispevek k uresničevanju programa revitalizacije Kočevske.

LEPOTA NI NAKLJUČJE — »Mila«, ta čas najbolj razširjeni ženski tednik v državi, in novomeška »Krka« sta v soboto, 17. marca, pripravili v hotelu Kandija za Novomeščanke brezplačno urejanje frizure in make upa s Krkinimi kozmetičnimi preparati. Zanimanje je bilo veliko tako med mladimi dekliči kot zrelimi ženskami. Če bi hoteli polepšati vse, ki so vzele vabilo zares, bi ekipa lahko ostala v Novem mestu več dni. Tokrat se je brezplačno polepšalo 65 Novomeščank, ki so iz Krkine in Miline »lepotilne delavnice« hodile kot »nove«. Napol obljubljeno je bilo, da prireditev ni zadnja te vrste. (Foto: Z. L.-D.)

OBIČAJI ZA POMLADNI POZDRAV

MOKRONOG — Tukajšnje Turistično društvo bo organiziralo jutri ob 19. uri v mokronoškem kulturnem domu večer ljudskih pesmi in običajev. Na prireditvi na 2. letošnji pomladni dan bosta sodelovala KUD Emil Adamič iz Mokronoga in KUD Svoboda z Mirne.

OB SEJMU ŠE POLET Z LETALOM

PREČNA — Že dve nedelji zaporedoma ima Dolenjska nov avtomobilski sejem v organizaciji letališča v Prečni. Prostora za jeklene konjičke tam res ne manjka, imajo pa še eno zanimivost, ki bo v nedeljo dopoldan pomagala krajšati čas. Letalci ves čas sejma nudijo obiskovalcem tudi ogled sejma in drugih krajev Dolenjske iz ptičje perspektive. Petnajstminutni polet s štirisedežnim letalom velja 100 dinarjev za osebo.

DANES NA OTOČCU

OTOČEC — Danes, 22. marca bo v diskoteki Otočec večer evergrinov in koktajlov. Gostja večera bo Simona Weiss. Zaželene so rezervacije.

IŠČEJO NOV ANSAMBEL

DOLENJSKE TOPLICE — V Zdravilišču Dol. Toplice iščejo nov stalni hišni ansambel. Po zgledu Otočca želijo pripraviti avdicijo, na kateri bi nastopili ansambli, ki bi bili pripravljeni prevzeti igranje na sobotnih topliških plesih. Zadnjo besedo pa bodo prepustili obiskovalcem zdravilišča, ki bodo na avdiciji lahko glasovali za ansambel po njihovem okusu. Vse ansamble, ki jih zanima igranje v Dol. Toplicah, prosijo, naj pošljejo prijave (in svoje podatke) za nastop na avdiciji na naslov: Zdravilišče Dolenjske Toplice, 68350 Dol. Toplice. Avdicija bo predvidoma sredi aprila.

J. K.

Nenavadno voščilo za rojstni dan

Kaj je doživel Maks Podobnik na svojo 60-letnico — Uspešen pobeg

KOČEVJE — Maks Podobnik iz Kočevja je upokojenec in tudi vztrajen planinec. Skoraj vsak dan in ob vsakem vremenu krene vsaj na Mestni vrh in tam pešači po več ur. Že nekajkrat je na teh pohodih naletel na medvede, nazadnje 15. februarja letos. Takrat — imel je prav 60. rojstni dan — se je spet sam odpravil na Mestni vrh. Nekako na pol poti med Fridrihštajnom in Mestnim vrhom je kar naenkrat planila nanj tuleča medvedka. Maks se je še v zadnjem trenutku umaknil napadajoči živali, ki ga je zgrešila tako rekoč za las. Po prvih naskokih se je očitno premislila, saj ga ni več napadala. Toda to še ni pomenilo konec hudega. Maksa je namreč začel loviti drugi medved. Mož je bežal, medved pa ga je hotel obiti in mu presekati pot. Na srečo so bile tam vrtače in kadunje, ki so razjarjeni živali močno podaljšale pot. Tako je Maksu uspelo pobegniti pred zloveščimi kremplji v planinsko kočo za Mestnim vrhom.

J. P.

● *Kdor ni trpel, ne pozna nič; ne dobrega, ne slabega, ne ljudi. Tak človek ne pozna niti samega sebe. (F. Fenelon)*

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. **Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.**

Halo, tu bralec »Dolenjca«

Le trije klici — Video center Dolenjske ponuja nevidne kasete — Belokranjka se ne strinja s polemiko o prof. Ovnu, motijo jo tudi Novolesove »zdrahe«

NOVO MESTO — Kot kaže, bomo morali uro našega »zelenega telefona pomakniti bolj v večerne ure, saj topli spomladanski dnevi niso ravno primerni za sedenje pri telefonskem aparatu. Po klicih sodeč — ta četrtek smo jih sprejeli le tri — je večina naših bralcev ta čas še v vinogradih, na vrtovih ali pa posedajo na toplem soncu. Pa vseeno zapišimo, kaj so nam potarnali naši »telefonisti«.

Prva je poklicala Majda Makše iz Novega mesta in se potožila nad Video centrom Dolenjske, ki ima izposojevalnico video kaset na Cesti komandanta Staneta. Lastnik te izposojevalnice si v zadnjem času zagotovo nima časa ogledati kaset, ki jih ponuja, sicer bi lahko videl, da ne bi nič videl. Mnoge kasete so takšne, da jih enostavno ni mogoče gledati. Podnapisi so kar v treh jezikih, slika na ekranu se trese, povrhu pa je še brez ostrine.

Belokranjka, ki je hotela ostati anonimna, se je predstavila kot partizanka iz leta 1942. »Ne strinjam se s polemiko o prof. Ovnu, ki je bila objavljena v vašem časopisu, in nasploh me moti, da se o teh stvareh tako piše. Tudi Novolesove »zdrahe«, objavljene v pismih bralcev niso povsem upravičene. Tisti, ki je to kritiko vodstvu napisal, je sam kriv prav toliko, saj bi na to lahko opozoril že prej,« je po telefonu povedala Belokranjka in na koncu dodala, da ima kot partizanka danes le še bolezen, mnogi njeni nekdanji »hostni tovariši« pa velike koristi in dobre penzije.

Zadnji klic je prišel iz ZR Nemčije iz mesta Aalen. Oglasil se nam je naš rojak Anton Cizerle, doma iz Sevnice, ki že 22 let dela v tem nemškem mestu. Zanima ga naša predvolilna bitka in bodočnost Slovenije. Vsa dogajanja redno spremlja po časopisih. Zadnji mesec je razočaran nad pošto, saj Dolenjca prejme s tedensko zamudo, enako tudi Nedeljca. Ob novi organiziranosti podjetij je pričakoval, da bo dostava sedaj hitrejša in boljša, žal je obratno. Lahko mu obljubimo, da se bomo za naš časopis že pozanimali, kje se zatika.

J. P.

MARTIN KRPAN V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — Diskoteka Grad v Črnomlju bo v letošnjem letu že drugič poskrbela za živo rock glasbo. Skupina Martin Krpan bo v soboto, 24. marca, dokazala, da je še vedno prva na slovenski rock sceni.

ZLATKO DOBRIČ V ZDRAVILIŠČU

DOLENJSKE TOPLICE — V Zdravilišču Dolenjske Toplice bo v petek, 23. marca, gostoval pevec Zlatko Dobrič, ki se je občinstvu priljubil predvsem s pesmijo »Ne joči, Ančica«. V Dolenjskih Toplicah ga bo spremljala skupina Komet. Ples se bo začel ob 20.30. Zdraviliščarji pa vam bodo z veseljem ponudili dobrote topliške kuhinje.

TRIO SLAVČEK V LANGENHAGNU

NOVO MESTO — V soboto na Jožefovo je društvo Krka iz tega partnerskega mesta v ZR Nemčiji spet pripravilo praznovanje, na katero so povabili tudi Novomeščane. Delegacijo je tokrat predstavljal kar trio bivšega ansambla Slavček z vodjem Ivanom Siško in njunima sinovoma Stankom in Janijem. V dvorani kluba se je zbralo več kot 150 naših zdomcev in gostov, ki so se ob glasbi tega tria zabavali do jutranjih ur.

KINOLOŠKO DRUŠTVO NOVO MESTO

obvešča,

da se še lahko vpišete v tečaj za ŠOLANJE PSOV v torek in četrtek ob 16. uri na vežbališču na Grabnu pri novem mostu v Ločni.

158/12

Čevljar duša zbora

Darko Duša usposobil harmonikarski zbor v Osilnici

OSILNICA — Komaj mesec dni je minil od sklepa KSD Tone Ožbolt v Osilnici, da bodo ustanovili tudi harnomikarski zbor, ko so se harmonikarji že predstavili na nedavnem javnem nastopu in požeeli veliko priznanje. Vodja Darko Duša je povedal, da za nastop, ki je zelo uspel, pravzaprav niso skupaj kaj dosti vadili. Trenutno šteje harmonikarski zbor 7 ali 8 članov, ki so s slovenskega in hrvaškega brega Kolpe in Čabranke. Stari so od 9 do 60 let, vsi pa kar dobro obvladajo igranje na harmoniko.

Njegova zamisel pa je, da bi usposobil dober ansambel šestih članov (bas in ritem kitara, klavirska harmonika in frajtonarica ter pevec in pevka). Doslej mu je na hitro uspelo sestaviti manjši ansambel, s katerim so se prvič predstavili na prireditvi za dan žena, ko so nastopili v kulturnem programu, nato pa so igrali še za ples.

Darko Duša

Darko je po poklicu čevljar in namerava v Osilnici odpreti čevljarsko delavnico ter trgovino s čevlji in čevljarskimi potrebščinami.

J. P.

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice MIRKU KORITNIKU iz Trbovelj. Za nagrado mu čestitamo! Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je za ta teden z eno novostjo takšna:

1 (3) Dolenjski kaveljci — ANSAMBEL I. PUGLJA
2 (1) Jasmin — SPOMIN
3 (4) Vzcvetele so veje jasmina — DOLENJSKI FANTJE
4 (2) Radi imamo vse ljudi — ANSAMBEL I. RUPARJA
5 (8) Kakor sedaj cvetel bo maj — ANSAMBEL F. MIHALIČA
6 (6) Haha, Košir se še ne da — AVSENIK
7 (5) Ljubezni mi nisi dala — FANTJE Z VSEH VETROV
8 (10) Pa prišel je dan poroke — ANSAMBEL V. PETRIČA
9 (9) Češnja že cvete — GORENJCI
10 (—) Ko je praznovanje — ANSAMBEL M. KLINCA

Predlog za prihodnji teden: Ženinu in nevesti — MARIBORSKI KVINTET

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

kozerija

SAJ TO JE BIL VENDAR DNEVNIK!

— Prava škoda, ate, da te ni bilo včeraj zvečer doma.

— Smo imeli obiske?

— Ne, ampak sva se z mamo imenitno zabavala.

— Lahko zvem, s čim?

— Stric, ki je govoril po televiziji, je razlagal, da srbske blokade slovenskega gospodarstva sploh ni. Rekel je, da bojkota ni, da so srbski kupci enostavno prenehali kupovati slovensko blago.

— Česa ne poveš!

— Pa to še ni vse, ate.

— Poslušam, nadaljuj.

— Drugi stric je govoril o Kosovu. Rekel je, da v demonstrante niso streljali miličniki.

— Zanimivo.

— Ja, rekel je, da so demonstranti sami streljali v demonstrante, da so si sami streljali v hrbte. Albanci Albancem. Strici miličniki so metali v demonstrante samo solzivec.

— Pa z gumijevkami so jih, ne?

— Mogoče kakšnega.

— In to je vse?

— Ni še vse, ne. Govorili so tudi o razširitvi obmejnega pasu od 100 na 1000 metrov.

— Verjetno so pokazali sedeče slovenske politike in druge ljudi na meji.

— Tudi to so, vendar so se z juga zgražali nad tem.

— Zgražali so se?

— Da, rekli so, kako sedeči Slovenci ne razumejo, da gre za pridobivanje ugleda Jugoslavije v svetu. Rekli so, da Jugoslavija pridobiva ugled.

— Daj, napni možgane, pa se spomni, kako je bilo naslov tej humoristični oddaji!

— Saj to sploh ni bila humoristična ododaja, ate, ž mamo sva gledala televizijski Dnevnik.

TONI GAŠPERIČ